

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ: ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸ਼ੰਕਰ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 236, ਮਿਤੀ: 19 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 25 ਜਨਵਰੀ 2023

ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com

ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਧਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ

ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਇਓਵਾ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2024 ਦੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰੰਟ-ਰਨਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਇਓਟੈਕ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਵਿਵੇਕ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਮਚਾਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋੜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਆਸਾ ਹਚਿਨਸਨ ਵੀ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਟਰੰਪ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਧੁਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਖ਼ਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 1892 ਵਿੱਚ ਗਰੇਵਰ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ 60ਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨ ਹਨ, ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ @ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ—

ਅਰਥਿਕਤਾ
ਆਇਓਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕ ਕੋਲੋਂ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਅਹੁਦੇ @ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ, ਉਸ ਨੇ

ਕਿਹਾ, ਉਹ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਸ (ਕੀਮਤਾਂ) ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਟੀਮ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕਤਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਐਰਿਕ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਅਮਰੀਕਾਸਟ ਪੋਡਕਾਸਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, +ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗੈਸ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਨ ਤਾਂ ਯੂਐੱਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਧੀਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਅਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵੇਲਾ ਵੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੌਰ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਨੇ ਖਰਚੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਮੀਦ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ 'ਬਲੱਡ ਪੋਇਜ਼ਨ' ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ
ਜਦੋਂ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣਪੱਥੀ ਨਿਊਜ਼ ਆਇਟਲੈਟ ਦਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਲਸ ਨਾਲ ਇੱਕ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 'ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ' ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਵਾਕ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ 30 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੂੰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਟੀਕ ਸੀ।

ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਐਨੀ ਬਰਗ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਮਗਰੋਂ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਜ਼ੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸੀਬੀਐੱਸ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਡਾਇਨੈਮਿਕ ਟਰੰਪ ਬਨਾਮ ਸਲੀਪੀ ਜੋਅ

2020 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਮਾਰਕ ਲੋਟਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਕੋਲ 2020 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ (ਬਾਇਡਨ) ਕੋਲ ਹੁਣ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਬਿਲੀ ਬਲੈਬਰਸ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ। ਅਸੀਂ ਸਚਮੁੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਹ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਸਮਰਥਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਆਇਓਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਰਥਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਆਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟਰੰਪ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀ ਪਿਛੋਕੜ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਓਪੀ-26 ਜਲਵਾਯੂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੌਂਦੇ ਹੋਏ ਕੈਮਰੇ ਤੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਸਲੀਪੀ ਜੋਅ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ, ਬਾਇਡਨ ਜਿੱਤ ਗਏ ਸਨ।

ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅੱਧੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨਾਮ ਲਏ ਕੇਵਲ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਣ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਟਿੱਪਣੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵੋਟਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। 72 ਫੀਸਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲਏ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਟਰੰਪ ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ 82 ਫੀਸਦ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਖ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਰਥਨ
ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬਾਇਡਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਸਿਏਨਾ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਪੋਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 18 ਤੋਂ 29 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਫੀਸਦ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਮਾਹਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ 2020 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਵੱਖਰੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਉਸੇ ਉਮਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ 24 ਫੀਸਦ ਅੱਗੇ ਨਾਲ ਪਛਾੜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਜੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ।

ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਮੈਰੀ ਹੁਣ 23 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹਾਈ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ— ਅਤੇ ਉਹ, ਉਹ ਬਣਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ ਜੋ ਉਹ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਡੈਮੋਕਰੇਟਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਦਾਲਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਅੱਤਿਆਚਾਰ' ਵਜੋਂ ਦੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਲਈ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲੜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰਜੀਆ, ਫਲੋਰੀਡਾ, ਮੈਨਹੈਟਨ ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਈ ਜਾਂਚਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਸਟੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਦੌੜ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਐੱਸ ਕੈਪੀਟਲ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਲੰਬਿਤ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਰਥਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਭਵੀ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਨੇ ਫਰੈਂਕ ਲਾਂਸ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ !

ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਵਿੱਚ 86% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ - ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਲਾਸਾ, ਕਿਹਾ- ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਜਗਤ 'ਤੇ ਪਿਆ ਅਸਰ

ਓਟਾਵਾ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਜ, ਹਾਲੀਆ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੱਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਲਗਭਗ 86 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਿਲਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਜਗਤ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਲਗਭਗ ਅੱਧੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ 41 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ

ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 14,910 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਤਿਮਾਹੀ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਿਟ ਤੀਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 86 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘੱਟ ਗਏ, ਯਾਨੀ ਜੁਲਾਈ 'ਚ ਕੁੱਲ 1,08,940 ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੌਥੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 14,910 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲ ਸਕੇ ਹਨ। ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੀ ਗੁਰੂ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਸਟਲਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧਾ ਦੇਵੇਗੀ

2018 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਰੂਡੋ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ

ਓਟਾਵਾ : ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਆਇਵਾ ਕਾਕਸ ਵਿਚ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਟਰੂਡੋ ਜੋ 2015 ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਸਨ। 2018 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਰੂਡੋ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਫਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ 75% ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਟਰੰਪ ਮੁੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਓਟਵਾ ਨੇ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਸਮਝੌਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲਗਭਗ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅੱਧੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਇੱਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ ਬਣਨ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਲਿਬਰਲਾਂ ਨੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਗੁਆਏ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਆਈ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ

ਓਟਾਵਾ : ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 2023 'ਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਮਿਆਨ ਕੂਟਨੀਤਕ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾਈ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡਾਈ ਕੂਟਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਘੱਟ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਲਦ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਪਣੇ 41 ਡਿਪਲੋਮੈਟਸ ਤੋਂ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਵਾਪਸ

ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਮਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 108,940 ਤੋਂ 14,910 ਤਕ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਕੈਪ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਪੱਥ ਕਰੇਗੀ।

ਸਮੁੱਚਾ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਠੰਢ ਤੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ

ਸੜਕ, ਰੇਲ ਤੇ ਹਵਾਈ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ 16 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਮੌਸਮ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਗੰਗਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ 'ਚ ਅੱਜ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਛਾਈ ਰਹੀ ਤੇ ਠੰਢ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਨੇ ਸੜਕ, ਹਵਾਈ ਅਤੇ ਰੇਲ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਚਿੱਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਛਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 30 ਟਰੇਨਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਘੰਟੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਧੁੰਦ ਨੇ ਸੜਕ, ਰੇਲ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਣਾਂ 'ਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਤੇ 5 ਉਡਾਣਾਂ

ਦਾ ਰਾਹ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਠੰਢ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਆਮ ਜਨਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਿਹਾ। ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਢੇ ਰਹੇ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 16-17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਠੰਢ ਦਾ ਰੋਡ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 16 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ,

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੋਗਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮਾਨਸਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਇੱਥੇ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਿਟੀ 25 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ 2 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਧੁੰਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 8 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੁੰਦ ਪੈਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੰਬਾਲਾ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਕੈਥਲ, ਕਰਨਾਲ, ਸੋਨੀਪਤ, ਪਾਣੀਪਤ, ਸਿਰਸਾ, ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਜੀਂਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੀ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਵਜੋਂ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 357ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਪਟਨਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਰਿਹਾ।

ਪਟਨਾ: ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ 357ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਜੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਧੂਮਧਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਜੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵੀ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ

ਮੈਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ : ਮਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੁੱਝ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਨਿਡਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇਕ ਕੰਮ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ।

ਇੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਣ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਧਮਕੀਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁੱਟ ਪਾਉ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਝੁਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ।

ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜਿਸ਼ਯਾੜੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖੁੱਫਨਾਕ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਟੜ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਭਗੋੜਾ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਲਟਾ ਰੁਝਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ 'ਬੋਝਾ ਗਿਆਨ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ' ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਪੰਨੂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ (ਐਸ.ਐਫ.ਜੇ.) ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਨੂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਸਕਣ। ਪੰਨੂ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ

ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਸੀਐਮ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਡੀਜੀਪੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਸੀਐਮ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੀਐਮ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਉਣਗੇ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ: ਮੋਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ :- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗਰਭ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਰਾਮਲੱਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਹ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਸਾਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਮਲੱਲਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ 11 ਦਿਨ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਅੱਜ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 1 ਲੱਖ ਆਦਿਵਾਸੀ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਘਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਬਾਇਲੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਇਹ ਘਰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੇਰੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਭੈਣ-ਭਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਭੁਤ ਦੁਰਦਰਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਬਾਇਲੀ ਸਮਾਜ ਦੇਖ ਅਤੇ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿਕਲ ਸੌਲ ਅਨੀਮੀਆ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਭਗੌੜਿਆਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਜਾਵੇਗੀ ਬਰਤਾਨੀਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰੱਖਿਆ ਸਾਜ਼ੋ ਸਾਮਾਨ ਵਪਾਰੀ ਸੰਜੇ ਭੰਡਾਰੀ, ਗੀਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੀਰਵ ਮੋਦੀ ਤੇ ਕਿੰਗਫਿਸ਼ਰ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਵਿਜੈ ਮਾਲਿਆ ਸਣੇ ਹੋਰ ਕਈ ਭਗੌੜਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲਗੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਟੀਮ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਡਨ ਜਾ ਰਹੀ ਟੀਮ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ.ਟੀ. ਤਹਿਤ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਗੇ। ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ.ਟੀ. ਤਹਿਤ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਐੱਨ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਟੀਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਭ ਕੁਝ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇਸ

ਮਹੀਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਭਗੌੜਿਆਂ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ-ਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਲਕਾ ਭੁਲੱਥ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਘੱਟਣ ਦਾ ਨਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਮੁੜ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਭਲਕ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਜੇਲ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬੰਦ ਰਹਿ

ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਅੱਜ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਚੱਲਦੀ ਰਵੇਗੀ ਉਹ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਖੋਰਕ ਟੋਕ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 80 ਫੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਨੂੰ ਰਗੜੇ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ

ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵੇਲੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਗੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲਣ ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਗਏ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਡੋਗਰਾਵਾਲਾ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਖਹਿਰਾ ਉੱਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੁਲਿਸ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਥਾਣੇ ਪੁੱਜੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਲਾਪਤਾ/ ਕਤਲ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੇ 21 ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੇ ਜਗਰਾਓਂ ਸਦਰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 25 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ

ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਖਬਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 20 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਸੂਮ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਫੁਡਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਗਰਾਓਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਐਸ ਐਚ ਓ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 20 ਦਸੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੁਹਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਬਾਂਗ ਨਾ ਫੜੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਐਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਰੰਟ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਜਨਵਰੀ 1993 ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰੋਡ ਮਾਰੀ ਗਈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦੀ ਦੀਆਂ ਧਰਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ? ਕਿਸ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਗੌੜਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਦਾ

ਬੀਪੀ ਤਿਵਾੜੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ? ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸਰਬਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ?

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬੀ ਪੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ? ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਜਾਲੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ? ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੀਪੀ ਤਿਵਾੜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਸ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ? ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਝ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ ਨਾਲ ਕੇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ।।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕਰੀਬ 1 ਲੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ: ਯੂਨੀਸੇਫ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਭਿਆਨਕ ਭੂਚਾਲ ਦੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ 100,000 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਯੂਨੀਸੇਫ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨੀਸੇਫ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿੱਚ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ 6.3 ਤੀਬਰਤਾ ਦਾ ਭੂਚਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 11 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸੂ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਜੇਡਾ ਜਨ ਅਤੇ ਇੰਜਿਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸਨ ਅਤੇ 21,000 ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਸੇਫ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਫੈਨ ਏਕਵਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਦੇ 100 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ

ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਾ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬੇਘਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਸਥਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯੂਨੀਸੇਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 1.94 ਕਰੋੜ ਅਫਗਾਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ 1.4 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਲੋੜ ਹੈ। ਯੂਨੀਸੇਫ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ 1.26 ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ 2.33 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵੇਚੀਆਂ 5639 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ 32 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 14342 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਅਤੇ 5639 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਪਲਾਟ, ਸੋਨਾ, ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਆਦਿ ਵੇਚੇ। ਇਹ ਖੁਲਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 1990 ਤੋਂ 2022 ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਘਰ ਜਾਂ ਸੋਨਾ ਵੇਚ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ, ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 56 ਫੀਸਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਵੀ 61 ਫੀਸਦੀ ਘਰਾਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। 39 ਫੀਸਦੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 32 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 74 ਫੀਸਦੀ ਪਰਵਾਸ 2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਕੈਨੇਡਾ ਹੈ ਜਿਥੇ 42% ਲੋਕ ਗਏ ਸਨ। 16% ਲੋਕ ਦੁਬਈ, 10% ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, 6% ਇਟਲੀ, 3% ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 4.58 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 62 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿਸਟਮ ਚ ਖਰਾਬੀ ਅਤੇ 53 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਣ 'ਚ ਲੱਗੇਗਾ ਘੱਟ ਸਮਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮਿਲ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਐੱਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਫੈਸ਼ਨਲਜ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹੀ ਵੀਜ਼ਾ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਣਜ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਪੀਯੂਸ਼ ਗੋਇਲ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕੈਥਰੀਨਾ ਤਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਯੂਐੱਸ-ਇੰਡੀਆ ਟਰੇਡ ਪਾਲਿਸੀ ਫੋਰਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੀਯੂਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਈ-1 ਤੇ ਈ-2 ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਣ 'ਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਘੱਟ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਜ਼ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਸਹੂਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਜ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਣਜ ਸਕੱਤਰ ਸੁਨੀਲ ਬਰਥਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੋਰਮ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ 'ਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਬਰਾਮਦ 'ਚ ਕਾਫੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਬਦਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਰੀਦ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੀ ਹੈ ਈ-1, ਈ-2 ਵੀਜ਼ਾ ; ਅਮਰੀਕੀ ਦਰਮਾਦ-ਬਰਾਮਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਈ-1 ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਈ-2 ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਣ 'ਚ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੀਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ; ਮੁੜ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ ਮਾਮਲੇ

ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ

ਬੀਜਿੰਗ : ਚੀਨ 'ਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਚੀਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਸੰਕਰਮਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਅਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੀ ਫੇਂਗ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਚੀਨੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੁਧਾਰ ਦੇ ਘੱਟ ਮਰੀਜ਼ ਹਨ, ਪਰ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ -19 ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਵਿਚ ਠੰਢ ਕਾਰਨ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੀਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਲੂ ਦੀ ਲਾਗ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ 36.8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ 57 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਹੀਨੇ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਏ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸੰਕਰਮਿਤ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਬੀ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸੰਕਰਮਿਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਨਫਲੂਐਂਜ਼ਾ ਦੀ ਲਾਗ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਲੂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਕੋਰੋਨਾ ਸੰਕਰਮਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵੀ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾਸਕ ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਗੁਜਰਾਤ: ਵਡੋਦਰਾ 'ਚ ਝੀਲ 'ਚ ਬੇੜੀ ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ 12 ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ 14 ਦੀ ਮੌਤ

ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਵਡੋਦਰਾ ਦੀ ਹਰਨੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਬੇੜੀ ਦੇ ਪਲਟਣ ਕਾਰਨ ਸੱਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬੇੜੀ 'ਤੇ ਕੁੱਲ 27 ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 23 ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ, ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਅਤੇ ਤੈਰਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕੰਮ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵਡੋਦਰਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਨੁਪਮ ਸਿੰਘ ਗਹਿਲੋਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬੇੜੀ 'ਤੇ 23 ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਚਾਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨੇੜਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਾਇਆਜੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਡੋਦਰਾ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਏਬੀ ਗੋਰ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 11 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਚਾਏ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨੇੜਲੇ ਜਾਨਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਰੋਂਦੇ-ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਝੀਲ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਘਟਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੂਪੇਂਦਰ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਹਰਸ਼ ਸੰਘਵੀ ਨੇ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ 'ਲਾਪਰਵਾਹੀ' ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਲਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਹਰਨੀ ਝੀਲ @ਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਠੀਕ

ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਹਾਦਸਾ? ਸਥਾਨਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ, ਬੇੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸਕੂਲੀ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇੜੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਈਵ ਜੈਕਟਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੇੜੀ ਪਲਟਣ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। **ਬੇੜੀ ਕਿਉਂ ਪਲਟ ਗਈ?** ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੇੜੀ 'ਚ 30 ਬੱਚੇ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਬਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਡਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼ੀਤਲ ਮਿਸਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਠੋਕੇਦਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਤੀ ਵਿੱਚ 15 ਬੱਚੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ 4:30 ਵਜੇ ਹੋਇਆ। ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜਨ ਕਾਰਨ ਬੇੜੀ ਪਲਟ ਗਈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਠੋਕੇਦਾਰ ਵੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈਵ ਜੈਕਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸਤੀ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਲਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਪਰ ਠੋਕੇਦਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਵ ਜੈਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਈਰਾਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਕੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ?

ਈਰਾਨ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲੂਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਵੀ ਈਰਾਨ 'ਚ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਈਰਾਨੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ 'ਆਤਮ ਰੱਖਿਆ' ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਕਦਮ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦੇ ਮਤਲਬ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਈਰਾਨ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਮਤਲਬ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਲੂਚਿਸਤਾਨ ਇਲਾਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬਲੂਚਿਸਤਾਨ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਬਲੂਚਿਸਤਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਾਗੀ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਾਗੀ ਜੱਥੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਈਰਾਨ ਆਪਣੀ ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹਨ। ਸਿਸਤਾਨ ਬਲੂਚਿਸਤਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਥੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਕੋਲ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਹਨ।

ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਈਰਾਨ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹਸਨ ਕਾਜ਼ਮੀ-ਕੂਮੀ (ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਅਤੇ ਦੇਸ ਦੇ ਸਰੀਰ) ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਫੋਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਸੰਪਰਕ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਈਰਾਨੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਜੈਸ਼-ਅਲ-ਅਦਲ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਪਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਹੁਸੈਨ ਅਮੀਰ-ਅਬਦੋਲਿਅਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨਵਰ ਕੱਕੜ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੈਠਕ ਡਾਵੋਸ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕਤਾ ਫੋਰਮ ਦੀ

ਸਾਲਾਨਾ ਸਿਖਰ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦਿਆਂ ਹੋਈ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐਸਐਨਏ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੁਵੱਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐਸਐਨਏ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਮਸ਼ਕ ਬਾਰੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਗੰਭੀਰ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਬਣ ਰਹੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਟੀਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਿਆਸ ਤਾਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਭਾਰਤ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦਾ ਪੱਖ ਕਿਉਂ ਲਿਆ ?

ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਕੁਰਦਿਸ਼ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ 'ਚ ਈਰਾਨੀ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਹਮਲੇ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਣਧੀਰ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਅੱਤਵਾਦ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਈਰਾਨ ਨੇ 16 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ ਜੈਸ਼ਕਰ ਈਰਾਨ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਐੱਸ ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਬਰਾਹਿਮ ਰਾਇਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਈਰਾਨੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਜੈਸ਼ਕਰ 19 ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਯੂਗਾਂਡਾ ' ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੁੱਟ-ਨਿਰਲੇਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਦਿ ਹਿੰਦੂ ਮੁਤਾਬਕ ਈਰਾਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਜਲਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜੀਤ ਡੋਬਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਬੈਠਕਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਜਦੋਂ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਜੰਗ, ਯਮਨ 'ਚ ਹੂਤੀ ਬਾਗੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਲਾਲ ਸਾਗਰ 'ਚ ਹੂਤੀ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਦੂਤ ਅਬਦੁਲ ਬਾਸਿਤ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਸਲਿਮ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਵੱਡਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਤਹਿਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜਲਵੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬੇਇਜ਼ਕ ਅਜਿਹੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨਸ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਤਾਂ ਕਰ ਹੀ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੱਛਮੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਤਹਿਰਾਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। (ਜਿੱਥੇ) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਈਰਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਜ਼ੁਆ ਹਨ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਛਤ ਮੰਤਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਈਰਾਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਸੋਚਕੇ ਵੇਖੋ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਹਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦਾ ਹੈ ?

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਕੇ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ @ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ@ ਅੰਦਰ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ @ਮੋਦੀ@ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ ਕੁੱਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਤਿ ਮਾੜਾ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਹੋਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਿੱਖ ਮੰਗੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

@ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਥੀਓ! ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ? ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਕੇ ਵੇਖੋ ਇਹ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਹਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦਾ, ਤੁਹਾਡੇ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ?

ਇਸ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਸਬੰਧੀ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ @ਅੰਬੇਡਕਰ@ ਜੀ ਨੇ 2 ਸਤੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ -ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਮੈਂ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।-

ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ -ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। - ਇਸ ਸੰਪਾਦਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ @ਰਾਜ ਸਭਾ@ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ @ਚ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੈਂਡਰ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਰੀ ਦਾਲ @ਕਾਲੀ@ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ @ਦਾਲ@ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੇਆਮ @ਕਾਲਾ@ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ 22 ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਛਾਪੀ ਗਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਭਾਗ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:-

- 1- ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਤੇ ਸਿੱਧ ਘਾਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਤਾਕਤਵਰ @ਬੈਲ@ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।
- 2- ਤੇ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੁਰੂਕੁਲ ਦੀ ਹੈ।
- 3- ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਰਾਮ, ਸੀਤਾ, ਲਛਮਣ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਗ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਰਮਾਇਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰ ਸਾਲ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੀ ਹੈ।)
- ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੈਨਲ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ -ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਹ (ਤੀਜਾ) ਭਾਗ @ਰਾਮ ਰਾਜ@ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।-
- 4- ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਸਮੇਂ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜੁਨ ਨੂੰ ਗੀਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।
- 5- ਤੇ ਮਹਾਤਮਾ @ਬੁੱਧ@ ਜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- 6- ਤੇ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦੇ @ਮਹਾਂਵੀਰ@ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।
- 7- ਤੇ ਸਮਰਾਟ ਰਾਜੇ ਅਸ਼ੋਕ ਦੀ ਹੈ।
- 8- ਭਾਗ ਉਤੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਸੀਤਾ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ @ਚ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
- 9- ਤੇ ਉਨੈਨ ਦੇ ਰਾਜਾ ਬ੍ਰਿਕਮਦੱਤ ਦੀ ਹੈ।
- 10- ਤੇ ਨਲਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲੇ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੈ।
- 11- ਤੇ ਰਾਜਾ ਭਰਤ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ @ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼@ ਪਿਆ ਸੀ।
- 12- ਤੇ @ਨਟਰਾਜ@ ਦੀ ਹੈ, @ਨਟਰਾਜ@ ਹਿੰਦੂ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਂਡਵ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਵ ਨਾਚ ਦੀ ਉਸ

ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਨੂੰ @ਨਟਰਾਜ@ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਹਵਾਲਾ-ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ)

13- ਤੇ ਮਹਾਂਵਲੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਤੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ, @ਗੰਗਾ@ ਮਈਆ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਮਈਆ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ (ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਦੇ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਭਰਮ ਹੋਏ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ) ਸਵਰਗ ਵਿਚੋਂ ਪਰਤੀ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ @ਭਗੀਰਥ@ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। 14- ਤੇ ਰਾਜੇ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਹੈ। 15- ਤੇ ਛੱਤਰਪਤੀ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। 16- ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਹੈ। 17- ਤੇ ਡਾਡੀ ਮਾਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੈ।

18- ਤੇ ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 19- ਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 20- ਤੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਦੀ ਹੈ। 21- ਤੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਂ ਦੇ ਕਾਛਲੇ ਦੀ ਹੈ।

22- ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੱਥੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹਰ ਪੰਨੇ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਨਾਮ @ਪ੍ਰੇਮ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ @ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਨਾਰਾਇਣ ਰਾਯਜਾਦਾ@ ਹੈ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ @ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ@ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ, ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਰਹੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਛੱਤਰਪਤੀ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੰਨੇ ਤੇ ਅੱਧੀ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਫਿਰ ਜਦੋਂ 1949 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅੰਦਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ @ਸੈਕੂਲਰ@ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸੋਧ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਬਿਲ

ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ @ਸੈਕੂਲਰ@ ਸ਼ਬਦ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ 42ਵੀਂ ਸੋਧ ਵੇਲੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਤੇ 299 ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ 294 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਮੇਤ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ @ਅੰਬੇਡਕਰ@ ਜੀ ਨੇ ਦਸਤਕ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ @ਅੰਬੇਡਕਰ@ ਜੀ ਐਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ, ਗਾਂਧੀ ਸਮੇਤ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇਵੀ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਐਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੂੰ @ਸੈਕੂਲਰ@ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਜਾ ਨਫ਼ਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਵੇਖੋ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ (26 ਜਨਵਰੀ 1950) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਤਾਈਆਂ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਿਆ, ਜਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਫਾਡੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋਣ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਅਹੁਦੇ ਛੱਡਕੇ, ਹਾਈ ਫਾਈ, ਮੱਖਣ ਮਲਾਈ ਵਾਲੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਲੋਕ (ਇਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ) ਆਪ ਸਾਂਝੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਸਤੀ @ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ@ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨਾ ਦੇਕੇ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਹੋਵੇ।

ਜਿਸ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚਲਦੇ ਤੇ ਹੋਣ @ਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਪਛੜਿਆਂ ਅਤਿ ਪਛੜਿਆਂ ਦਾ ਸੱਥਿਆਂ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕੋ ਦੁੱਕੇ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਬਹੁਤੇ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਕੇ ਮਰਦੇ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਲੋਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਕੰਨ ਮਰੋੜਕੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਨੀ ਲਗਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਅਗਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੱਲ, ਇਸ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਅੰਦਰ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਨੀਵੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੋਗਾ ਪਾਕੇ @ਮੰਨੂ@ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਦਾ ਲਈ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਠਾਇਆ ਵੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਰਾਹੀਂ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ @ਜ਼ਾਤ@ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ, ਉਹੀ ਲੋਕ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਵਿੱਚੋਂ @ਜ਼ਾਤ@ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਇਸ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਰਾਹੀਂ ਜਿੰਨੇ ਕੁ ਹਾਕਮ ਲੋਕ ਅੱਧੇ ਅਧੂਰੇ ਹੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ ਕੁੱਚਲੇ ਸਮਾਜ (ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜ਼ਾਤਾਂ) ਨੂੰ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ, ਉਨੇ ਕੁ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਦੇਣੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ

ਭੋਗ ਰਹੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੱਮਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਲੋ ਮੰਨ ਲਵੋ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵੀ ਦੇਣ, ਨਵੇਂ @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? @ਮੰਨੂ ਸਿਮਰਤੀ@ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਜ਼ਾਤ ਪਾਤ, ਛੂਆ ਛਾਤ ਵਿਤਕਰਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਮਤਲਬ @ਮੰਨੂ ਸਿਮਰਤੀ@ (ਜੋ 100% ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਘੱਟ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਉਨੀ ਮੰਨ ਲੈ ਓ) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਲੇਖਕ ਲਿਖਣ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਰਾਜ (ਸਮਾਂ) ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਜੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਇੱਕੋ ਕੰਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਣ ਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਦੇ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੋਹਣੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਨੂੰ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾਕੇ ਕੌਣ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ? ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ -

ਵੇਖੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਗੌਰ

ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਅੰਦਰ ਜ਼ਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਗਏ ਪੱਕਾ, ਚੋਗਾ ਪਾਕੇ @ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ@ ਦਾ ਕਰੋ ਗੌਰ ਲੋਕੋ। @ਜ਼ਾਤਾਂ@ ਬੈਠੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਿੱਟ ਬਹੁਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਲੋਕੋ। ਉਹ @ਸੋਧ@ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਜੈਸੀ ਚਾਹੁਣ ਓਹੋ, @ਸੰਵਿਧਾਨ@ ਕਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੋੜ ਲੋਕੋ! ਜ਼ਾਤਾਂ@ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ @ਸੋਧ@ ਕਰਵਾਓ ਤੁਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨਾਂ ਲੱਗਦਾ ਲਾਓ ਜ਼ੋਰ ਲੋਕੋ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿੱਤੇਗਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਂ ਹੇਠ ਰੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਗਲੀ ਰੋਲੀ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜਿੰਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਦਾ ਰੋਕਦਿਆਂ ਹੰਝ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦਵਿੰਦਰ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਵੀ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠ ਜੀਭ ਦੇਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਦਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠ ਜੋੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦੱਸ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੰਬਰ ਬਣਾ ਲਏ ਸਨ।

ਹਲਕਾ ਭੁਲੱਥ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਵੀ ਲੰਗੇ ਕੱਲ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਾਗਦਿਆਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਭਾਜੀ ਨਾਲ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਜੰਠਣਗੇ। ਮਰਹੂਮ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇ ਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸ਼ਾਹੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਮੇਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਧੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਮਗਰ ਤੌਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਹੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਤ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਨੇਤਾ ਰਲ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਟੀ ਖੜੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਧੜਾ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵੀ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਗੱਠੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਲਕੌਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੇੜਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਖਹਿਰੇ ਨਾਲ ਖਾਸ ਮੋਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਰਹੂਮ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਤਿੰਨੋਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਧੜਕ ਬੇਵਾਕ ਲੀਡਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਦਾਮਨ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਹੋ ਗਈ। ਮੇਅਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਝੱਲੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਤਿੰਨ ਦਾ ਗੁਣਾ ਪੈਣ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ

ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਰਲ ਕੇ ਲੜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਜੇ ਜੇ ਪੀ ਦਿਖਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਰਲ ਕੇ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਦੀਆਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੂ ਖਹਿਰਾ ਗੱਠਜੋੜ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਿਖਾ ਸਕੇਗਾ।

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਉੱਤੇ ਸੂਈ ਧਰਦੇ ਰਹੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘੇ ਕੱਲ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਾਭਾ ਜੇਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 22 ਜਨਵਰੀ ਲਈ

ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ। ਮਜੀਠੀਆ ਵੀ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੈਅ ਤੋਂ ਕਰਜ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਪਏ ਨਵੇਂ ਪੈਚੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੱਲ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਰੀਨ ਟਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਨਗਰ ਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਰੁਕਵਾਉਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਡਫਲੀ ਵਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੇ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੜਕ ਜਾਣ ਦੀ ਭਿਣਕ ਨਾ ਪਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕਦੋਂ ਦਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਗੱਠਜੋੜ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮੀਰਾਂ ਹੀ ਮਰ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਝੰਜੋੜਨ ਵੋਟਰ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਰਨ। ਉਹ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਆਵਾਈ ਉਤ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ. ਐਸ. ਏ.

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਆ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਫਿੱਕਾ ਪਿਆ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗ

ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਆ ਰਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਭਾਵੇਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿੱਸਰਿੰਦੇ ਸਿਰਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਕੂਨ, ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਲਚਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਫੇਰ-ਬਦਲ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਢਾਈ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਮਹੀਨਾ-ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਸਿਵਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਅਲੱਗ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਜੀ ਬਿਠਾਕੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੁੱਤੀ-ਜੋੜਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ-ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਦੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਰੰਗ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਟੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੀ ਟੋਹਰ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਦਾ ਬੋਲੀਆਂ, ਭੰਗੜੇ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਨਾਨਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਗੋ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ। ਜਾਗੋ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਜੇ ਮੂਧੇ ਮਾਰਕੇ ਅਤੇ ਹੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਇੱਕਠਾ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸੇ-ਠੱਠੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟਕੇ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਗੋ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਨਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਗਲ-ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਹੱਸ-ਹੱਸਕੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਗੋ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਰੀਕੇ-ਕਬੀਲੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਮੇਲਗੋਲ ਲਈ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਲਵਾਈ ਕੱਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਜਾਂ ਟੈਂਟ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਟੈਂਟ ਲਗਾਕੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨੇਹੀਆਂ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਦੁੱਧ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੁੱਧ ਇੱਕਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੱਗਦੀ ਉਹ ਬਾਲਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਇੱਕਠਾ ਕਰਦੇ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਆਪ ਹੀ ਦੁੱਧ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਮਝਦੇ। ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੱਭੂ ਪਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਮੰਜੇ-ਬਿਸਤਰੇ ਵੀ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਠਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੜਾਹੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ। ਹਲਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਈ-ਕਈ ਜਣੇ ਹਲਵਾਈ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਹਲਵਾਈ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭਰੇ ਟੋਕਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਕੇ ਆਸਪਾਸ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਜੇ ਡਾਹ ਲਏ ਜਾਂਦੇ। ਅੱਖ ਝਪਕਦਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਹਲਵਾਈ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਲੱਭੂ ਵੱਟਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਕੜਾਹਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਲੱਭੂ ਵੱਟਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ। ਫਿਰ ਮਿਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਰਤਾਵੇ ਦੇ

ਜਗਤਾਰ ਸਮਾਲਸਰ,
94670-95953

ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ (ਸਿਆਣੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਦੇਖਰੇਖ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਸਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਕਲਚਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲਾਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਮਿਲ ਬੈਠਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸ਼ਰੀਕਾ-ਕਬੀਲਾ ਨਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਜਿੰਨੀ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਾਗੋ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਸੈੱਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਗੋ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਗੋੜਾ ਕੱਢਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਵਿਦਾਈ ਲੈ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜਕੱਲ ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਫਿੱਕੇ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Music

Interview

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

f LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

सरकार, सुप्रीम कोर्ट एवं हाईकोर्ट के मक्कड़जाल में फंसती जा रही आम जनता

-धनंजय यादव
सुप्रीम कोर्ट के माननीय मुख्य न्यायाधीश डीवाई चंद्रचूड़ न्यायमूर्ति जी पारदीवाला और न्यायमूर्ति मनोज मिश्रा की खंड पीठ ने उत्तर प्रदेश सरकार के दो सचिवों को हिरासत में लेने का, इलाहाबाद हाईकोर्ट का फैसला निरस्त कर दिया है। सुप्रीम कोर्ट ने अपने फैसले में कहा है, न्यायिक प्रक्रिया के दौरान सरकारी अधिकारियों को मनमाने ढंग से समन करना संविधान की भावना के विपरीत है। सुप्रीम कोर्ट ने कहा की सरकारी अधिकारियों को हाईकोर्ट में तलब करने के नियम तय कर दिए गए हैं। सुप्रीम कोर्ट ने यह भी कहा कि अदालतों के लिए जारी मानक पर इस बात पर जोर है, कि वह सरकारी अधिकारियों को अपमानित करने से बचे। उनकी शैक्षिक पृष्ठभूमि, पहनावे और सामाजिक स्थिति पर टिप्पणी करने से परहेज करें। सुप्रीम कोर्ट ने यह भी कहा कि अधिकारियों को हाईकोर्ट केवल इसलिए तलब नहीं कर सकता है, कि उनके विचार अलग हैं। सुप्रीम कोर्ट के इस फैसले के बाद अब आम जनता का भगवान ही मालिक है। सुप्रीमकोर्ट और हाईकोर्ट में हजारों अवमानना के प्रकरण दर्ज हैं। जिसमें हाई कोर्ट और सुप्रीम कोर्ट के आदेश होने के बाद भी सरकार ने कोई कार्यवाही नहीं की। जो मामले हाईकोर्ट में चल रहे हैं सरकार उसमें लंबे समय तक अपना पक्ष भी नहीं रखती है। यदि यह कहा जाए, तो कोई अतिशयोक्ति नहीं होगी। सुप्रीम कोर्ट और हाईकोर्ट के आदेशों का पालन राज्य सरकारों, केंद्र सरकार और उसके अधिकारियों द्वारा नहीं किया जा रहा है। वर्षों तक हाईकोर्ट और सुप्रीम कोर्ट के आदेशों पर कार्यवाही नहीं होती है। जो न्यायालय की शरण में गए। कई वर्षों तक मुकदमा लड़ा, हजारों लाखों रुपए खर्च किए। फैसला मिला लेकिन सरकार और उसके अधिकारियों ने उसका पालन नहीं किया। सरकार ने अधीनस्थ न्यायालय से लेकर सुप्रीम कोर्ट तक तारीख पर तारीख की तरह, अपील पर अपील करते हुए, जब अदालत का फाइनल निर्णय आ भी जाता है। उसके बाद भी सरकार और उसके अधिकारी निर्णय का पालन करने के स्थान पर, हाई कोर्ट और सुप्रीम कोर्ट के निर्णय की

नई-नई मीसंसा कर निर्णय का पालन नहीं करते हैं। संबंधित पक्षकार बार-बार अदालत में अवमानना याचिका दायर करता है। उसके बाद भी जब अधिकारी और सरकार हाईकोर्ट और सुप्रीम कोर्ट के निर्णय का पालन नहीं करता है। तभी जाकर हाईकोर्ट, अमूमन अधिकारियों को बुलाती हैं। चेतावनी देती हैं, एक समय सीमा के अंदर निर्णय के पालन करने का हुकुम सुनाती हैं। सुप्रीम कोर्ट के इस आदेश के बाद अब राज्य सरकारों, केंद्र सरकार और उसके अधिकारी न्यायालय के आदेशों को मान्य करेंगे? जिस निर्णय को वह अपने अनुकूल पाएंगे। उनका तो पालन हो जाएगा बाकी सरकार के कार्यालय में फाइलों के रूप में दर्ज रहेंगे। सुप्रीम कोर्ट ने पिछले वर्षों में कई ऐसे आदेश जारी किए, जिनका पालन संबंधित विभाग संस्था या अधिकारियों द्वारा नहीं किया गया। कई मामलों में तो केंद्र सरकार ने सुप्रीम कोर्ट के आदेश को नहीं मानने के लिए नए कानून ही बना दिए। ऐसी स्थिति में अब आम जनता के सामने एक ही विकल्प रह गया है, कि वह न्याय

प्रक्रिया और संविधान पर जो विश्वास करती है। वह विश्वास करना बंद कर दे। सुप्रीम कोर्ट ने हाल ही में जिस तरह के निर्णय दिए हैं, उसे निराशा बढ़ी है। यदि जांच एजेंसियां सही जांच कर रही होती, और वह निष्पक्षता के साथ काम करती , तो लोगों को हाईकोर्ट और सुप्रीम कोर्ट की शरण में नहीं जाना पड़ता। जिस तरह से सुप्रीम कोर्ट , जांच एजेंसियों और सरकार के ऊपर आंख बंद करके, भरोसा करते हुए यह मान लिया है, कि यह जो करेंगे वह सब ठीक है। हम सरकार और जांच एजेंसियों एवं संस्था प्रमुख के निर्णय पर हस्तक्षेप नहीं करेंगे। ऐसी स्थिति में न्यायपालिका को संविधान ने जो शक्तियां दी हैं, उसका भी कोई मतलब नहीं रह जाएगा। संविधान ने जो मौलिक अधिकार नागरिकों के लिए तय किए हैं। वह संविधान की किताब तक सीमित रह जाएंगे। जिस तरीके से जांच एजेंसियां मनमाने ढंग से काम कर रही हैं। आम आदमी की सुनवाई नहीं हो रही है। सरकार प्रत्यक्ष और अप्रत्यक्ष रूप से जो कहती है, वही

जांच एजेंसियां और सरकारी अधिकारी काम कर रहे हैं जिससे आम नागरिक लगातार प्रताड़ित हो रहा है। हाल ही में हिट एंड रन कानून में संसद ने बिना बहस के कानून पास हो गया। लोकसभा और राज्यसभा की आसंदी ने अपने कर्तव्यों का पालन नहीं किया। सरकार ने बहुमत के आधार पर बिना चर्चा के कानून बना दिया। संसदीय एवं संवैधानिक नियमों का पालन नहीं किया गया। करोड़ों नागरिकों के ऊपर इस तरह के कानूनो का असर होता है। किसी प्रक्रिया का पालन ना तो सरकार कर रही है। नाही जांच एजेंसी कर रही है। महाराष्ट्र विधानसभा के अध्यक्ष ने सुप्रीम कोर्ट के आदेशों की जिस तरह से अवहेलना की है। उसे सारा देश देख रहा है। उसके बाद से न्यायपालिका के प्रति आम जनमानस का विश्वास भी खत्म हो रहा है। लाखों रुपए खर्च करने, कई वर्षों तक इंतजार करने, न्याय मिल जाने के बाद भी सरकारों और संबंधित विभागों द्वारा उसका पालन नहीं किए जाने से, इस तरह के निर्णय अर्थहीन

है। सुप्रीम कोर्ट को इस और भी ध्यान देने की आवश्यकता है। अन्यथा जन मानस का विश्वास, न्यायपालिका के प्रति कायम रख पाना बहुत मुश्किल होगा। बहुमत के आधार पर सरकार फैसला करती है। बहुमत के आधार पर कानून बनाती है। यहां यह भी देखना होगा कि सरकार के पास कुछ चुने हुए निर्वाचित प्रतिनिधियों का ही बहुमत होता है। लेकिन जब इस तरह की स्थिति बनने लगती है, तो जनता स्वयं निर्णय करने लगती है। जो लोकतांत्रिक व्यवस्था के लिए कहीं से भी अच्छे हालात नहीं कहे जा सकते हैं। अधिकारी अपने अधिकार के बल पर मनमानी कर रहे हैं। आम आदमी न्यायालय की शरण में जा रहा है। उसे न्यायालय से न्याय होने के बाद भी न्याय नहीं मिल पा रहा है। हाईकोर्ट के जज अवमानना के प्रकरणों में वर्षों वर्षों तक निर्देश देते रहते हैं। उसके बाद भी जब कोई कार्यवाही सरकारी अधिकारी और सरकार नहीं करती है। यह सबसे बड़ा चिंता का विषय है।

थायरॉइड रोग का इस प्रकार करें उपचार

थायरॉइड एक गंभीर रोग है, जिसके मरीजों की संख्या हर साल लाखों में बढ़ रही है। लंबे समय तक थायरॉइड जानलेवा भी हो सकता है इसलिए इस रोग को साइलेंट किलर भी कहा जाता है। थायरॉइड हमारे गले के अंदर स्थित एक ग्रंथि है, जो विशेष प्रकार के हार्मोन्स का निर्माण करती है। जब ये ग्रंथि ठीक तरह से काम नहीं कर पाती है और जरूरत से ज्यादा या कम मात्रा में हार्मोन्स का निर्माण करने लगती है, तो थायरॉइड की समस्या शुरू हो जाती है। आमतौर पर थकान आना, रोग-प्रतिरोधक क्षमता का कमजोर होना, जुकाम होना, त्वचा का सूखना, अवसाद होना, वजन बढ़ना और हाथ-पैर ठंडे रहने जैसे लक्षण थायरॉइड का संकेत हैं। थायरॉइड के उपचार के द्वारा इस विकार को समाप्त किया जाता है, जिससे थायरॉइड हार्मोन को संतुलित किया जा सके। इन तरीकों से हाइपरथायरॉइडिज्म का इलाज किया जा सकता है। एंटीथायरॉइड दवाएं थायरॉइड में सामान्य समस्याएं जैसे बुखार, खांसी

जैसी समस्याएं भी हो सकती हैं लेकिन थायरॉइड के कारण ऐसी समस्याएं होने पर आपको सामान्य दवाएं नहीं खानी चाहिए बल्कि चिकित्सक से पूछकर ही दवाएं खानी चाहिए। रोग की शुरुआत में मरीजों को एंटीथायरॉइड दवाएं देकर रोग को नियंत्रित किया जा सकता है। इसलिए थायरॉइड के मरीजों को चिकित्सक से सलाह लेकर एंटीथायरॉइड गोलियां खानी चाहिए। बिना डॉक्टर की सलाह के एंटीथायरॉइड गोलियां आपके लिए हानिकारक हो सकती हैं। हाइपरथायरॉइडिज्म के लिए रेडियोएक्टिव आयोडिन रेडियोएक्टिव आयोडिन के द्वारा थायरॉइड को धीरे-धीरे छोटा किया जाता है और अंत में इसे नष्ट कर दिया जाता है। ये उपचार सुनने में जितना कठिन लग रहा है, उतना ही आसान है। ये ट्रीटमेंट हाइपरथायरॉइडिज्म का एक सुरक्षित उपचार है। थायरॉइड के मरीज को रेडियोएक्टिव आयोडिन, टेबलेट या लिक्विड माध्यम से दिया जाता है। इस उपचार के द्वारा थायरॉइड की ज्यादा सक्रिय ग्रंथि को काटकर अलग किया जाता है। लगातार

आयोडिन स्कैन चेकअप के बाद मरीज को रेडियोएक्टिव आयोडिन दिया जाता है। ये आयोडिन स्कैन हाइपरथायरॉइडिज्म की पुष्टि करता है। रेडियोएक्टिव आयोडिन थायरॉइड की कोशिकाओं को समाप्त करते हैं। इस थेरेपी से शरीर को कोई भी साइड-इफेक्ट नहीं होता है। रेडियोएक्टिव आयोडिन इलाज रेडियोएक्टिव आयोडिन 50 साल से ज्यादा उम्र के लोगों में भी सुरक्षित तरीके से प्रयोग किया जा सकता है। प्रेग्नेंसी में रेडियोएक्टिव आयोडिन ट्रीटमेंट का इलाज नहीं किया जाता है। इससे मां और बच्चे को नुकसान हो सकता है। दिल के मरीजों के लिए यह उपचार बहुत ही सुरक्षित होता है। इस थेरेपी से 8-12 महीने में थायरॉइड की समस्या समाप्त हो जाती है। सामान्यतया 80 प्रतिशत तक थायरॉइड के मरीजों को रेडियोएक्टिव आयोडिन के एक ही खुराक से उपचार हो जाता है लेकिन थाइराइड की समस्या गंभीर होने पर इसके इलाज में कम से कम 6 महीने तक लग सकते हैं।

अधिक नींद आने के कारण, काम में मन न लगाना

दुनियाभर में करीब तिहाई जनसंख्या अनिद्रा की शिकार है। पर, ऐसे भी लोग हैं, जिन्हें हर समय नींद आती रहती है और किसी काम में मन नहीं लगता। अगर आपके साथ ऐसा है तो यह हाइपरसोमनिया हो सकता है!

हाइपरसोमनिया एक स्लीप डिऑर्डर है, जिसमें रात में बहुत नींद आने के बाद भी सुबह उठने में भी परेशानी होती है। इससे पीड़ित लोगों को सारा दिन नींद आती रहती है, चाहे काम कर रहे हों या बात कर रहे हों। दिक्रत तब होती है कि जब दिन में 1-2 बार झपकी लेने के बाद भी तरोताजा महसूस नहीं करते। यह जीवन के लिए घातक स्थिति नहीं है, लेकिन इससे जीवन की गुणवत्ता प्रभावित होती है और कई रोगों का खतरा बढ़ जाता है।

दो तरह के स्लीप डिऑर्डर प्राइमरी हाइपरसोमनिया = यह सोने और जागने की क्रिया को नियंत्रित करने वाले मस्तिष्क के तंत्र में खराबी आने से होता है।

सेकेंडरी हाइपरसोमनिया = यह उस स्थिति का परिणाम होता है, जिसके कारण गहरी नींद नहीं आती और थकान होती है। जैसे स्लीप एपनिया, इसके कारण रात में सांस लेने में परेशानी होती है और कई बार नींद

खुलती है। कई दवाओं, कैफीन और एल्कोहल का अधिक मात्रा में सेवन भी हाइपरसोमनिया का कारण बन सकता है। थाइरॉइड और किडनी की परेशानियों में भी ऐसा होता है।

इन लक्षणों से पहचानें

हाइपरसोमनिया का सबसे प्रमुख लक्षण है लगातार थकान बनी रहना। अधिक नींद लेने के बाद भी सुबह उठने में परेशानी होना। इसके अलावा ऊर्जा की कमी, चिड़चिड़ापन, एंग्जाइटी, भूख न लगना, सोचने और बोलने में परेशानी होना, बेचैनी व चीजों को याद न रख पाना आदि लक्षण देखने को मिलते हैं।

कारण

स्लीप डिऑर्डर नैक्रोप्लास्टी (दिन में उनींदापन महसूस करना) और स्लीप

एपनिया (रात में नींद में सांस रुक जाना)।

लगातार कई रातों तक नींद पूरी न हो पाना। शिफ्ट जॉब में काम करना

मोटापा और शारीरिक सक्रियता की कमी

नशीली दवाओं व शराब का सेवन कैफीन का अधिक मात्रा में सेवन सिर में चोट लग जाना या कोई न्यूरोलॉजिकल समस्या कुछ दवाओं का असर आनुवंशिक कारण कई मानसिक और शारीरिक समस्याएं जैसे अवसाद, हाइपो-थाइरॉइडिज्म और किडनी संबंधी रोग।

जांच व उपचार

हर समय बहुत नींद आती है तो तुरंत

डॉक्टर को दिखाएं। डॉक्टर आपके सोने-उठने के समय, अवधि, खानपान की आदतों, भावनात्मक समस्याओं और स्वास्थ्य स्थिति के बारे में पूछेंगे। डॉक्टर कुछ जरूरी टेस्ट कराने के लिए भी कह सकता है जैसे ब्लड टेस्ट, कम्प्यूटेड टोमोग्राफी स्कैन (सीटी स्कैन), पोलि-सोमनोग्राफी (स्लीप टेस्ट)। अधिक गंभीर मामलों में इलेक्ट्रोइन्सेफैलोग्राम (ईईजी) कराने की सलाह दी जाती है। इसके अलावा नींद के दौरान हृदय की धड़कनों, सांसों और मस्तिष्क की गतिविधियों पर नजर रखी जाती है। मरीज की स्थिति के अनुसार ही उन्हें दवाएं दी जाती हैं।

क्या होता है नुकसान

डायबिटीज= हाइपरसोमनिया से डायबिटीज का खतरा बढ़ जाता है। जो लोग हर रात में नौ घंटे से अधिक सोते हैं, उनमें डायबिटीज की आशंका उन लोगों की तुलना में 50 फीसदी अधिक होती है, जो सात घंटे की नींद लेते हैं।

डिप्रेशन= अत्यधिक सोने से अवसाद के लक्षण और गंभीर हो सकते हैं। दिन में उनींदापन और किसी काम पर ध्यानकेंद्रित न कर पाना अवसाद को और बढ़ा देता है। मोटापा= अध्ययन कहते हैं कि जो लोग लगातार छह वर्षों तक हर रात 9-10 घंटे की नींद लेते हैं, उनमें मोटापे का खतरा, उन लोगों की तुलना में 21 प्रतिशत तक बढ़ जाता है, जो 7-8 घंटे की नींद लेते हैं। इसके अलावा अधिक सोने वालों में सिरदर्द व कमर दर्द की समस्या भी अधिक होती है। कम उम्र में मृत्यु का खतरा भी बढ़ता है।

कैसे बचें

नियत समय पर सोएं। आठ घंटे से अधिक न सोएं। नियमित व्यायाम करें। एल्कोहल व कैफीन का सेवन कम करें। पौष्टिक खाना खाएं। योग और ध्यान करें। गैजेट्स का इस्तेमाल कम करें।

एक ब्लड टेस्ट से मिलेगी डिमेंशिया की जानकारी

अब डिमेंशिया का काफी पहले पता लगाया जा सकेगा। बढ़ती उम्र से जुड़ी भूलने की इस बीमारी का पता दो दशक पहले ही चल जाएगा। एक हालिया अध्ययन के मुताबिक साधारण ब्लड टेस्ट के जरिए बीमारी के लक्षण दिखने से 16 साल पहले ही डिमेंशिया की जांच की जा सकेगी। इस तरह रोग की आहट से पहले ही रोग का पता चल सकेगा और वक्त रहते रोकथाम कर पाना संभव होगा।

दरअसल शोधकर्ता लंबे समय से यह जानते हैं कि डिमेंशिया की बीमारी में एक निश्चित प्रोटीन की मात्रा बढ़ जाती है, जो मस्तिष्क की कोशिकाओं में लीक होने के बाद सेरेब्रोस्पाइनल फ्लूइड में चला जाता है लेकिन इस प्रोटीन को कैसे मापा जाए, इस बारे में पता नहीं लगा सके थे। मगर, वैज्ञानिकों का कहना है कि वह रक्त जांच में अब इस प्रोटीन को डिटेक्ट कर सकते हैं। इतना ही नहीं, इस प्रोटीन के स्तर के साथ ही उसके बढ़ने की गति की भी जांच की जा सकती है। टेस्ट में देखा जा सकेगा कि क्या प्रोटीन उसी गति से बढ़ रहा है, जिस गति से मस्तिष्क के न्यूरोन खत्म हो रहे हैं और मस्तिष्क सिकुड़

रहा है।

सस्ता, आसान और अच्छा है ब्लड टेस्ट। सेंट लुई में वाशिंगटन यूनिवर्सिटी स्कूल ऑफ मेडिकल की टीम द्वारा किए गए इस अध्ययन के बाद वैज्ञानिकों का कहना है कि ब्लड टेस्ट बेहद आसान है। इसके परिणाम अच्छे हैं, फास्ट है और सबसे बड़ी बात सस्ता है। क्लिनिक में ब्रेन कंडीशन की रूटीन जांच में यह ब्लड टेस्ट अहम भूमिका निभा सकता है। प्रोटीन की जांच करने वाला यह ब्लड टेस्ट मिडिल एज में किया जाएगा। ठीक उस अवस्था से पहले, जब अधिकतर लोगों में एल्जाइमर जैसी

बीमारी का पता चलता है।

शुरुआती लक्षणों का पता लगाया जा सकेगा वैज्ञानिकों को उम्मीद है कि यह परीक्षण अल्जाइमर के शुरुआती लक्षणों और अन्य न्यूरोडिजेनेरेटिव डिऑर्डर का पता लगाने में मददगार साबित होगा। कुछ वर्षों में इसे क्लिनिक में इस्तेमाल होते देखा जा सकेगा। वैज्ञानिकों का कहना है कि अभी हम उस पड़ाव पर नहीं हैं, जहां इस जांच के बाद व्यक्ति को कह सके कि पांच साल बाद आपको डिमेंशिया होगा। लेकिन, उस कदम की ओर बढ़ जरूर रहे हैं और जल्द कामयाबी मिलने की संभावना है।

लाइलाज है डिमेंशिया-इससे जूझ रहे रोगी की याददाश्त में कमी आ जाती है और संज्ञानात्मक बोध कम हो जाता है।

न्यूरोन में देखी गई कमी-अध्ययन में हिस्सा लेने वाले प्रतिभागियों में दोषपूर्ण जीन वैरिएंट वाले 40 लोग थे। अपनी पिछली क्लिनिकल जांच के दो साल बाद उनका ब्रेन स्केन और संज्ञानात्मक परीक्षण हुआ। शोधकर्ताओं ने पाया कि जिन प्रतिभागियों के प्रोटीन में दो साल के अंतराल पर जादुई इजाफा हुआ, उनके उनके मस्तिष्क में न्यूरोन की कमी और सिकुड़न भी देखी गई। मेमोरी टेस्ट और संज्ञानात्मक परीक्षण में भी उनकी प्रस्तुति खराब निकली। साधारण ब्लड टेस्ट किट से किया परीक्षण-परीक्षण में न्यूरोफिलामेंट नाम के प्रोटीन का पता लगाया गया है। आमतौर पर मस्तिष्क की कोशिकाओं के क्षतिग्रस्त या मृत होने के बाद यह प्रोटीन रक्त और सेरेब्रोस्पाइनल फ्लूइड में लीक होता है। लक्षण प्रकट होने से 16 साल पहले बीमारी का पता चलना बहुत प्रारंभिक प्रक्रिया है, लेकिन हम अंतर देख पाए हैं। यह उन मरीजों की पहचान करने के लिए एक अच्छा प्रीक्लिनिकल बायोमार्कर हो सकता है, जिनमें इस बीमारी से जुड़े लक्षण पनप रहे हैं।

Haley counting on Democrats, liberals to infiltrate Republican primary: Trump

Washington- Fresh out of winning the Iowa Caucus, former US President Donald Trump suggested that his Republican rival Nikki Haley needs President Joe Biden's supporters to "infiltrate" the party

primary to perform well in New Hampshire. The 'Granite State' primary on January 23 is the next stop for Republican candidates in the race for White House and Haley's last chance to emerge as the alternative to her former boss.

Making his first campaign trail appearance with former rival Vivek Ramaswamy, who dropped out of the presidential race, Trump told supporters in Atkinson, New Hampshire, that Haley "is counting on the Democrats and liberals to infiltrate your Republican primary".

The former President also slammed the speech Haley delivered after her third-place finish in Iowa, calling it "inappropriate" and "bad for unity", according to a New York Post report. Despite finishing third, she claimed

that the Republican primary was a two-person race between herself and Trump.

Addressing her supporters at her campaign headquarters at the Marriott Hotel in West Des Moines, she said that 70 per cent of Americans don't want another Trump-Biden rematch.

She slammed both the leaders for their "lack of vision for our country's future" and argued that a Trump nomination will result in "another toss-up election".

"Trump and Biden are both about 80-years-old, yet Trump and Biden both put our country trillions of dollars deeper in debt and our kids will never forgive them for it," she said. "The Democrats are supporting (Haley) because she's easy to beat," Trump

said, arguing that her supporters are "pro-Biden" and that if "she wins, Biden wins". Standing alongside the former President, Ramaswamy made a fiery eight-minute speech, which was followed by Trump supporters chanting "VP VP VP". Addressing the crowd, Ramaswamy said America needs a "commander-in-chief who will lead us to victory in this war". "I am asking you to do the right thing and to vote for Donald J. Trump as your next president because we don't have a lot of time," Ramaswamy said. Meanwhile, the next Republican debate, scheduled for Thursday has been cancelled after Haley said she will not appear on the stage unless Trump, who has so far "ducked" all the party debates, takes part.

Next Republican debate cancelled after Haley refuses to take stage without Trump

Washington- The next Republican presidential debate has been cancelled with Indian-American aspirant Nikki Haley refusing to appear on stage unless former President Donald Trump takes part. Following her third-place finish in the Iowa caucus, Haley took to her X on Tuesday and said that so far they have had five "great debates" in the campaign. "Unfortunately, Donald Trump has ducked all of them. He has nowhere left to hide. The next debate I do will either be with Donald Trump or with Joe Biden. I look forward to it," Haley, the lone woman candidate in the presidential race, said.

The ABC News and local New Hampshire outlet WMUR-TV scrapped the debate scheduled for Thursday at Saint Anselm College in Manchester, The New York Post reported.

In addition, a CNN-moderated debate in New Hampshire, which is slated for January 21, is also in doubt.

Haley's announcement came a day after America's twice-impeached former President, facing more than 90 criminal charges, emerged triumphant in Iowa and solidified his position as the

frontrunner for the Republican nomination. The party frontrunner won by a wide margin over Haley, who won just over 19 per cent of the vote.

Florida Governor Ron DeSantis, who edged out Haley by two points to finish in second place in Iowa, slammed his rivals for refusing to debate him.

In the run-up to the New Hampshire

nominating contest, he accused them of running a "basement campaign". "What does that say? We have four candidates for president now -- Joe Biden, Donald Trump, Nikki Haley and me. I'm the only one who's not running a basement campaign at this point," DeSantis told voters during a town hall in Henniker, New Hampshire.

Singapore's Indian-origin Transport Minister resigns amid graft charges

Singapore- Singapore's Indian-origin Transport Minister, S. Iswaran has stepped down from his post after facing 27 charges of offences in a corruption probe, which also included receiving tickets from a top property tycoon. The 61-year-old minister, who was arrested on July 11 last year and released on SG\$800,000 bail, also resigned as an MP from the ruling People's Action Party, The Straits Times reported on Thursday. In his resignation letter to Prime Minister Lee Hsien Loong, dated January 16, Iswaran said the Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB) charged him with various offences. "I reject

the allegations in the charges and will now focus on clearing my name. Given the circumstances, I feel it is right for me to resign from Cabinet, as a Member of Parliament and as a member of the PAP," he wrote. Iswaran, who was on a leave of absence since the probe began in July 2022, will repay his salary as a minister and allowances as an MP from that month. "My family and I have decided to return the monies because we cannot in all good conscience benefit from them when I was unable, on account of the investigations, to discharge my duties as a minister and Member of Parliament," he said in the letter.

Bilbao, Sevilla and Mallorca into Copa del Rey quarters

Bilbao, Spain- Asier Villalibre scored twice as Athletic Bilbao continued their impressive form to enter the quarterfinals of the Copa del Rey with a 2-0 win at home to Alaves on Tuesday night. The big striker, nicknamed 'the Buffalo', fired Athletic ahead with a thumping left-foot shot in the 28th minute and assured the win with a diving header from Oscar de Marcos' cross on the hour mark, reports Xinhua.

Athletic controlled most of the game but had to thank goalkeeper Julen Agirrezabala for two smart saves to deny Alaves striker Samu at the start of the second half, before Villalibre's second goal killed off any hopes for the visitors.

Elsewhere, Sevilla overcame their league struggles with a

morale-boosting 3-1 victory away against Getafe.

Sergio Ramos capitalized on a goalkeeping mistake to put

Sevilla ahead in the eighth minute, but Jaime Mata leveled the score with a clever lob 15 minutes later, following a

defensive error in the Sevilla back line. Isaac Romero then scored two rapid goals in the 48th and 55th minute, giving

Quique Sanchez Flores a significant win against a team he has coached three times.

Cyle Larin scored in the final minute of extra time, leading Mallorca to the last eight with a 1-0 win away against Tenerife after a tightly contested match.

Larin managed a knockdown and scored with his right foot. The Tenerife defenders were left frustrated, having missed opportunities to clear the ball. Wednesday's fixtures include Osasuna facing Real Sociedad, La Liga leaders Girona hosting Rayo Vallecano, and Valencia taking on Celta Vigo. On Thursday, there's a Madrid derby between Atletico and Real Madrid, and FC Barcelona visits third-tier Unionistas de Salamanca.

Delhi HC lists for Jan 18 defamation suit against Dhoni by former business partners

New Delhi- The Delhi High Court has posted, for January 18, a defamation plea by two ex-business partners of former Team India cricket captain M.S. Dhoni, Mihir Diwakar and his wife Soumya Das against the cricketer. The duo seek a permanent injunction and damages against Dhoni aiming to prevent the dissemination of alleged defamatory statements regarding purported illegal gains of Rs 15 crores and a breach of a 2017 contract. The plaint is also against various major platforms such as X, Google, YouTube, Meta (Facebook),

and several news outlets to seek that they take down allegedly defamatory articles and posts against them. Dhoni had recently filed a criminal case against Diwakar and Das, accusing them of duping him of approximately Rs 16 crore by not honouring a contract to establish cricket academies. He has allegedly filed a criminal case in a court in Ranchi against two directors of Aarka Sports, a sports management company. The contract was entered into between Dhoni and Aarka Sports Management, a company owned by Diwakar and Das.

Nottingham Forest, Everton reach fourth round

New Delhi- Nottingham Forest beat Blackpool 3-2 after extra-time, while Everton secure 1-0 win over Crystal Palace to enter the fourth round of the FA Cup.

Forest established a 2-0 lead within a minute of the second half but were forced to go the distance with League One high-flyers Blackpool. Chris Wood came up trumps late in the second half of extra time to see Forest through.

Andrew Omobamidele put the

Finn Allen posts record knock as New Zealand dominate in Dunedin

Dunedin- Hard-hitting young gun Finn Allen has equaled a World Record feat here against Pakistan, hitting 16 sixes in the third T20I against Pakistan and posting the highest score by a Kiwi in men's T20I internationals. Allen went on to finish with 137 from 62 balls to his name the highest score by a Kiwi in men's T20I internationals, beating Brendon McCullum's 123 (72) against

Bangladesh in Pallekele in 2012. His six-hitting effort matched Hazratullah Zazai's effort against Ireland in Dehradun in February 2019. Suzie Bates' 124 against South Africa in 2020 is New Zealand's best in Women's T20Is. New Zealand went on to post 224/7 in 20 overs at the University Oval, with Tim Seifert's 31 (23) the next best as the 24-year-old stole the show.

Shaheen Afridi may have regretted winning the toss and electing to bowl as the hosts raced to 67/1 in the Powerplay, with Seifert joining Allen after the early departure of Devon Conway, who was claimed by Haris Rauf. The early breakthrough did little to slow the flow of runs, with Rauf going on to finish with 60 runs to his name even after picking up a second wicket (Mark Chapman for 1). Mohammad Wasim's 1/35 (4) was the least expensive of the Pakistan bowlers, with New Zealand tracking at better than ten runs an over for a majority of the innings. New Zealand passed the 200 mark with an Allen six off the first ball of the 18th over, though when the opener fell to Zaman Khan a ball later, Pakistan did stem the flow of runs, conceding just 13 runs in the final two overs.

Forest ahead 10 minutes into his debut for the club and Danilo's strike a minute after the break appeared to have put Forest in complete control of the match.

However, Albie Morgan pulled one back with a brilliant strike from 25 yards before substitute Kyle Joseph headed in from close range in the 78th minute to give the League One side a deserved equaliser.

Blackpool almost went in front, but Orel Mangala did well to get back and clear off the line after Karamoko Dembele had rounded the goalkeeper.

With 110 minutes on the clock, Forest netted what would prove to be the decisive goal as Ryan Yates' low cross was turned in by Wood to set up a fourth round meeting at Bristol City on Friday 26 January.

Everton edged their way past Crystal Palace thanks to a peach

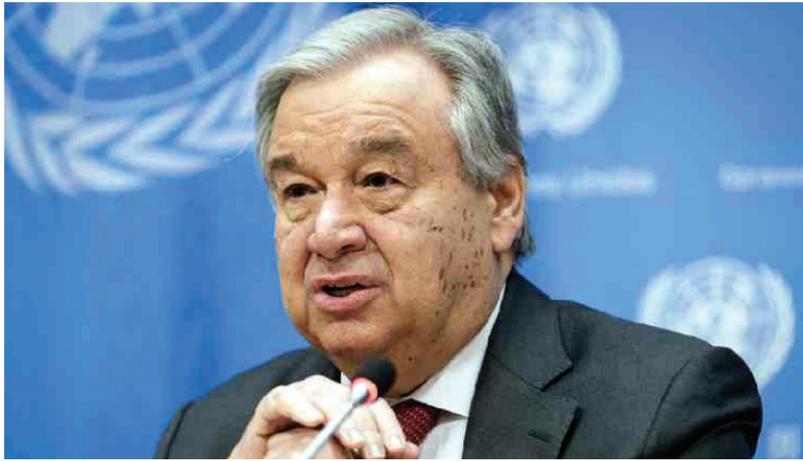
of a free kick from Andre Gomes. Gomes has been a peripheral figure for the Toffees of late, with this just his fifth appearance of the season but he took centre stage to break the deadlock at Goodison Park.

The former Barcelona man curled a stunning effort off the inside of Sam Johnstone's post to give the hosts the lead on 42 minutes, breaking Everton's 1,848 day wait for a free-kick goal.

On the other hand, Everton keeper Joao Virginia impressed in place of the rested Jordan Pickford, saving smartly from Eberechi Eze and from Odsonne Edouard as Palace searched for an equaliser.

While he took his chance Palace did not take theirs, with Jeff Schlupp's late header saved, ensuring Everton would be the ones to host Luton Town in the fourth round.

Guterres 'deeply concerned' about Iran attack inside Pakistan

United Nations- UN Secretary-General Antonio Guterres is "deeply concerned" about Iran's attacks inside Pakistan and the possibility of the crisis from the Israel-Hamas conflict spreading, according to his Spokesperson Stephane Dujarric.

"He's deeply concerned about what we've seen, those Iranian strikes on targets in Pakistan that reportedly killed two children and injured several others," Dujarric said on Wednesday.

"He again appeals (in the) strongest possible term for restraint and avoidance of any further escalation," he added.

Iran struck two bases of the Sunni terror group, Jaish al-Adl, in Balochistan's Koh-e-Sabz, about 50 km inside Pakistan, with missiles and drones on Tuesday.

Kurdish region in Iraq, and a base of the Sunni Islamic State terror organisation in Idlib in northern Syria.

Guterres is "concerned about the spread (of the conflict and) he has talked about that, really, almost since the beginning of this crisis," Dujarric said. Guterres, who is at the World Economic Forum meeting in Davos, discussed the regional situation in separate meetings there with Iraq's Prime Minister Mohammed Shia al-Sudani and Nechirvan Barzani, the president of the Kurdish region of Iraq, he added. Pakistan and Iraq recalled

their ambassadors from Iran, and Islamabad has barred Tehran's envoy from returning to the country.

Iran's Defence Minister Mohammad Reza Ashtiani said that when anyone threaten Iran, "we will react, and this reaction will definitely be proportionate, tough and decisive." "We are a missile power in the world," he warned. Pakistan's Foreign Ministry warned of "serious consequences" from the attack and said "the responsibility for the consequences will lie squarely with Iran". The Syrian government of President Bashar al-Assad has not protested the Iranian attack as

both are on the same side in fighting the Islamic State. The Islamic State had admitted that it was responsible for the bombing that killed nearly 100 people in Kerwan in Iran on January 3 during a memorial on the fourth anniversary of the killing of Qasem Soleimani, the commander of the Quds Force of Iran's Revolutionary Guard by a US drone. Iran International reported that Iranian Revolutionary Guard Colonel Hossein-Ali Javdanfar was killed near the Pakistan border and that Jaish al-Adl has said that it was responsible for it.

Trump, columnist Jean Carroll face off in defamation trial

Washington- Fresh from his victory in the Iowa caucuses, former US President Donald Trump attended the first day of a \$10 million defamation trial filed by columnist E. Jean Carroll for sexually abusing and making defamatory statements against her. Jean Carroll (79) had accused Trump of raping her in a Manhattan department store dressing room in the mid-1990s, and then branding the incident a

hoax in an October 2022 post on his Truth Social platform. The trial that began on Tuesday is to determine whether Trump harmed her with the defamatory statements and if so, how much money he must pay her in compensation, the BBC reported.

Last May, a different jury trial found that Trump had sexually assaulted and defamed Carroll. The findings of that case are considered relevant in the new trial.

At Tuesday's hearing, Trump, who was seated a few rows behind Jean Carroll, stared at the columnist who he claims he had "never met, saw, or touched... and knows absolutely nothing about".

On her part, Carroll did not appear to look at him and faced towards the bench for nearly all of the proceedings, allowing Trump only a view of her back.

Trump also remained quiet. One of Carroll's attorneys, Shawn Crowley said the jury will need to consider "how much money Donald

Trump should have to pay for what he's done". "How much money will it take to make him stop," the BBC quoted Jean Carroll as saying. Crowley also told the court the former President had "unleashed his followers to go after" Carroll "to threaten her life".

As Trump continues to attack Jean Carroll on Truth Social, his official account put out more than two dozen posts on Tuesday while he was sitting in court, calling the case "PURE FICTION".

Carroll is expected to testify on Wednesday and the case is scheduled to wrap on Thursday.

But the judge, Lewis Kaplan, has ruled Trump will be allowed to testify on January 22.

Building Bridges with Books: Parraypora's Educational Odyssey

In the modern era, despite the plethora of available resources, the everlasting importance of books continues to grow. Books serve as gateways to imagination, with each reader living a thousand lives before their own ends. The world belongs to those who read, and books are rightly called the "WORLD OF WONDERS."

Educational Void in Parraypora

Nestled near the Indira Gandhi Road and housing a bustling airport, Parraypora, Kashmir, thrives as a vibrant educational hub. However, a crucial need emerges—a public library to enrich the educational landscape of this region. Despite the presence of coaching centers and academic activities, a noticeable void exists, emphasizing the immediate need for a public library.

Parraypora, known for its vibrant educational atmosphere, sees students immersing themselves in various subjects through coaching centers and educational initiatives. However, the absence of a public library creates a gap in the learning ecosystem. Students, despite their dedication to studies, face challenges in accessing diverse resources beyond their specific courses.

The Role of a Public Library

A public library stands as a beacon of

knowledge, providing students with a diverse range of books and materials relevant to their academic pursuits. It serves as a communal space where individuals can broaden their horizons, explore new subjects, and engage in self-directed learning.

Furthermore, a public library acts as a unifying force, fostering a sense of community and shared intellectual growth.

The urgency for government intervention is evident. By designating suitable land for a public library in Parraypora, the authorities can significantly contribute to the educational infrastructure of the area. This initiative not only addresses the immediate need for accessible learning resources but also cultivates a culture of continuous learning and intellectual development.

A Dynamic Hub for Educational Activities

A public library in Parraypora would not only serve as a repository of knowledge but also as a dynamic hub for educational activities. It can host workshops, seminars, and community events, creating a space where students and residents can engage in intellectual discourse and collaborative learning.

Investment in Education for

Generations to Come

In conclusion, Parraypora and its adjoining areas, with their rich educational landscape, are primed for the establishment of a public library. This endeavor requires proactive government measures, including the identification and allocation of suitable land. Such an investment in education will undoubtedly contribute to the academic success and intellectual vibrancy of the community, ensuring that Parraypora remains a beacon of learning for generations to come.

The Transformative Power of Books

Reading transports individuals to imaginary places, ignites curiosity, and expands perspectives. A voracious reader values books over anything else, considering them as treasures that unlock knowledge and information. Books are not merely possessions; they are sources of happiness.

Each book is a magical box, offering a journey to discover treasures of knowledge. They illuminate the human conscience, act as companions in loneliness, and serve as healers of anxiety. The importance of

books is deeply rooted in various aspects of life. The Qur'an itself introduces as "Al-Kitab," highlighting the significance of awareness towards knowledge.

Global Perspective on Reading and Knowledge

Research indicates that engaging in intellectual activities like reading contributes to lower rates of mental decline in old age, emphasizing the enduring impact of books on cognitive well-being. Despite the global importance of books, it is noteworthy that Islamic countries are absent from the top-selling nations, signaling a need for a renewed focus on knowledge and literature.

Tailpiece

In conclusion, books, with their transformative power, play a crucial role in shaping individuals, communities, and nations, making them indispensable in the pursuit of knowledge and personal growth. As John Piper aptly puts it, "Books don't change people; paragraphs do, sometimes even sentences." The call for a public library in Parraypora echoes this sentiment, emphasizing the transformative potential of literature in building bridges and fostering an educational odyssey in the heart of Kashmir.

Aubaid Ahmad Akhoo
akhoo.aubaid@gmail.com

The Gur Sikhi Chronicles of Ayodhya Dhaam

(Birthplace of Sri Raam Chandar Ji) Erstwhile to 554 years, thus descended the Parbrahm in His Sargun Saroop as Dhan Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj to unfetter the whole of Humanrace from shackles of hypocrisy as well as prejudices. The melodious Shabad Gurbani resonating from the Sri Mukh of Sri Guru Sahib Ji attuned to the Rabaab of Bhai Sahib Bhai Mardana Ji rumbled an essence of Eternal Truth which has been contemporarily encompassed midst Jaagti Jyot, Zahira Zahoor, Hazira Hazoor : Jagatguru Aad Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj which is being Universally revered as well as adhered through all-engrossing aspects. To propagate the pragmatic essence of Mysticism and unleash the masses from Religious Intimidation, the Benevolent Master traversed almost throughout the globe midst Quatern Udasi(s).

Sauntering through the areas of modern-day Punjab, Haryana & Delhi, Badshah E Aalam Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj caressed the soil of Uttar Pradesh whilst heading towards Sri Jagannath Puri (Odisha) and thus visited the realm of Ayodhya Dhaam (The Birthplace of Sri Raam Chandar Ji). Although, Sarab Kala Bharpur Sri Guru Sahib Ji had His advent to this jurisdiction, yet He did not visit the Raam Janam Asthaan (The Birth Spot of Sri Raam Chandar Ji) where a commemorative temple is being built at present. In Sri Gur Partap Suraj Parkash Granth, Kavi Churamani Bhai Sahib Bhai Santokh Singh Ji pens that Satguru Garib Niwaz, Sri Guru Pehli Patshah Ji stepped into this province around Bikrami Samvat 1557 (1500 A.D.) and got sedentary at the outskirts (Bank of Saryu River).

The branches of a magnificent Aegle marmelos tree adorned with afresh green leaves proffered its devout canopy to Chavar Takhat Dey Malik : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj and shed some of its blooms to render Salutations for the Solitary Cosmical Monarch. Connoting to that era, the tributary of Saryu was considered pious for the Pandit(s) who used to bathe in it and then ensue for conferring their obeisance at Sri Raam Janam Asthaan. When the herd of Brahmin(s) adhered to the Divine Gur Shabad Bani emanating from the Sri Mukh of Shahenshah E Aalam : Sri Guru Sahib Ji, they felt themselves getting drenched in the oceanic nectar of paradise and thus rushed to seek the Master's Glimpse. An add-on treasure to the ongoing was Bhai Mardana Ji's harmonious Rabaab. The most captivated, ever resplendent Sri Mukh of Awwal Elahi : Jagatguru Sahib Sri Guru

Nanak Dev Ji Maharaj instilled within them the essence of intense mysticism and they could not refrain themselves from falling at the Master's Feet. Incessantly paying obeisance to Sri Guru Sahib Ji, they implored for bequeathing upon them His Mighty Consecrations. The Sovereign of all Ethers : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj directed them to ensue their devoutness towards the real Raam (Parbrahm

Parmeshar) & not towards Sri Raam Chandar (Ayodhya Naresh). The Shabad Raam in pragmatic kernel connotes to Sri Akaal Purakh (Sab Mein Ramaa Hua : All-Pervading) whilst Sri Raam Chandar Ji was under the clutches of Kaal (Huqum). Hence, they should learn to worship only Akaal. Aftermath bestowing incredible blessings upon the Pandit(s), the Master of all-engrossing Biosphere sauntered towards the present-day Nazarbagh area of Ayodhya Dhaam and got sedentary in a Royal Orchard. The very specific day was Diwali when the Local Raaja in consort with his ministers & soldiers emanated to have Celestial Darshan of Sri Guru Sahib Ji. Shamsher E Aalam : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj graced them with the Jaap of Majestic Naam : Sri Waheguru Ji and directed the Raaja to perform its recital. Post to the Master's Exodus, binary Manji Sahiban were edificed in these Divine Destinations which were looked after by the Udasin Mahapurakh(s). Dhoop Deep were proffered consistently and the Parampara of Langar commenced to feed myriads of masses.

Subsequently, Chhevin Patshah, Miri Piri Dey Malik : Jagatguru Sahib Sri Guru Hargobind Sahib Ji Maharaj appointed His Devout Parcharak : Bhai Sahib Bhai Almast Ji to traverse towards East India and renovate / re-establish the Gur Asthaan(s) pertaining to Pehli Patshah Ji. During his mystic journey towards Sri Jagannath Puri, Bhai Sahib Bhai Almast Ji halted at Ayodhya Dhaam, renovated these deuce Gur Asthaan(s) and thus inspired the Nanakpanthi Mahant(s) to endure propagating the Guru's Doctrines. The Sangat was kept elucidating w.r.t. the Guru's Succession Parampara and thus they yearned to pay a glimpse upon the prevailing Sri Akaal Nanak Jyot. A boon alike transpiration procured for them corresponding to Bikrami Samvat 1728 (1671 A.D.).

Sagal Srisht Di Chadar, Sher E Shamshir, Nauvey Patshah : Jagatguru Sahib Sri Guru Tegh Bahadur Sahib Ji Maharaj whilst traversing towards Sri Anandpur Sahib (Punjab) from Dhubri Sahib (Assam), halted at Ayodhya

Dhaam for binary overnights and contemplated. The ecstasy of locales & Pandit(s) knew no bounds when they discerned that

their stage of yearning has come to a conclusive point. Tilak Janeo Da Rakha, Sri Guru Nauvey Patshah Ji primordially paid obeisance at the Manji Sahib (Patshahi 1) on the banks of Saryu River and conferred upon it the grace of being renovated. Additionally, another Manji Sahib in memory of Sri Nauvin Guru Nanak was edificed therein and the realm around this Manji Sahibangot later renamed as Sri Brahm Kund in the Govt. Annals. When Satguru Sachey Patshah, Sri Nauvin Akaal Nanak Roopi Jyot equipped for getting exodus, swarms alike masses engrossed all around Him and implored to bequeath upon them some monikers to commemorate the Holy Visit in this province. Deen Dayal Jagatguru Sahib Sri Guru Tegh Bahadur Ji Maharaj conferred His Kharaun Sahib as a symbolic representation of His Kirpa Sadka which is yet being preserved at this Divine Spot. The Udasin / Nanakpanthi Mahapurakh(s) used to render Dhoop Deep to Sri Guru Sahib Ji's Yaadgari and the Shabad Gurbani was incessantly recited to liberate the mankind from Kalyug's Lethal alike Ocean. The Maryada of such ongoinings got transformed into an obligatory aspect & is yet on endurance which is akin to a ray of hope for the Sampradaya(s).

The establishment of Sikhi in Ayodhya Dhaam took a further fillip when the Consecrated Lotus Feet of Shamshir Pita, Badshah Darvesh : Jagatguru Sahib Sri Guru Gobind Singh Sahib Ji Maharaj caressed the soil of Ayodhya Dhaam whilst He was trailing from Sri Patna Sahib to Sri Anandpur Sahib in a tender age of 6 years as Baal Gobind Rai Ji. At the foremost, Satguru Dasven Patshah Ji visited the Manji Sahib (Patshahi 1) prevailing in the Royal Orchard of Nazarbagh area. Aftermath paying obeisance, Faiz E Noor : Baal Gobind Rai Ji probed regarding the landlord of that orchard. Raja Maan Singh, the contemporary regal descendant of that era fell at the Master's Feet & retorted that till date the orchard belonged to their family but now, the whole of it presage to be of Baal Gobind Rai Ji.

The Imperial Farmaan was issued and the possession of orchard along with the Manji Sahib was transferred into the name of Shastar Tey Shaastar Dey Malik : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj. Subsequently, Badshah E Gulrukh : Baal Gobind Rai Ji put forth His Divine Footprints at Sri Brahm Kund where erstwhile persisted Patshahi 1 & Patshahi 9 Manji Sahiban. Post paying obeisance at these binary Gur Asthaan(s),

Aalam E Raushan : Sri Guru Sahib Ji graced the locales as well as the pilgrims. Legend prevails that Ayodhya Dhaam has been considered to be a significant dwelling place of Monkeys to whom Sri Raam Chandar Ji feed Chana(s) (Chickpeas) in his infantile. Even scientifically, the theories pertaining to Simians prevail that they are fond of such eatables. When the Primates had a glimpse of the Master, even they couldn't refrain themselves from rendering their salutations at His Feet. Being the solitary Universal Monarch, the whole of biosphere gets functional under Guru Patshah Ji's Huqum. Sahib E Ikleel : Jagatguru Sahib Sri Guru Gobind Singh Ji Maharaj insisted to acquire some Chana(s) (Chickpeas) which He Himself fed to the apes. The devout admirers of Sri Raam Chandar Ji present therein proclaimed Sri Guru Sahib Ji to be the contemporary Raam Chandar Ji who has descended to abolish the evil doers as He did in the Treta Yug. They failed to discern that Sri Guru Sahib Ji is the Sargun Saroop of Sri Parbrahm Parmeshar : The Akaali Raam & not of Sri Raam Chandar Ji. As they manifested, so comprehended the Master.

Whilst departing, Sri Dasvin Akaal Nanak Roopi Jyot conferred upon the locals His Teer (Arrow), Khanjar (The Kirpan of His Gatra), Chakar (The one which He used to adorn around His Dumala), Pehshkabz (Shastar) & Kataar (Sword). Post to the Master's exodus, a tertiary Manji Sahib was raised in His memory where all the Khalsai Relics were placed on a platform and were intensely served by the Nanakpanthi (Udasin) Mahapurakh(s). Thence, in Harh Sudi 1 Bikrami Samvat 1755 (1698 A.D.), a Hazuri Likhaari of Sri Guru Kalgidhar Patshah Ji inscribed a Bir of Kalam E Kamaal : Dasam Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj (Patshahi 10) and proffered it at the Manji Sahib (Patshahi 10) prevailing at Sri Brahm Kund (Ayodhya Dhaam), the Pargaas of which was instantly performed. In the Primordial Ang of this Bir of Dasam Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj, the Likhaari has cited

that the inscribing has been performed with the Shastar(s) of Sri Guru Sahib Ji which includes Teer (Arrow), Khanjar (The Kirpan of His Gatra) & Chakar (The one which He used to adorn around His Dumala). Subsequently, in Bikrami Samvat 1838 (1781 A.D.), the caretaker of Sri Brahm Kund's Manji Sahiban, Udasin Mahapurakh : Sachkhand Wasi Mahant Baba Shatruijit Singh Ji Feir inscribed a Saroop of Jugo Jug Atal : Jagatguru Aad Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj on Golden Ang(s) for which this Bir is yet being addressed as Sunheri Bir. The Pargaas of Aad Maharaj as well as Dasam Maharaj were performed parallelly, whose Paath Deedar of is enduring.

Later on, tierce Gurdwara Sahiban got edificed at Sri Brahm Kund Sahib which got later renamed as Gurdwara Sri Brahm Kund Sahib Ji as well as the Manji Sahib at Nazarbagh province as well as transformed into a Gurdwara Sahib which is now being addressed as Gurdwara Sri Nazarbagh Sahib Ji. The Khalsai Relics which the Guru Sahiban had bequeathed upon the Sangat are yet prevailing in these Guru Ghar(s) and are displayed to the Pilgrims recurrently. The ethnic Maryada of Langar is also being conferred whilst the construction of Sarai's Edifice is on progress which is expected to get erected at the soonest. The Udasin Mahapurakh(s) have persistently upkept the Maryada of proffering Dhoop Deep to Guru Maharaj Ji's Kharaun Sahib & Shastar along with the Bir(s)'s conservation.

Hence, those claiming our Guru Sahiban to have visited Sri Raam Janam Asthaan (Ayodhya Temple) being inaugurated is wholly a distorted theology and must be refrained. Deliberating a comprehensive Gur Sikhi Chronicle of Ayodhya Dhaam, I earnestly urge the Sikh Sangat to abstain themselves from distorted theologies being proliferated since the verdict of Supreme Court been issued. Myself and Hon. Sr. Advocate from Delhi High Court : Neena Singh Ji had abruptly voiced against this propaganda. This write-up of mine was proffered at the ends of Research Board : Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee when they had invited opinions from various scholars but none could accomplish this venture. The grace of Master befallen and thus glided my pen on paper. As this mean publicity is being propagated again for gaining political benefits, I am compelled to publish this piece of note down for elucidating the Sikh Sangat.

Abinash Mahapatra : Sikh Historian & Author President : Punjabi Global Foundation (Odisha Chapter)

ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸੀਨੇ ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਦਰਦ

ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਪਠਾਣ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ-ਵਧਾਉਣੇ ਬਲਬ, ਸਿੰਧ ਅਤੇ ਕੰਧਾਰ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ @ਤੇ ਅੱਠ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਵਾਂ ਹਮਲਾ ਉਸ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 5- 1762 ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤੁਰਕੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਤੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀਆਂ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਹੱਥੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 35,000-40,000 ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਫੌਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ @ਤੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਮੇਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਥਾਵਾਂ ,ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੋ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ ਉਸ ਨੂੰ @ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ@ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਛੇਵੇਂ ਹਮਲੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 14 ਜਨਵਰੀ, 1761 ਨੂੰ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੀਜੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦੀ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਦੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਤਕਰਬੀਨ 2,200 ਮਰਾਠੀ ਹਿੰਦੂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕੂ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਾਪਰੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਸਮੇਂ ਲੁੱਟ-ਖਸੋਟ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਲਟਿਆ ਹੋਇਆ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਖੋਹਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਡਾਕੂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੌਮ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਲ ਆਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਠਾਨੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਅਬਦਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਫਰਵਰੀ, 1762 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਅਬਦਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਹੱਥ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਆਇਆ

ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਾਏਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁੱਜਰਵਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਗੁੱਜਰਵਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਹਲੋਂ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਸੰਗਰੂਰ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਮਾਝੇ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਗੁਰਮ ਅਤੇ ਡੇਹਲੋਂ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਨੇੜੇ ਹਨ, ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਡੇਹਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ 19 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸੜਕ @ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਸਿੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਰੋਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਗੁਰਮ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਜੰਗਲ ਵੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਡੇਰਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਸਨ।

4 ਫਰਵਰੀ, 1762 ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰ ਸਾਰ

ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰ ਸਾਰ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਕਰਬੀਨ ਡੇਢ ਲੱਖ ਪੈਦਲ ਤੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਸਿੱਖ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਰੋਹੀ ਵੱਲ ਆ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 50-60 ਹਜ਼ਾਰ ਸੈਨਿਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੇ 10-15 ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਦਲ ਅਤੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਿਖੇ ਡੇਰਾ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਵੀ ਇੱਥੋਂ ਤਕਰਬੀਨ 28 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ 15-20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਅਬਦਾਲੀ ਸਤਲੁਜ ਵਾਲੇ ਪੱਤਣ ਤੋਂ ਮਾਲਵੇ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਜਦੋਂ ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰ ਤੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਗੁਰੀ
9855468092

ਵੱਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵੀ ਅੱਗੇ (ਸਤਲੁਜ ਵੱਲ) ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੇ ਕਾਸਿਮ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਦੌੜ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੱਧਾ ਕੋਹ (ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਤੱਕ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਗੋਂ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਹੀ ਦੌੜ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇੱਕਦਮ ਰੁਕ ਕੇ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਸਿਮ ਖਾਨ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਦੌੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸੈਨਿਕ ਟੁਕੜੀ ਲੈ ਕੇ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡੇਰਾ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ।

5 ਫਰਵਰੀ 1762 ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਸਾਰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਝੜਪ ਵਿੱਚ ਜੈਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸੈਨਿਕ ਟੁਕੜੀ ਲੈ ਕੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰਮ ਅਤੇ ਡੇਹਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਖੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਨਾਲੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਨਾਲੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਿੱਖ ਅਬਾਦੀ

ਵਾਲਾ ਸੀ, ਤੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਆਪ ਹੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਲਵੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਆਗੂ-ਭਾਈ ਸੰਗੂ ਸਿੰਘ ਵਕੀਲ ਭਾਈ ਕੇ ਦਰਾਜ ਵਾਲਾ, ਭਾਈ ਸੇਖੂ ਸਿੰਘ ਹੰਬਲਕੇ ਵਾਸ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬੁੱਢਾ ਸਿੰਘ-ਆਪਣੇ ਨੇਜ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਚਾਦਰੇ ਟੰਗ ਕੇ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਪਏ ਤੇ ਸਾਰੀ ਵਹੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਦਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਬਰਨਾਲੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰੀ।

ਜਦੋਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਗਹਿਰੀ ਲੜਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਹੀਰ ਅਜੇ ਗੁਰਮ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦਸ-ਬਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ @ਤੇ ਹੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਵਹੀਰ ਉੱਪਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਜੈਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਭੀਖਣ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਹੀਰ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਹੀੜਾ ਅਤੇ ਕੁੱਪ ਪਿੰਡਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਵਿੱਥ ਤੇ ਹਨ, ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸੜਕ @ਤੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 15 ਅਤੇ 11 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ @ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਹੀਰ ਉੱਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਜੱਥਾ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਕਰੋੜਸਿੰਘੀਏ ਦੀ ਅਗਵਾਹੀ ਹੇਠ ਵਹੀਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਜੱਥੇ ਨੇ ਜੈਨ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਵਹੀਰ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਬਰਨਾਲੇ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਈ। ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਤਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਪੱਤਣ @ਤੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾ ਲਲਕਾਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਬਦਾਲੀ ਅੱਗੋਂ ਇੱਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੇ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮਾਲਵੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਣ। ਇਸ ਵਿਉਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਬਦਾਲੀ ਅੱਗੋਂ ਦੌੜ

ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁੱਪ-ਰਹੀੜੇ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਹਟਦੇ ਹੋਏ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੈਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਭੀਖਣ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਘੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਖਾਂ ਕਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਰੋੜ੍ਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਘੋੜ ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਮਰ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਘੋੜੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਬਦਾਲੀ ਵੀ ਕੁੱਪ-ਕਹੀੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਬਦਾਲੀ ਕੁੱਪ-ਕਹੀੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ @ਤੇ ਬਰਨਾਲੇ ਅਤੇ ਰਾਏਕੋਟ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਸੇ ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਪ-ਕਹੀੜੇ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਹ ਫਾਸਲਾ 25 ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਥਾਂ @ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸ਼ਾਹ, ਵਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਜੈਨ ਖਾਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 4,000 ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਅਤੇ 4,000 ਨਿਪੁੰਨ ਤੀਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਹਾਨੇ ਲੱਭ-ਲੱਭ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਪੰਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਜੈਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਛਮੀ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਦੂਰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਅਫਗਾਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਲੜਦੇ-ਲੜਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ-ਹਟਦੇ ਲੜਦੇ ਜਾਵੇ। ਸਿੰਘ ਘੰਟਾ ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਲੜੇ ਫਿਰ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪੈਰ ਹਿੱਲ ਗਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਡੱਟ ਕੇ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜ ਕੇ ਵਹੀਰ ਕੋਲ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪਰਕਾਰ

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵਹੀਰ @ਤੇ ਨਾ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੜੀ ਤੱਕ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਟੁਕੜੀਆਂ ਵੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਆਪਣੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੌਜ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟੁਕੜੀਆਂ ਵਿੱਚ 12,000 ਸੈਨਿਕ ਸਨ, ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਵਹੀਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਵਹੀਰ ਇਕੱਲੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਇਹ ਰੋਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੋਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਘੋਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪੌੜਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਲਤਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਜੱਥੇ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਮੁੜਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਲ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਵਹੀਰ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਕਤਲੇਆਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਭ ਪਾਸੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਤੇ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚ ਗਈ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਕਤਲੇਆਮ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਦਸ਼ਾ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਜਿਸ ਦੁਖਦਾਈ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੰਡਲਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਵਹੀਰ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰ ਰਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ @ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਕੜੇ ਆਹੂ ਲਾਹੇ। ਅਬਦਾਲੀ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲਹੂ-ਲਹਾਨ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ।

ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਰਕਾਰੇ ਭੇਜ ਕੇ ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਬੁਲਾ ਕੇ ਝਾੜ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ: ਜੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਾਂ (ਜੈਨ ਖਾਨ) ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਤੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਮੈਨੂੰ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਿਆ। ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਿੰਘ ਅੱਗੋਂ ਨਹੀਂ ਘੇਰੇ ਗਏ। ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ? ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਲੱਛਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਮਾਲੇ ਰੀਏ ਪਠਾਣਾਂ ਦੀ ਵੀ ਫੌਜ ਹੈ। ਤੂੰ ਫੇਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਜੇ ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ (2 ਘੰਟੇ) ਤੱਕ ਵੀ ਰੋਕ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਹੀ ਤਮਾਮ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਬਿਨਾ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਮਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ।

ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਘੇਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਲੜਨ ਸਮੇਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਉਂ ਦਿਸਦੇ ਹਨ? ਜੈਨ ਖਾਨ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਵਹੀਰ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਰੋਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਗਏ ਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਛੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਰਦਾਰ ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਬਣੇ, ਵਹੀਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਰਹੇ। ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਸਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ 22 ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੋੜਾ ਫੱਟੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘੋੜਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਮਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਪਰ ਅੱਗੇ ਕੁਤਬਾ ਤੇ ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡ ਜੋ ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਆ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਡੇਢ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਵਿੱਥ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ-ਰਾਏਕੋਟ ਸੜਕ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘਦੀ ਬਠਿੰਡਾ ਬਰਾਂਚ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਬੀਆਬਾਨ ਤੇ ਰੋਤਲੇ

ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਵਹੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਤੇ ਕੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗੁਰਮ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਤੁਰਿਆ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਪਿਆਸਾ ਹੀ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ 40-45 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਦਿਆਂ ਤੇ ਭੱਜਦਿਆਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੁਤਬਾ ਤੇ ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਸਿੱਖ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਨਾਲੇ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਸਿੱਖ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਣੇ ਪਾਥੀਆਂ ਦੇ ਗੁਹਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਗਏ ਤੇ ਕਈ ਜਵਾਰ, ਬਾਜਰਾ ਤੇ ਮੱਕੀ ਦੇ ਮਿਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਗਏ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਝੁਲਸ ਕੇ ਮਰ ਗਏ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕੁਰਲਾਹਟ ਮਚ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਫੌਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਜੱਥਾ ਕੈ ਕੇ ਇੱਕਦਮ ਕੁਤਬਾ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਲਗਾਈਆਂ ਅੱਗਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਬਾਜਰੇ ਤੇ ਮੱਕੀ ਦੇ ਮਿਨਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਫਗਾਨ ਸੈਨਾ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਏ। ਅਫਗਾਨ ਸੈਨਾ ਦਾ ਵੀ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਕਚੂਮਰ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਹੀਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਤੇ ਗੈਰ-ਲੜਾਕੂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਬੱਚਾ ਪੀੜਿਆ। ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵਹੀਰ ਦੁਆਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਚਲਦੀ ਰੱਖਿਆ।

ਕੁਤਬਾ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਢਾਬ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਤੇ ਪਿਆਸੇ ਸਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਏ। ਇਸ ਢਾਬ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਢਾਬ ਵਿੱਚ ਵੜ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਅਫਗਾਨ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੰਮੇ ਪੈ ਗਏ। ਸੰਨ 1970-71 ਤੱਕ ਇਹ ਢਾਬ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕੋ ਕੰਡੇ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਢਾਬ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਹਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਢਾਬ ਮੁਰੱਬਾਬੰਦੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਥਾਂ ਮੁੱਲ ਕੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਢਾਬ ਸਾਹਿਬ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਢਾਬ ਪਿੰਡ ਹਨੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਖੇ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਹਨੂਰ ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅੱਠ-ਦਸ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਵਿੱਥ @ਤੇ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਫਗਾਨ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਜੈਕਾਰੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਡਰ ਗਏ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਹਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਢਾਬਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਾਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਜੱਥੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਹੀਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੀ

ਭੱਟਿਆ ਰਿਹਾ। ਪਿੰਡ ਗਹਿਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ ਜੋ ਕਿ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਦਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਚਾਲੂ ਰਹੀ। ਇਸ ਮਹਾਂ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾਰ ਪਈ ਪਰ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਫਗਾਨ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੋਣ।

ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਅਬਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁੱਪ-ਕਹੀੜੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਰਹੀੜਾ ਵਿਖੇ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਤੇ ਭੁਜੰਗੀਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਇਸੇ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ @ਤੇ ਹੁਣ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ @ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਰਹੀੜਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ @ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੁਤਬਾ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਅਤਿ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਢਾਬ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਹਰ ਘੋੜਾ ਜ਼ਖਮੀ ਸੀ। ਤੰਬੂ ਲਾ ਕੇ ਵੈਦਾਂ ਤੇ ਹਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਤੇ ਭੁਜੰਗੀਆਂ ਦੀ ਮਲਮ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ 5 ਫਰਵਰੀ, 1762 ਨੂੰ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ 45-50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਲੰਮੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਪ-ਰਹੀੜਾ, ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ, ਗਹਿਲ ਅਤੇ ਹਨੂਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਜਾਂਦੇ। ਗਹਿਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਗਹਿਲ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਉਸਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਫਗਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਭਿਆਂਕਰ ਕਤਲੇਆਮ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੇ ਕੁਤਬਾ

ਅਤੇ ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਲੜੇ ਸਨ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਹੀ ਅਬਦਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ ਸੀ। ਅਬਦਾਲੀ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਨਵਰੀ, 1761 ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਮਰਾਠਾ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲ ਸਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ 50-60 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਉਹ ਘੱਟ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਾਰ ਸਕਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ @ਤੇ ਕੁਤਬਾ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਨੇ ਹਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੜਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ 1762 ਈ. ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ @ਤੇ ਜਦੋਂ ਬੱਕਿਆ ਟੁੱਟਿਆ ਖਤਲਸਾ ਮੁੜ ਤੋਂ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਪ-ਰਹੀੜਾ ਅਤੇ ਕੁੱਪ-ਬਾਹਮਣੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਰਹੀੜੇ ਦਾ ਥੋਹ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਕੋਲ ਹੀ ਹੈ ਇਸ ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਥੋਹ ਦੇ ਉੱਪਰ 125 ਫੁੱਟ ਉੱਚਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ 50-60 ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਗੱਡੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਤੋਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਹ 3 ਮਾਰਚ, 1762 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਕਤਲ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮਿਨਾਰ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਧੋਤਾ ਗਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਜੋ ਤਸੱਦਦ ਢਾਹੇ ਉਹ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਰਵਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਨਿਡਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਫਰਵਰੀ 1762 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ

ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1762 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਉਡਵਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਗਊਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਮਲਵਾ ਭਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੋ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਬੁੰਗੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਿੰਨੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਾਰੂਦ ਨਾਲ ਉਡਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਉੜਦਾ ਹੋਇਆ ਰੋੜਾ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਨੱਕ ਤੇ ਵੱਜਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਖਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਕਦੇ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਦੋ ਸਾਲ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1762 ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ 60,000 ਖਾਲਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਖੰਡਰ ਹੋਈ ਧਰਤੀ @ਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੈਨਾ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਰਾਤ ਪੈਣ ਤੱਕ ਲੜਾਈ ਚੱਲਦੀ

ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਆੜ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਲਾਹੌਰ ਭੱਜ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਸੈਨਿਕ ਲੜਾਈ ਵਾਲੀ ਥਾਂ @ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

12 ਦਸੰਬਰ, 1762 ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਕਾਬਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਵਾਨ ਕਾਬੁਲੀਮੱਲ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੂਬੇਦਾਰੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇੱਕਦਮ ਬਾਅਦ ਕਾਬੁਲੀਮੱਲ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਆ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਪਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਣ। ਕਾਬੁਲੀਮੱਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਆਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਪਰਕਾਰ 1763 ਈ. ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਤੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੁਤੱਸਵੀ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਾਪ ਕਮਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੀ। ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸੀਨੇ @ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜ਼ਖਮ ਹੈ। ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਤੇ ਭੁਜੰਗੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋਗੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਟ ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਰਹੋਗੀ।

ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ: ਜੇਕਰ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਇੰਨਾ ਗਰੀਬ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਮ ਆਪਣੇ ਐਸੋ-ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ?

ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੀ 40ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ 40ਆਂ ਦੇ ਹਨ...? ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦਾ ਜਨਮਦਿਨ 8 ਜਨਵਰੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਮ ਬਾਰੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ 2011 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ 5 ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ- 1. ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਡਾਕਟਰ ਐਡਵਰਡ ਹਾਵੇਲ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, -ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਾਲ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਬਹਿਸ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ 1982 ਹੈ ਜਾਂ 1983 ਜਾਂ 1984। 8 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਨਮਦਿਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਇਲ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹਰ ਸਾਲ 16 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 'ਸ਼ਾਇਨਿੰਗ ਸਟਾਰ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਕਿਮ ਇਲ ਸੰਗ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਵੀ 'ਦਿ ਡੇਅ ਆਫ ਦਿ ਸੰਨ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਰਹੱਸ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਹਾਵੇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, -ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਮ ਦੇ ਸੱਤੇਲੇ ਭਰਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਨਮ ਦਾ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ 2017 ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਥਣਾਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਓਲੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ, ਕੋ ਯੰਗ ਹੂਈ, ਦਾ ਜਨਮ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਂਸਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਆਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਇਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 2018 ਵਿੱਚ ਕੋ ਯੰਗ ਹੂਈ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜੋ 1973 ਵਿੱਚ ਜਪਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕੋਰੀਆ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਡਾਂਸਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੇ ਕੋ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਹਾਵੇਲ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, -ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਕੋਰੀਆਈ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਇਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਸੀ।

4. ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਇੰਨਾ ਗਰੀਬ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਆਪਣੇ ਐਸੋ-ਆਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ? ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਹਾਵੇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲੱਸ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਮ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਗਜ਼ਰੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਡਾ. ਹਾਵੇਲ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹਨ ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ਵੱਖਰੇ

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਹਾਵੇਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਇੱਕ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਸਟੇਟ ਦੁਆਲਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਯੁੱਧ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਮ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਕੀ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ ? 2020 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪੱਖ ਦਿਖਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਾਲੀਆ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਹੰਝੂ-ਪੂਝਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸੀ। ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਦ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਧ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਨੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
ਮੁੜ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਪਤਨੀ, ਰੀ ਸੋਲ ਜੂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 2009 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ। ਕਾਮਰੇਡ ਰੀ ਸੋਲ ਜੂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਗਾਇਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ ? ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਉੱਤਰ ਕੋਰੀਆਈ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੀ ਸੋਲ ਜੂ ਨੇ 2005 ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਚੀਅਰਲੀਡਿੰਗ ਟੀਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਲਈ ਸੀ। ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੇ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ।

ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਮ ਇਲ ਸੰਗ ਯਾਨਿ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰੂਸੀ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਇਲ (ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਦੇ ਨਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ 'ਓਰੀਐਂਟ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, -ਰੂਸੀ, ਚੀਨੀ, ਕੋਰੀਅਨ, ਜਪਾਨੀ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਂਚ ਪਕਵਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਰਡਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਲਾਈਵ ਝੀਂਗਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰੀ ਬਾਰਡੋ ਅਤੇ ਬਰਗੰਡੀ ਵਾਈਨ ਵੀ ਪੈਰਿਸ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਔਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦਾ ਬਕਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਦੇਣ ਸਰਾਰਤੀ ਤੇ ਹਿੰਸਾਵਾਦਕ ਧੜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਲੱਜਤ ਤੇ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਅੱਖ ਭਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਹਲਾਤ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਕੇ, ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਨਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਜੇਕਰ ਘਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਦੇਖੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਗਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਡਰੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜਤ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਬੇਕਸੂਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ

ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਤੋਂ ਪੜਨ ਲਈ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਖੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜਾਈ ਬਾਦ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੜਾਈ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਪੜਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਮਾਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਮਹੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਪਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਉਂ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਕਾਇਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਏਕਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਏਕਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਉਹ ਚੰਗਾ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁਖ ਦਰਦ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੱਥਾਂ ਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਔਰਤ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸੁਪਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ, ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋਣ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਗਾ ਕੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਘਰੇ ਤੋਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜਨ ਚੱਲੀ ਏਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤੰਗ ਕਰੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਘਰ ਦੱਸਣ

ਦਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋਕੇ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਉਦੋਂ ਤਕ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਲੜਨ ਦੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਔਰਤ ਨਿਡਰ ਹੋਕੇ ਇਹਨਾ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਸ ਇੱਕ ਡਰ ਜੋ ਗਮੇਸ਼ਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੇ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਪੜਨੋਂ ਹਟਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਅਜਕਲ ਤਾਂ ਇੰਟ ਪੁੱਟੇ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਹੀ ਖਬਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਘੱਟ ਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਮਸਾਲੇ ਲਗਾਕੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਸਬੁਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਨਿਡਰ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਮਿੰਟ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੁੜੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੁੜੀ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਈ ਤਾਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨੀਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵੀ ਕੁਮਿੰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਜਾਦੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਮੰਦਾ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ

ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੱਜ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹੀ ਹੋਕੇ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੋਕੇ ਵੀ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਪੂਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਗਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਗਮੇਸ਼ਾ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਢੰਡੋਰਾ ਪਿੱਟਿਆ ਗਿਆ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਇਹ ਜੰਗਲੀ ਭੇੜੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਲੋੜ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਢਾ ਫਰਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਪੜਨ ਜਾਂਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਦਿਖੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸੋਧਾ ਲਗਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਕਾਲਜਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਗੇਟਾਂ ਮੂੰਹਰੇ ਅਜਿਹੇ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਮੀਰ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਕੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

ਰਵਨਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘ "ਰਾਵੀ"
ਪਿੰਡ ਜੱਬੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹਮਾਇਤੀਆਂ

ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਰਹੇ

ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਰਫ਼ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਦਾ ਜਨਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਜਗਰਾਓਂ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਦੀ ਉਮਰ 48 ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ(ਕੇਟੀਐੱਫ) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਕਰੀਬੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਡਿਊਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ ਕਤਲ ਤੇ ਫਿਰੋਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ 'ਅੱਤਵਾਦੀ' ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਯੂਏਪੀਏ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਸ਼ਿਰ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹਮਾਇਤੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ 45 ਸਾਲਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਸ ਕਤਲ ਕੇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਂ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ? ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

30 ਸਾਲਾ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਅੱਤਵਾਦੀ' ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ

ਹੈ। ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੋ ਉਹ ਕਈ ਕਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਟੜਪੰਥੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰੋਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਡਰੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਪ ਸ਼ੂਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੰਨੜੋੜ, ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਮਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੀ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 56 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਉਰਫ਼ ਚਾਚਾ ਬੱਬਰ ਸੀ। 70 ਸਾਲਾ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੰਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕਨਿਸ਼ਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ

ਨੂੰ ਜੂਨ 1985 ਵਿੱਚ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 329 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ 1995 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਬੰਬ ਰਾਹੀਂ ਕਤਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਇਸ 'ਗਠਜੋੜ' ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ-ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸ਼ੱਕੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ/ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੋਨੂੰ ਖੱਤਰੀ ਗੈਂਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸੋਨੂੰ ਖੱਤਰੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਰਿੰਦਾ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਜਨ ਗਿੱਲ ਵਾਸੀ ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਈ ਸ਼ੂਟਰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਨ ਪਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਧਾਰਤ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਈਐਸਆਈ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਵੱਲੋਂ ਟਾਰਗਟਿੰਗ ਕਿਲਿੰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਡਿਊਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੈਂਡ ਗੁਨਡ, ਟਿਫਿਨ ਬੰਬ, ਆਈਏਡੀ, ਆਰਡੀਐਕਸ, ਆਰਪੀਜੀ, ਪਿਸਤੌਲ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਈਐਸਆਈ ਨੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਦਾ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ), ਲਖਬੀਰ

ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਲੰਡਾ (ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ), ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਉਰਫ਼ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ (ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ) ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੌਟਵਰਕ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ/ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨੌਟਵਰਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਗੋਂ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਸਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਸਨੀਖੋਜ ਅਤੇ ਹਾਈ-ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਕਤਲ ਵਰਗੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਘਿਨੌਣਾ ਕਤਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਿੰਦਰ, ਰਾਜੂ ਥੋਠ ਵਰਗੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ।

ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਆਗੂ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਡਾ 2017 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ।

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਰਿੰਦਾ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (ਭਖੀ) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਲਾਹੌਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, 'ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।'

ਅਨਮੋਲ ਬਿਸ਼ਨੋਈ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਉਹ ਭਗੌੜਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕੇਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕੇਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

27 ਜਨਵਰੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ -

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਯੋਧੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਜਨਮ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਵਿਚੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਿੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜਿਆਦਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੀ ਜਦ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦ ਖਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਹੱਲਾ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਜਨਵਰੀ 1682 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਪਾਹੁਵਿੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਭਗਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜਿਉਣੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀਪਾ ਸੀ ਇਹ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਇੱਥੇ ਹੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ ਸਿੰਘ ਸਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਆਪ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੁਡੋਲ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ।

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਗੁਰਬਾਣੀ

ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਰ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੀਆ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧੇ ਬਣ ਗਏ। 1704 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ(ਬਠਿੰਡਾ) ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਗਭਗ 9 ਮਹੀਨੇ ਰਹੇ ਇੱਥੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬੀੜ ਲਿਖਵਾਈ ਜਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬੀੜ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਭਾਈ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਕਲਮ ਦੇ ਘੜਨਹਾਰੇ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਿਆਹੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ।

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਜਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਅਤੇ ਬੀੜ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਬੀੜਾਂ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਮਿਸਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਖੀ ਸਨ ਨਹਿੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ

ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਵੀ ਮੋਢੀ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਬੈਰਾਗੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਾ ਕੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜੁਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲਈ 1708 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕਈ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

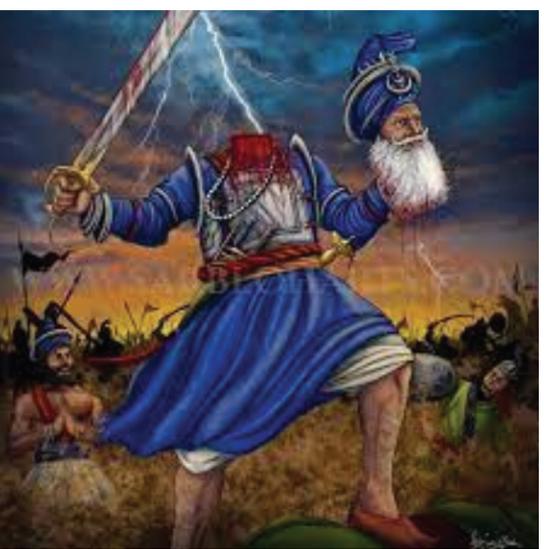
ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੈਮੂਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਤੇ ਬੁਲੰਦ ਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਪੂਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨ ਮਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਜਦ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਉਬਾਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੌ

ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਦੌਰਾਜ, ਜੌਗਾ, ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ, ਭੁਚੋ, ਬਹਿਮਨ, ਜੰਗਲ, ਲੱਖੀ, ਮਾਹਨਪੁਰ, ਕੋਟ, ਪੰਜੋ ਕੇ, ਚੌਤਰਾ, ਫੂਲ, ਮਹਿਰਾਜ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਜੱਥੇ ਵਿਚ ਰਲਦੇ ਗਏ ਇਸ ਤਰਾਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੱਕ 5000 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਵਾਰੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਮੈਂ ਜਿਸ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਆਇਆ ਉਹ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਲੰਘ ਕੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਲਕੀਰ ਪਿੱਚ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਕਬੂਲ ਹੈ ਉਹ ਲੰਘ ਆਵੇ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਜਾਵੇ ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਲਕੀਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ ਉੱਥੇ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਲਕੀਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਜ਼ਹਾਨ ਖਾਂ ਭਾਰੀ ਫੌਜ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਗੋਲਵੜ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮੁਗਲਾਂ ਕੋਲ 25000 ਫੌਜ ਸੀ ਇੱਥੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗ ਲੜਦੇ ਲੜਦੇ ਚੱਥਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਲੜਾਈ ਕਰਦੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਮਣੇ ਜਮਾਲ ਖਾਂ ਆ ਗਿਆ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਬਰਦਸਤ ਟੱਕਰ ਹੋਈ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਰ ਨਾਲ ਜਮਾਲ ਖਾਂ ਦਾ ਸੀਸ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਫੱਟ ਲੱਗਿਆ ਬਾਬਾ ਜੀ

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ 18 ਸੇਰ ਦਾ ਖੰਡਾ ਫੂੜ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦੇ ਗਏ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਾਰ ਹੁੰਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਕਈ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਦੋ ਧਾਰੀ ਖੰਡਾ ਫੜ ਕੇ ਲੜਦੇ ਲੜਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। 15 ਨਵੰਬਰ 1761 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਯੋਧੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਦਾ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਪੁਰ
9914184794

ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਦਾ ਹੋਇਆ ਦੇਹਾਂਤ

ਜਦੋਂ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਟਵੀਟ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਮਹਿੰਗਾ

‘ਕਿਸੀ ਕੋ ਘਰ ਮਿਲਾ ਹਿੱਸੇ ਮੇਂ ਯਾਂ ਕੋਈ ਦੁਕਾਂ (ਦੁਕਾਨ) ਆਈ ਮੈਂ ਘਰ ਮੇਂ ਸਭ ਸੇ ਛੋਟਾ ਥਾ ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਮੇਂ ਮਾਂ ਆਈ’

ਮਸ਼ਹੂਰ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਦਾ ਐਤਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 71 ਸਾਲਾ ਰਾਣਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਖਨਊ ਦੇ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਿਜ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਦੀ ਧੀ ਸੁਮੈਯਾ ਰਾਣਾ ਨੇ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਪੀਟੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਐਤਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਤਬਰੇਜ਼ ਰਾਣਾ ਨੇ ਪੀਟੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਹ (ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ) 14 ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਲਖਨਊ ਦੇ ਮੇਦਾਂਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐੱਸਜੀਪੀਜੀਆਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ (ਐਤਵਾਰ) ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11 ਵਜੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ।

ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਰਾਣਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਸ਼ਾਇਰੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਖ਼ਾਸੀਆਂ ਮਕਬੂਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ, ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸ਼ਾਹਦਾਬਾ' ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਰਦੂ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼ੋਧ ਸੰਸਥਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਟੀ ਰਤਨ

ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2015 ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਦਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਲਾਕ ਦੀ ਲਿੰਚਿੰਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਣਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੀਬੀਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਿਲਨਵਾਜ਼ ਪਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ

ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਹ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਬੋਝ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਨਹੀਂ, ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੌ ਲੋਕ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਗਾਂ ਜਾਂ ਮੱਝ ਦਾ ਮਾਸ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਵ ਜਿਹਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਟਵੀਟ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2021 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅਰ ਲਿਖ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ

ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਣਾ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਉਥੇ ਖੇਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਵੀਟ ਡਿਲੀਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਆਨ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਔਫ਼ਆਈਆਰ ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਔਫ਼ਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਪੈਰਿਸਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਟੂਨ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਇਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੇ ਕੋਈ

ਵਿਅਕਤੀ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੰਦਾ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਜਾਂ ਦੇਵੀ ਸੀਤਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਨਰ ਕੀਲਿੰਗ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੰਦਾ ਕਾਰਟੂਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਔਫ਼ਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇੰਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਨੱਵਰ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗ਼ਲਤ ਮਤਲਬ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਮਜ਼ਹਬ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਖੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, 16 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਚੇਚਨ ਮੂਲ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇੱਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 47 ਸਾਲਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸੈਮੂਅਲ ਪੈਂਟੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਰਲੀ ਏਬਦੋ ਦੇ ਕਾਰਟੂਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੂਅਲ ਮੈਕਰੋਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਵੇਂ ਪੀਆਰ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੋ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਇਸ ਕਤਾਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਘੱਟ ਕਿਉਂ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਕੀ ?

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਯੋਗ ਉੱਦਮੀਆਂ ਦਾ 'ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ' ਯਾਨਿ ਪੀਆਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਕਲਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯਾਨੀ SUV ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਜੀ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਣ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਉੱਦਮੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ ਯਾਨਿ ਪੀਆਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਟਡੀ ਵੀਜ਼ਾ, ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ, ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ, ਸਪਾਊਸ ਵੀਜ਼ਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਇਹ ਵੀਜ਼ਾ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹਨ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਣੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਨਿਯਮ ਬਦਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਸਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਬਦਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਖਤਾ ਆਈਡੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦਾ ਬਦਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਪਰ ਇਹ ਵੀਜ਼ਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਆਈਡੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ 'ਡੈਜ਼ੀਗਨੇਟਿਡ ਐਨਟਿਟੀ' ਯਾਨੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ 'ਕਮਿਟਮੈਂਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਅਤੇ 'ਲੈਟਰ ਆਫ਼ ਸਪੋਰਟ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਲਬਧ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਫੰਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਫ੍ਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਬੱਚਮਾਰਕ ਦਾ ਪੱਧਰ 5 ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੰਡ- ਵੈਨਚਰ ਕੈਪੀਟਲ ਫੰਡ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜ਼ਨੇਸ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2,00,000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਚ ਵੀ 2 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਇਨਕਿਊਬੇਟਰ- ਜਿਹੜਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਇਨਕਿਊਬੇਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਉਹ ਵੀ ਡੈਜ਼ੀਗਨੇਟਿਡ ਐਨਟਿਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਬਿਜ਼ਨੇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ? ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਹੱਕਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਫੀਸਦ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਹੱਕਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ 50 ਫੀਸਦ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 5 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਦਿ ਤੇ ਬਣੇ ਅਨੇਕਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਖਾਤਿਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸੰਦੀਪ ਕੰਬੋਜ
ਸਕੱਤਰ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਗੁਰੂਹਰਸਰਾਏ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ- 98594-00002

ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠ ਕੇ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਸਨੈੱਪ ਚੈਟ ਆਦਿ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਹੀ ਚੈੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਗੁਸਲਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਵੀ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਨੈੱਪ ਚੈਟ ਆਦਿ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਐਨਾ ਜਨੂੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੀਂਦ ਖਰਾਬ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਨੀਂਦ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਮਰ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ ਹੱਥ ਦੀ ਉਗਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਵਰਤੋਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਦਰਜ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ- "ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ" ਆਦਿ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਨੈੱਪ ਚੈਟ ਤੇ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਫੋਟੋ ਲਗਾ ਕੇ ਖਾਤਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗਲਤ ਖਾਤੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਕ ਆਈਡੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਏਂਜਲ ਪਿਆ, ਕਿਊਟੀ ਏਂਜਲ, ਪਾਪਾ ਦੀ ਪਰੀ ਤੇ ਐਸੇ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੋਕ ਆਈਡੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬੇਵਫੂਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੈਟ ਕਰਦੇ ਵਕਤ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੌਣ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲੜਕਾ, ਲੜਕੀ ਦੀ ਫੋਕ ਆਈ ਡੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਲੂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਫੇਸਬੁੱਕ ਤਾਂ ਫੋਕਬੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਕਲੋਜ਼ ਬੁੱਕ ਵੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾੜ ਪੈਂਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਨੈੱਪ ਚੈਟ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਇੰਨੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਫੋਕ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਸ਼ਕੀ ਮਜਾਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲਾਈਵ ਹੋ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਅ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ- ਬਲਾਤਕਾਰ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ, ਚੋਰੀਆਂ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਦਿ। ਪੁੰਗਰਦੀ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਦਿ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਚੰਗੀ ਪੋਸਟ ਵੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਅਲੀ ਆਈ.ਡੀ ਬਣਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਪੋਸਟ ਤੇ ਗਲਤ ਗਲਤ ਕੁਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਉਸਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਕਸ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਆਈ.ਡੀ ਬਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗਿਰੋਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਆਦਾ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਈ.ਡੀ ਰਾਹੀਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੈਂਡ ਰਿਕਵੈਸਟ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਈ.ਡੀ ਸਮਝ ਕੇ ਝੱਟ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੋਕ ਆਈ ਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਅਸਲੀ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹੀ ਵੀਡੀਓ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਈਰਲ ਕਰਨ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ

ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮੀ ਰੁਤਬੇ ਵਾਲੇ, ਬਿਜਨੈਸਮੈਨ, ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜਮ ਵੀ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਜਤ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਹਨਾਂ ਠੱਗਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਗਰ ਇਹੀ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਨੈੱਪ ਚੈਟ ਆਦਿ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਲਿੰਕ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਆਈ.ਡੀ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੱਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਗਰ ਠੱਗੀ ਕਰੇਗਾ ਵੀ ਤਾਂ ਝੱਟ ਟਰੇਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਫਰਜ਼ੀ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿੰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਖਾਤਾ ਬਣਾਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨੰਬਰ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨੰਬਰ ਭਰਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਇਕ ਆਈ ਡੀ ਪਰਫ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੀ ਅਸਲੀ ਆਈ ਡੀ ਬਣਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਜ਼ੀ ਖਾਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਦਰਦੀ ਦਿਸਦਾ ਨਾ.....

ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਘੱਟ ਅਸਰ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਖੋਰ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਲਾਕ ਡਾਊਨ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਰ ਲਿਆ। ਚੱਲੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਹਰ ਵਾਰ ਲਾਕਡਾਊਨ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੀਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਲਾਕ ਡਾਊਨ ਤਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੰਦੜੇ ਹਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਪੂਰਾ ਬਕਵਾਸ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਬੰਦ ਦੀ ਕਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਕਰਮੰਦੀ ਕਿਸੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੱਸ ਗੱਲੀ ਬਾਤੀ ਹੀ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰਿਆ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਰੋਟੀ ਤੱਕ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਦੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਪਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੰਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੀ ਖੇਡੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਭੁੱਖੀ ਮਰ ਰਹੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਮਰੀਜ਼ ਹੋਰ ਬਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹੋਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਨੂੰ

ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੋਰਾਨ ਹੋ ਜਾਈ ਪਦਾ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਜਦੋਂ ਟੀ. ਵੀ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰਾਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਲੋਕ ਛਾਤੀ ਚੌੜੀ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਬੂਠ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਗਪੜਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਪੱਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇਹ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਆਇਤਾਂ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਪਾਸੇ ਕੰਮ

ਆਦਿ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਤਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਈਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਦਰਾਜ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪੈਦਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਫ਼ਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਬਿਰਧ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਈਕਲ ਫੜ ਲਿਆ ਕੋਈ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੇ ਹੀ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਅੱਗੋਂ ਜਦੋਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਰੇਲ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਹੋਇਆ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ। ਪੈਦਲ ਤੁਰਦੇ ਥੱਕੇ ਟੁੱਟੇ ਭੁੱਖਣ ਭਾਣੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਦੋਂ ਆਪ ਤੁਰਨ ਜੋਗੇ ਨਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਰੇਲ ਪਟੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਸਤਰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਕਿ ਰੇਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ

ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਨੇ ਬੰਦੇ ਜੋ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਥੱਲੇ ਆਏ ਉਹ ਕਰੋਨਾ ਨਾਲ ਨਾ ਮਰਦੇ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਧਰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਕਦੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਮਨ ਕੀ ਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਦੇ ਲਾਕ ਡਾਊਨ ਵਧਾਉਣ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਉਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਉਹ ਕਰੋਨਾ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਕੁਝ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਜਨਤਾ ਕਰੋਨਾ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਉਹ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਉਹੀ ਵਕਤ ਟਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ
7009107300

ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਢਿੱਡ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਦਰਦੀ ਦਿਸਦਾ ਨਾ ਕੀਹਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਈਏ.....।

ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ 'ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ' ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਵਿਕਲਪ

ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ (ਕੋਵਿਡ-19) ਨਾਮਕ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ, ਇਸ ਬੇਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਾਂਗ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਰਡ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਪਰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਐਪਸ ਅਜਿਹੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਪ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੀ

ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੰਪਨੀ ਗੂਗਲ ਦੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ 'ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ' ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੇ ਵੈੱਬ ਵਰਜ਼ਨ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 12, 2014 ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪ ਨੂੰ 2015 ਵਿੱਚ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਂਡਰਾਇਡ ਅਤੇ ਐਪਲ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਪਰ ਵਰਤਣ ਲਈ classroom.google.com ਤੇ ਵਿਜ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਗੂਗਲ ਕਲੱਡਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਮਿਤੀ ਨਿਰਾਧਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ, ਗੂਗਲ ਡਰਾਈਵ, ਗੂਗਲ ਡਾਕਸ, ਗੂਗਲ ਸ਼ੀਟਸ, ਗੂਗਲ ਸਲਾਈਡਸ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਜ਼ਰੀਏ ਪੇਪਰ ਰਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰੀਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਜਾ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੇ ਇਕ ਗੁਪਤ ਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਜੁਆਇਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਲੜ

ਅਨੁਸਾਰ ਜਮਾਤ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰ, ਵੀਡੀਓ, ਪੀ.ਡੀ.ਐਫ, ਡਾਕਸ, ਵੈੱਬ-ਲਿੰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਈਮੇਲ ਪਤੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨੋਟਸ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮੇਟ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਪੱਖ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਗੂਗਲ ਡਰਾਈਵ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਐਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਟੈਪ ਉਠਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ: ਆਪਣੇ ਐਂਡਰਾਇਡ ਜਾਂ ਐਪਲ ਸਟੋਰ ਉੱਪਰ ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਨੂੰ ਸਰਚ ਕਰੋ, ਸਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੰਸਟਾਲ ਬਟਨ ਤੇ ਟੱਕ ਕਰੋ, ਇੰਸਟਾਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਉਪਨ'

ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਟੱਚ ਕਰੋ, ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਈਮੇਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ, ਓਕੇ ਬਟਨ ਤੇ ਟੱਚ ਕਰੋ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਕ੍ਰਿਏਟ ਕਲਾਸ ਬਟਨ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੋ, ਸਬੰਧਿਤ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਲਾਸ ਕੋਡ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੈਸੇਜ਼ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਂਝਾ ਪਾਓ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਸਕਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਨੂੰ ਇੰਸਟਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਗੁਪਤ ਕੋਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ 'ਜੁਆਇਨ ਕਲਾਸ' ਵਿਕਲਪ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਲੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਗੁਪਤ ਕੋਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਅਤੇ ਬਦਲ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਗੂਗਲ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ <https://classroom.google.com> ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਗੂਗਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਤੋਂ ਹੀ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਟੇਪੁਰ,
ਮੋਬਾਇਲ-94655-76022

ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਸਰਵੇ ਮੁਤਾਬਕ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਜ਼ਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਗੂਗਲ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਇਕ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 250 ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ 100 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਲਿੰਕ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ : ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀ 80 ਫੀਸਦ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ

ਅਬਦੁਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਏਕੇ-47 ਬੰਦੂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੋਟੀ। ਇਸੇ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਜ਼ਿੰਨੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਫੀਮ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਡਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਗੰਧ ਫੈਲਦੀ ਹੈ।

ਮਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਬਦੁਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਸਾਥੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਤੋ-ਪਜਾਮੇ ਪਹਿਨੀ ਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਦਾੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਅਗਲੇ ਖੇਤ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨੰਗਰਹਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਲਿਬਾਨ ਐਂਟੀ-ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਤਾਲਿਬਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਗਜ਼ਰ ਉੱਤੇ ਗਈ ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਵਿੱਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਉੱਚ ਆਗੂ ਹੈਬਤੁੱਲਾਹ ਅਖੁੰਦਦਜਾ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਫੀਮ ਦੀ ਕਾਸਤ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਡਰੱਗ ਹੋਰੇਇਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਅਫੀਮ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾ ਲਾਭ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਲਗਾਈ ਹੈ।

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ 80 ਫੀਸਦੀ ਅਫੀਮ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਫੀਮ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੋਰੇਇਨ ਯੂਰਪ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 95 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੀਬੀਸੀ ਟੀਮ ਨੇ ਹੁਣ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਕਾਸਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 80% ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਘੱਟ ਮੁਨਾਫੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਬੀਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਨੰਗਰਹਾਰ, ਕੰਧਾਰ ਅਤੇ ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਫਰ ਖਰਾਬ ਸੜਕਾਂ, ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੀਲ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨਾ, ਪਹਾੜੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਕਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਮੀਨੀ

ਹਕੀਕੀਤ ਜਾਣ ਸਕੀਏ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ 2022 ਦੀ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵਾਢੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਫਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 2021 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਡਰੱਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਮਾਹਰ ਡੇਵਿਡ ਮੈਨਸਫੀਲਡ ਯੂਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਐਲਕਿਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਡੇਵਿਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਸਤ 2022 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 20% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ।

ਅਸੀਂ ਨੰਗਰਹਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਪੈਟਰੋਲ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਤੂਰ ਖਾਨ ਨਾਲ ਸੀ। ਤੂਰ ਖਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅਫੀਮ ਦੇ ਖੇਤ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਤਬਾਹ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਉੱਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚੀਕਦੀ ਹੈ, "ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਖੇਤ ਤਬਾਹ ਘਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਰੱਬ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਤਬਾਹ ਕਰੇ।"

ਤੂਰ ਖਾਨ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦ ਹੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਲਓ। ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪਈ।"

ਇਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ, ਪਰ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭੜਕਦੇ ਹਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਝੜਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨ ਅਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਮੀਆਂ ਆਪਣੇ ਤਬਾਹ ਹੁੰਦੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵ-ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਆਖੀ ਫਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣ

ਨੂੰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਭੁੱਖੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰੋਗੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੱਡੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਣਕ ਉਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਪਾਉਂਦੇ।"

ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਬਾਬਤ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਨਾ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 200-300 ਸੁਕੇਅਰ ਮੀਟਰ ਦੇ ਛੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਸੀਂ ਤੂਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਮਾਈ ਦੇ ਜਰੀਏ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤੂਰ ਖਾਨ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਅੱਗੇ ਸਰੰਡਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।"

ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੂਬਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਫੀਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਖ ਸਕੀਏ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਅਫੀਮ ਦੇ ਖੇਤ ਹੀ ਖੇਤ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਿਆ।

ਐਲਕਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ 99 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ।

ਡੇਵਿਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫੀਮ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੁਣ 1000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 129,000 ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ।" ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਸ਼ਕਰ ਗਾਹ ਦੇ

ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਮਰਜਾਹ ਜੀ?ਲੂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਿਸਾਨ ਨਿਆਮਾਤੁੱਲਾਹ ਦਿਲਸੋਜ ਨਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਹੇਲਮੰਡ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਿਆਮਾਤੁੱਲਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਕੁਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।" ਕਣਕ ਦੀ ਨਾੜ ਵੱਢਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਖੇਤ ਇੱਕ ਫਰੰਟ ਲਾਈਨ ਸਨ।

ਹੇਲਮੰਡ ਉਹ ਸੂਬਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਯੂਕੇ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ। ਨਿਆਮਾਤੁੱਲਾਹ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀ'ਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਗੱਲ

ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਫੀਮ ਤਾਲਿਬਾਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਰੋਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਅਫਗਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਫੰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਬੀਉੱਲਾਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, "ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਫੀਮ ਸਿਰਫ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਇਸ ਵੱਡੀ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਫਗਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।"

ਅਫੀਮ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਕੰਧਾਰ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਘਰ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਫੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਰੇ ਹੋਏ ਦੋ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਫੀਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਛਾਣ ਛੁਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕੰਧਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਫਾਫਾ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵੇਚਿਆ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫੀਮ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਕੀ ਹੈ?"

ਡੇਵਿਡ ਮੈਨਸਫੀਲਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰੇਇਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਸਾਲ ਅਫੀਮ ਦੀ ਕਾਸਤ ਦੇ ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀਮਤਾਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।"

"ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਮਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰੇਇਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਵਪਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰੇਇਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਮਾਈਕ ਟਰੇਸ, ਯੂਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡਰੱਗ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇਸ ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਸੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤਸਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਰਕੀਟ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ।"

2023 ਦੀਆਂ 5 ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ

ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਨੇ 'ਵਰਲਡ ਰਿਪੋਰਟ 2024' ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਹਨ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਵਰਲਡ ਰਿਪੋਰਟ 2024' ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਜੋਂ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਕਰੀਬ 100 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 740 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨਸਲੀ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਦੀ ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ?
ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ' ਸਰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਸਮੇਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਪਰਾਧਕ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਗਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ, ਕਥਿਤ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੇ ਲਈ ਬਣੇ ਫੌਰਨ ਕੌਰਟੀਬਿਊਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਏਸ਼ੀਆ ਉਪ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਗਾਂਗੁਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਖਪਾਤਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਵਧੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਾਂਗੁਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ।
ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਏ ਛਾਪੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਣੀਪੁਰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਭਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹਿੰਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚਲੇ ਬੀਬੀਸੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਵੀ ਮਾਰੇ। ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਈਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਲੌਕ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੀਬੀਸੀ ਨੇ 'ਇੰਡੀਆ: ਦ ਮੋਦੀ ਕਵੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਦੇ ਦੋ ਐਪੀਸੋਡ ਦੀ ਇੱਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਐਪੀਸੋਡ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਐਪੀਸੋਡ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਐਪੀਸੋਡ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।
ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ
ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਲਿਆ। ਯਾਤਰਾ ਜਦੋਂ ਨੂੰਹ ਵਿੱਚ ਮੰਦਿਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਤਾਂ ਪਥਰਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਭੀੜ ਨੇ ਅੱਗ ਲਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਮਲਾ ਇੰਨਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ।
ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ
ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿੱਚ ਦੇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ

ਸੂਬੇ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਤਈ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਕੁਕੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਹਿੰਸਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 200 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਉੱਜੜ ਗਏ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਿੰਸਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਰਹੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐੱਨ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁੱਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਮਿਆਮਾਰ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋ ਮਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਿਆਮਾਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮਈ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਰੇਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਮੈਤਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਸਦੇ ਕੁੱਕੀ ਅਤੇ ਨਾਗਾ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹਨ।
ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਤਈ ਟ੍ਰਾਈਬ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ

ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਮਈ ਨੂੰ ਆਲ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਸਟੂਡੈਂਟ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਚੁਰਾਚਾਂਦਪੁਰ ਵਿੱਚ 'ਆਦਿਵਾਸੀ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਮਾਰਚ' ਨਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਗਈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਸੂਬਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ', ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹੋਈ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ।
ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ
ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੌਤਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਸਨ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜੇ ਬਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਮੂ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ਼ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਗਸਤ 2019 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੀਰਵਾਇਜ਼ ਉਮਰ ਫ਼ਾਰੂਕ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸੇ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਥੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਪੁੰਛ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਨੇ ਪੁੰਛਗਿੱਛ ਲਈ 9 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਚੁੱਕਿਆ' ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।
ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਖਿਡਾਰੀ
ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮਹਾਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਿਜਭੂਸ਼ਣ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਹਾਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਬਿਜਭੂਸ਼ਣ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ।

ਹਿੰਦੂ ਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ ਕਰੀਬ 100 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੱਡ-ਚੀਰਵੀ ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲਾਏ ਮੋਰਚੇ, ਜਾਣੋ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ

ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਭਵਿੱਖ ਪੁੰਦਲਾ-ਪੁੰਦਲਾ ਦਿਖਣ ਲੱਗਾ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਐਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਗਿੱਲ ਦੇ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਗਿੱਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਆਈਟੀ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ 'ਟੈਕਨੀਕਸ ਆਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਐਨਾਲਿਸਟ' ਨਾਮਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 1 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਵਾਂਗ, ਲਗਭਗ 130 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਹਨ, ਟੈਕਨੀਕਸ ਆਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਐਨਾਲਿਸਟ' ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਬਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਗਰੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਅਤੇ ਕਠੌਰ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਟੈਂਟ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੱਕੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 130 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਥਿਤ 'ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਅਸਫ਼ਲਤਾ' 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਲਗਭਗ 22,000 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਯਾਨੀ 13.67 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਭਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 3500 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰਡਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਏਜੰਟ ਵਰਜੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ੇ ਲਗਵਾਏ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੈ; 2021 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 2.25 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ - ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਬਾਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ (ਨੰਬਰਾਂ) ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2023 ਵਿੱਚ 230 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਟੈਕਨੀਕਸ ਆਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਦਾ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ?

ਐਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਰੀਬ 130 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਆਈਟੀ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਦੇ 'ਟੈਕਨੀਕਸ ਆਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਐਨਾਲਿਸਟ' ਨਾਮਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਗਰੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੁਮਿਤ ਪਟੇਲ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਸੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੀਕਸ ਆਫ਼ ਸਿਸਟਮ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ 3500 ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸੁਮਿਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵੀ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦੀ ਫੀਸ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਫ਼-ਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਫ਼ਤੇ ਭਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਡੀਨ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਰੇਡਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ 32 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਿੱਤ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਾਜਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗ੍ਰੇਡ ਸਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਰਸ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਬੈਲ ਕਰਵ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 61 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 50 ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਸ ਗ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਏ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਬੈਲ ਕਰਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 32 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਰ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਮੈਕਅਪ (ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼) ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਜੇ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ

ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਯੂਥ ਸਟੂਡੈਂਟ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਰਗੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਦਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਯੂਥ ਸਟੂਡੈਂਟ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਖੁਸ਼ਪਾਲ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਗਲੇ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ 3,000 ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਾਲਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਫੀਸਾਂ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਲਗੋਮਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਪੇਜ ਵੀ ਬਣਾਇਆ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ

ਅੱਜ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾੜੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੋਰੀ, ਡਕੈਤੀ, ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ, ਪਰਸ ਖੋਣਾ, ਝਪਟ ਮਾਰਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਤਲ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਗੱਡੀ ਸਹੀ ਲਗਾ, ਉਲਟਾ ਲੜਨ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਗੁਆਂਢੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਵੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੜਕ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਸਾਈਡ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇਜ਼ ਗੱਡੀ ਮੂਹਰੇ ਲਿਆ ਕੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹੀ ਕੱਢ ਲਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਰਾ ਭਰਾ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਚਕਾਚੌਧ ਵਿੱਚ ਧੁੰਦਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਲਾਲਸਾ ਕਾਰਨ ਭਰਾ ਹੱਥੋਂ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਇੱਜਤ ਤੱਕ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੋਥ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਵੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਵੀ ਮਾਰ ਦੇਵੇ, ਮਜ਼ਾਲ ਹੈ ਜੇ ਘਰ ਉਸ ਦੇ ਲਾਂਬਾ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਈ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਜੁਆਕ ਨੂੰ ਬੱਪੜ ਕਿਉਂ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਜ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਝੜਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਹੀ ਟੱਬਰ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਝੜਕਿਆ। ਅੱਜ ਜਮਾਨਾ ਬਦਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਝੜਕਿਆ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮਾਸਟਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਹੀ ਕੁੱਟਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਵਾਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਝੜਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਖੋ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ
7888966168

ਵਿਆਹਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਜਿੰਨੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਲੀੜੇ ਸੁਆਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਔਰਤ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਡੀਜੇ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਬੁੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੇ ਬਹੁਤ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਭਰ ਭਰ ਪਲੇਟਾਂ ਡਸਟਬੀਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਸਾਲੇ ਜਿਆਦਾ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਸਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਪਲੇਟਾਂ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਖਰਚਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਪਲੇਟ 1500 ਤੋਂ 2000 ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗੱਲ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਖੁੱਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਂਟ ਲਗਾ ਕੇ ਲੱਭੂ ਜਲਬੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਾਦਾ ਖਾਣਾ ਹੁੰਦਾ

ਸੀ। ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਭ ਨੂੰ ਪਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਅੱਜ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਰਹਿ ਜਾਣ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਲੇਸ਼ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਦੇ ਵੱਧ ਮਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ ਹੈ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਲੀ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੇ ਉਹ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਟੱਬਰ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਪੈਸਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਥੇ ਵੇਲੇ ਪੈਸਾ ਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅੱਜ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ

ਹੈ। ਜਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਤੱਕ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦਾ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਕੜੇ ਤਕੜੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵੀ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹੁਣ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖਾ ਲਈ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਿੱਟੇ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਰਾਬਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਨਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੁਣ ਵਾਂਗੂੰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘਰ ਤੱਕ ਦਾ ਨਸ਼ੇੜੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਬਰ ਵਿਛ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੇੜੀ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਕਿਸ ਕੋਲ ਖੜਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨਾਮਾ

ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਅਜੀਬ ਗਰੀਬ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਦਾ ਲਈ ਯਾਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਐਸ.ਪੀ. ਹੈੱਡਕਵਾਟਰ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੈਸੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਠੰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਰੇਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ, ਹੋਮਗਾਰਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਦਿ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਰੇਡ ਤੋਂ ਸਲਾਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜੋ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਾਲ ਵੀ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮ 6 ਕੁ ਵਜੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡੀ.ਸੀ., ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਕੋਤਵਾਲੀ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਕਬਾਬ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਕੋਈ ਤਕੜਾ ਡਰੰਮ ਸੀ ਤੇ ਮਾਲੇ ਮੁਫਤ, ਦਿਲੇ ਬੇਰਹਿਮ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਸਕੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਮੱਛੀ ਦੀਆਂ ਪੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦਸ ਕੁ ਵਜੇ ਮੈਂ ਵੀ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੌ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵੇਰੇ ਸੁਵੱਖਤੇ ਡਿਊਟੀ ਵਾਸਤੇ ਪਰੇਡ ਗਰਾਊਂਡ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। 26 ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ 15 ਅਗਸਤ ਸਮੇਂ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਦਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਟਾਈਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਨੌ ਵਜੇ ਤੇ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਨੌ ਵਜੇ। ਪਰ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਬਰਨਾਲੇ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਏ ਹਨ। ਰਾਤ ਡੇਢ ਕੁ ਵਜੇ ਮੈਨੂੰ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਜਨਾਬ ਇਹ ਤਾਂ ਸੌ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਪੈਂਗ 'ਤੇ ਪੈਂਗ ਠੋਕੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹੋ ਹਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਪਰੇਡ ਤੋਂ ਸਲਾਮੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੇ ਸਲਾਮੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਕਹੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਖੁੜਕ ਗਈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਵਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗੱਲਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋੜੀ ਸਖਤੀ ਜਿਹੀਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾ ਕੇ ਸਵਾਂ ਦਿਉ। ਜੇ ਇਹ ਸਵੇਰੇ ਟਾਈਮ ਸਿਰ ਨਾ ਉੱਠਿਆ

ਤਾਂ ਪਰਸੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਫਰੰਟ ਪੇਜ 'ਤੇ ਇਹ ਖਬਰ ਲੱਗਣੀ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਲੇਹੜ ਕੇ ਸੁੱਤਾ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਨਸ਼ਾ ਹਿਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਾਂਦੀ ਲੱਗੀ। ਦਸ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦੋ ਚਾਰ ਬੁਰਕੀਆਂ ਖਵਾ ਕੇ ਤੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸਾਰੇ ਚਿਮਚੇ ਚਪਾਟੇ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਗਏ। ਅਸਲ ਪਵਾੜਾਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਭਕਰਨ ਵਰਗੇ ਘੁਰਾੜਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਚੁੱਕੇ ਤੇ ਨਾ ਇੰਟਰਕਾਮ। ਮੌਤ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਕੇ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਤੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਦੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਆਖਰ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਿਆ। ਮੁੱਕੀਆਂ ਠੁੱਡ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਸ਼ਮ ਚਿਰਾਗ ਖੋਲ੍ਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਟਾਈਮ ਐਨੇ ਵਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਆਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਹੈ। ਲੁਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸੱਤ ਨਿੰਬੂ ਨਿਚੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਬਰੂਮ ਜਾਣ ਜੋਗਾ ਹੋਇਆ। ਗੱਲ ਮੁੱਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਰੋ ਪਿੱਟ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਹੀ ਟਾਈਮ 'ਤੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ, ਪਰੇਡ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਲਾਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਮੰਚ 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖਣਯੋਗ ਸੀ। ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਮੀਟ ਮੱਛੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੇਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਭ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਉਸ ਵੱਲਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਡਿੱਗਾ ਤੇ ਹੁਣ ਡਿੱਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਮੀ ਲੈ ਲਈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਸਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜ ਛੇ ਗਲਾਸ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੁੜਕ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹ ਦੀ ਬਦਬੂ ਕਾਰਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਏ ਪਏ ਸਨ। ਪਰ ਕੌਣ ਆਖੇ ਰਾਣੀ ਅੱਗਾ ਢੱਕ ? ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਰੇਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਵੇਂ ਅਟੈਂਡ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਆਲੂਆਂ ਦੀ ਬੋਰੀ ਵਾਂਗ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਾਰਨ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਟਾਫ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫੁੱਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਪੱਤਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 9501100062

ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਓਹਲਾ ਰੱਖਣਾ - ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ?

ਇੱਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਜਬ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਵੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ - ਓਹਲਾ। ਗੱਲ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਓਹਲਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਈ ਸੰਦਰਭ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ- ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਰਤਾਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਲੈਣ @ਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੁੜਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਲਾ ਕੁੜੀ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਅਕਸਰ ਹੀ ਪਰਦਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਏਨਾ ਕੁ ਪਰਦਾ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਿਰੇ ਵੀ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਉਹ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇ। ਅਕਸਰ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਿਸਤਰੀ ਵੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਾਲ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਹੀ ਖਰਚਾ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਓਹਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਛੁਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਛੋਟੀਆਂ- ਵੱਡੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਰੱਖ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿਤਾ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ

ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰੇੜ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਤੀਸਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਲੱਗ ਹੋ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੀਸਰੇ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੋਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਤੋਂ ਲੋਨ ਦੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਫੋਟੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਰੀਕ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗ੍ਰਾਹਕ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਨਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮਹਾਂ ਠੱਗੀ ਦਾ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪਣੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਘਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਤ ਦੇਣਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਦਾ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਜਣਾ ਜ਼ਰਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਵ-ਵਿਆਹੁਤਾ ਲੜਕੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਪੇਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖਣਾ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਓਹਲਾ ਆਪਣੇ ਪੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰੱਖਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵਜਾਹ ਲੜਾਈ ਦਾ ਬਖੇੜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਨੌਬਤ ਤਲਾਕ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਉੱਪਰਲੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹੋ ਸਿੱਟਾ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਓਹਲਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰੰਤੂ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਵਕਤ ਪੈਣ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਓਹਲਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੰਧਾਵਾ ਸਿੰਘ
ਪਟਿਆਲਾ 9417131332

(ਕਹਾਣੀ)

ਪੁੱਤ ਜੰਮੇ ਤਾਂ ਵੰਡੇ ਲੱਭੂ, ਧੀ ਜੰਮੀ ਤਾਂ ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਰਿਉੜੀਆਂ

- ਭਾਗ ਸਿਓਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਧੀਆਂ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਮਨਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਘਰ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਈ, ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੂਰੋ-ਨੇੜਿਓਂ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਭਟਕਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਫਿਕਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਜੀਤ ਕੌਰ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦਰਵੇਸ਼ ਰੂਹ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਜਿਵੇਂ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਰਸਾਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਖ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਘਰ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਘਿਉ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਏ ਗਏ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੁੱਤਰ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਗੁਰਜੀਤ ਦੇ ਘਰ ਚੱਠ ਵਰਗੀ ਵਹੂਟੀ ਆਈ। ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਆਮ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਖਲ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਸਨ ਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਦਿਨ ਬੀਤ ਰਹੇ ਸਨ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਸਾਰੇ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੋਤਰ ਦੀ ਆਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਮਾਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਗੁਰਜੀਤ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਧੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅੰਦਰ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਆਲਮ ਛਾ ਗਿਆ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਰ ਭਟਕਣ ਲੱਗੇ। ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਜਾਣਾ ਨਿਤ ਦਾ ਕਰਮ ਬਣ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾ ਆਵੇ। ਸਿਆਣੇ ਆਖਦੇ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਕੁਝ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ

ਕੋਈ ਆਖਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਥੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਬਣਿਆ ਕੁਝ ਨਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਘਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤੇ, ਬਹੁਤ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਪਰ ਸਭ ਬੇ-ਅਰਥ। ਦੂਰ ਤਕ ਇਲਾਜ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਨੇ ਮੇਣੇ ਦਾ ਦੌਰ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੁੜਦੇ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਤੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਨੀਮ ਹਕੀਮਾਂ, ਬਾਥਿਓ, ਦੇ ਸੀ ਨੁਕਤਿਆ ਨੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਆਸ ਨੂੰ ਬੁਰ ਪਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ। ਮਾਲਕ ਘਰ ਦੇਰ ਹੈ ਅੰਧੇਰ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਨਿਬੜਿਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾ ਆਇਆ। ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਕੰਮ ਨਾ ਆਏ ਦਾਰੂ ਬੁਟੀਆਂ ਕੰਮ ਨਾ ਆਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰੋਂ ਬੈਰ ਪੱਲੇ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਦਾ ਬਾਪ ਬਣ ਗਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਬਕ ਸੀ।

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਜ਼ਨੇ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ
5592850841

‘ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ’

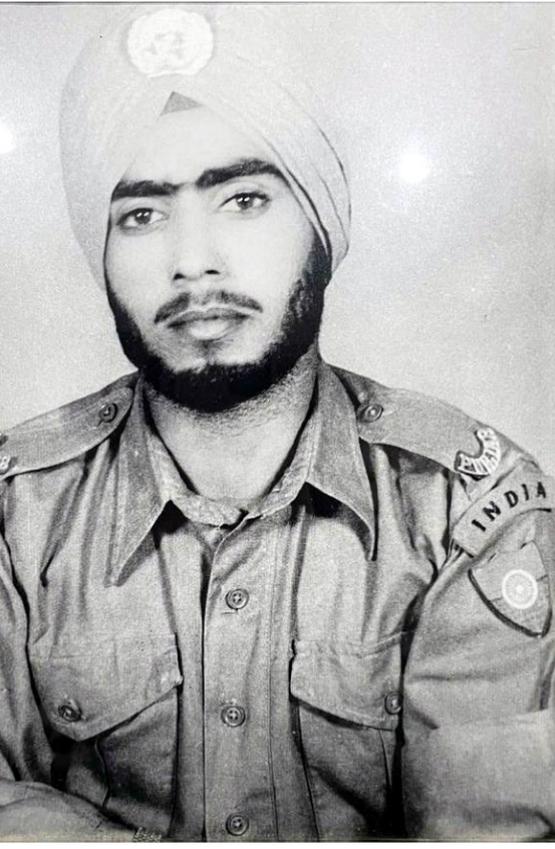
ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਹਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਹੈ ਬਸ ਉਸਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੰਗਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦਿਵਾਰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇ ਇਸਨੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਲੋਕ ਰੁਝੇਵੇਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਜੀ ਹੋਣ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਹੋਣ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਅੱਜ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਕਵੀ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਜਨਵਰੀ 1899 ਨੂੰ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਸਮੇਂ) ਅਧਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੈਂਬਲਪੁਰ (ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਕ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪਿੰਡ ਪੋਠੋਹਾਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੁਹਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਉਹ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਾਲਰ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਰਹੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਹ 'ਗਿਆਨੀ ਜੀ' ਅਤੇ 'ਮੁਸਾਫਿਰ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1920 ਤੋਂ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਨਾ ਫੁਰਮਾਨੀ, ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ 'ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ' ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ। ਸੰਨ 1922 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ

ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। 'ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ' ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟਣੀ ਪਈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ 1930 ਤੋਂ 5 ਮਾਰਚ 1931 ਤਕ ਕਰੀਬ ਇਕ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ 1942 ਵਿਚ 'ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ' ਅੰਦੋਲਨ, ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਲੰਬੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਕ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ। ਅਜਿਹੇ ਦੁਖਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਸਾਫਿਰ ਜੀ ਨੇ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦੋਸਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕਾਇਮ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1969 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਅਤੇ 12 ਸਾਲ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1952, 1957 ਅਤੇ 1962 ਵਿਚ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐੱਮ. ਪੀ. ਵੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਸੰਨ 1966 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐੱਮ. ਪੀ. ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤੇ 127 ਦਿਨ (1 ਨਵੰਬਰ 1966 ਤੋਂ 8 ਮਾਰਚ 1967) ਤਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ 10 ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 10 ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 6 ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ, 2 ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ, 1 ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੋਸ਼ 1 ਸੰਪਾਦਤ ਪੁਸਤਕ, 2 ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਚੀ ਇਕ-ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਸਬਰ ਦੇ ਬਾਣ', 'ਟੁੱਟੇ ਖੰਡ', 'ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣ', 'ਜੀਵਨ ਪੰਥ', 'ਮੁਸਾਫ਼ਰੀਆਂ', ਕਾਵਿ ਸੁਨੇਹੇ, 'ਸਹਿਜ ਸੇਤੀ', 'ਵੱਖਰਾ-ਵੱਖਰਾ ਕਤਰਾ-ਕਤਰਾ', 'ਦੂਰ ਨੇੜੇ', 'ਮੁਸਾਫਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ', (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ), ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਗੁਟਾਰ', 'ਵੱਖਰੀ ਦੁਨੀਆ', 'ਸਸਤਾ ਤਮਾਸ਼ਾ', 'ਸਭ ਹੱਛਾ' 'ਆਲੂਣੇ ਦੇ ਬੋਟ', 'ਕੰਧਾਂ ਬੋਲ ਪਈਆਂ', 'ਸਤਾਈ ਜਨਵਰੀ', 'ਉਰਵਾਰ ਪਾਰ', 'ਅੱਲ੍ਹਾ ਵਾਲੇ', ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਅਕਾਲੀ', 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ', ਅਤੇ 'ਨਈ ਸਿਆਸਤ' ਪੱਤਰ-ਪੱਤ੍ਰਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਦੇਸ਼ ਕਵੀ' ਸਨਮਾਨ, ਅਭਿਨੰਦਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 'ਅਭਿਨੰਦਨ ਗ੍ਰੰਥ', ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ (ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ, 1976) ਅਤੇ 'ਉਰਵਾਰ ਪਾਰ' (ਕਥਾ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ, 1978) ਆਦਿ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਰੁਪਈਏ ਦੀ ਇਕ ਡਾਕ-ਟਿਕਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ 18 ਜਨਵਰੀ 1976 ਨੂੰ 76 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਖਿਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ।

ਜਾਣ ਲਗੀ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਉਲਟਾ ਕਰ ਗਈ ਇਕ @ਉਪਕਾਰ@
ਸਾਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾ ਕੇ
ਤੁਰ ਗਈ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ
ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ,
ਅਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਉਤੇ
ਕਿਚਰ ਤਕ ਸਿਰ ਦਰਦੀ ਰਹਿਸੀ
ਕਿਚਰ ਤਕ ਰਹਿਸੀ ਖੱਪਖਾਨਾ
ਉਠ ਭਾਰਤ ਦਿਆ ਉਠ ਜਵਾਨਾਂ
ਬਦਲ ਗਿਆ ਈ ਵੇਖ ਜ਼ਮਾਨਾਂ।
- ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਲ

ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਅਣਗੌਲਿਆ ਖਿਡਾਰੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੰਮਾ

ਵਕਤ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਬੁਲੇਦੀਆਂ ਛੂਹਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਗੁੰਮਨਾਮ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਨਰਸਰੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਚਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਘੁੱਗ ਵਸਦਾ, ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ: ਭਾਰਟਾ ਗਣੇਸ਼ਪੁਰ, ਸੋਹੋਰਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਂਗ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਜਾਦੂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਉਪਰ ਵੀ ਸਿਰ ਚੜ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ! ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਕ ਐਸੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਨ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਜਿਸ ਨੇ @ਲੀਡਰ@ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖੱਟੀ ਪਰੰਤੂ ਵਕਤ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਕਿਤੇ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੰਮਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਦੇ ਕੋਚ ਰਹੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1947 ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਭਾਰਟਾ ਗਣੇਸ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦਸਵੀਂ ਕਰਦਿਆਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਣ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ਉਪਰ ਅਜਿਹਾ ਛਾਇਆ ਕਿ ਗੱਭਰੂ ਹੁੰਦੇ-ਹੁੰਦੇ ਇਸ ਹੀਰੇ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਦੀ ਪਈ ਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਮਾ-ਨਿੰਮਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਸਵ: ਲਾਲਾ ਦਵਾਰਕਾ ਦਾਸ ਜੀ ਵੱਲੋਂ 1960 ਵਿੱਚ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਣੇਸ਼ਪੁਰ,
ਸੰਪਰਕ: 9465576022

ਗਈ ਸੀ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਨਾਲ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਿੰਮਾ 1967 ਤੋਂ 70 ਤੱਕ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਵਿੱਚ ਖੇਡਿਆ। ਲੀਡਰ ਦੀ ਟੀਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਾਪ ਦੀ ਟੀਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਮੀਂ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਨਿੰਮੇ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਚੜਤ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਖੇਡ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ, ਲੈਫਟ ਵਿੰਗ ਤੇ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਨਿੰਮਾ ਡਿਫੈਂਡਰਾਂ ਤੇ ਭਾਰੂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸ਼ਾਟ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਇਨੀ ਕਿ ਗੋਲਕੀਪਰ ਲਈ ਰੋਕਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੁੰਦਾ। ਤਕਰੀਬਨ 5@8@ ਕੱਦ ਦਾ ਇਹ ਖਿਡਾਰੀ ਦੌੜਦਾ ਅਥਲੀਟਾਂ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਫੁੱਟਵਰਕ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਬਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰਫਤਾਰ ਇਨੀ ਸੀ ਕਿ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ! ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਵੀ ਆਵਰ ਆਈ, ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਹੋਏ, ਮਗਰੋਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਆਇਆ? ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸੱਤ

ਭਾਰਤ ਆਈ ਜਿੰਨਾ ਨੇ 6 ਮੈਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਤੇ ਇੱਕ ਮੈਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿੰਮੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਡੁਰੰਡ ਕੱਪ ਵੀ ਖੇਡਿਆ। ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਰਜੁਨ ਅਵਾਰਡੀ ਨਾਲ ਵੀ ਕਈ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੈਚ ਖੇਡੇ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਇਟਲੀ ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਨਿੰਮੇ ਨਾਲ ਪੀਢੀ ਯਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪਹਾੜ ਗੰਜ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਟਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਨਿੰਮੇ ਦਾ ਐਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿੰਮੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਿੰਮੇ ਦਾ ਦਿਲੀ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਜਰੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਉਂਦਾ, ਤੇ ਉਹ ਸੱਜਣ ਉਥੇ ਗਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਆਦਰ ਮਾਣ ਕਰਦਾ। ਫਿਰ 1970 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਲਾਦ ਖੜੋਦੀ ਜੀ ਨੇ @ਸਟਾਰ ਕਲੱਬ@ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚੁਣਵੇਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿੰਮਾ ਇੱਕ ਸੀ। @ਖਾਲਸਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵੈਨਕੂਵਰ@ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਖੇਡਿਆ; ਬੀ.ਸੀ. @ਆਲ ਸਟਾਰ ਟੀਮ@ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗੌਰੇ ਨਿੰਮੇ ਦੀ ਖੇਡ ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਸ-ਅੱਸ ਕਰ ਉਠਦੇ ਸੀ। @ਜੇਸੀਟੀ@ ਵਜੋਂ ਖੇਡਦੇ ਰਹੇ ਸਾਡੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਸਵੀਰ ਭਾਰਟਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿੰਮਾ ਹੀ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਦਿਲੀ ਦੀਆਂ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦਾ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਤੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਕਲੱਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿੰਮੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਜਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1990 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਣੱਤਾ ਖਿਡਾਰੀ ਮਹਿਜ਼ 43 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥

(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ)

ਪੰਨ-ਪੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ, ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ, ਕਲਗੀਆ ਵਾਲਾ, ਨੀਲੇ ਘੋੜੇ ਵਾਲਾ, ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਦਾਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪਟਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਪੋਹ ਸੂਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸੰ: 1723 (22 ਦਸੰਬਰ 1666 ਈ.) ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ (9ਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ) ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਹਰਜਸ ਤੋਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਕਾਜ਼ੀ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਸਾਲ 1675 ਈ: ਵਿਚ ਸਮਕਾਲੀ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਈ 1675 ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੱਥਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੀ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਮਹਾਨ ਮਨੁੱਖ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਮਰ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ 11 ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ: ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ @ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ (ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ) ਤੋਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਸਤਰ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਆਪ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਨਾਹਨ ਦੇ ਰਾਜਾ ਮੇਕਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਸਲਾਹ @ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਾਹਨ ਰਿਆਸਤ ਵਿਚ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਕੰਢੇ @ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਨਾਮਕ ਸਥਾਨ

@ਤੇ ਠਹਿਰੇ। ਨਾਹਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ 52 ਕਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਭੰਗਾਣੀ ਨਾਮਕ ਸਥਾਨ @ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪਾਉਣਾ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਆ ਕੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੰਜ ਕਿਲ੍ਹੇ ਬਣਵਾਏ, ਜੋ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ, ਲੌਹਗੜ੍ਹ, ਕੇਸਗੜ੍ਹ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੌਲਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਲੀ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਈਸਵੀ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਰੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸਿਰ ਮੰਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ' ਕਹਿ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਇਆ ਰਾਮ (ਜਾਤ ਖੱਤਰੀ) ਤੋਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਦਾਸ (ਜਾਤ ਜੱਟ) ਤੋਂ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਰਾਏ (ਜਾਤ ਝੀਰ) ਤੋਂ ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ (ਜਾਤ ਛਿੰਬਾ) ਤੋਂ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ (ਜਾਤ ਨਾਈ) ਤੋਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬਣਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ) ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅੱਗੇ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਤੋਂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਵੀ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਗੁਜਰੇ, ਤਾਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੇਲਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸਿਰ

ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਵੀ ਇੱਕ ਹੀ ਸਿਰ ਦੇਵੇ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਤਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿਰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦਿਆਂਗਾ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ-

ਵਹ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਮਰਦ ਅਗੰਮੜਾ ਵਰਿਆਮ ਇਕੋਲਾ।
ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ॥ ੧੭ ॥

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਕਰੜੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਜਾਤ-

ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੇ
ਮੋਬਾਈਲ 94136-52646

ਪਾਤ ਅਤੇ ਰੰਗ-ਭੇਦ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਕ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਲੜਾਈਆਂ ਵੀ ਲੜਨੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੰਗਾਣੀ, ਨਦੋਣ ਦੇ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੰਦਪੁਰ 'ਚ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ। ਅਖੀਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੜ ਗਿਆ। ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਰਹੰਦ ਨੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ- ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਬਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੀਵਾਰ ਵਿਚ ਚਿਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ

ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, -ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਸਿੱਖਾਂ (ਖਾਲਸੇ) ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ (ਸਰਬੰਸ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਫਿਰ ਚਾਰੋਂ ਅਣ ਵਿ ਆ ਹੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ

ਬਾਅਦ 8 ਜੂਨ 1707 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਆਗਰਾ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ੁਲਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਗਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਪੂਤਾਨੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਖਣ ਦੀ ਯਾਤਰਾ @ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਂਦੇੜ ਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ @ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਾਦੋਦਾਸ ਵੇਰਗੀ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਦੋਦਾਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਨਾਂਦੇੜ ਵਿਚ ਭਾੜੇ ਦੇ ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ ਧੌਧੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ @ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। @ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ @ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1708 ਨੂੰ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ (ਕੇਵਲ 42 ਸਾਲ) ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਥਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ।

ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਤੋਂ ਤੋਥਾ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਵੀ ਪਤੰਗਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸੂਤ ਦੇ ਧਾਗਿਆਂ ਨਾਲ ਪਤੰਗਾਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਕੱਚ, ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਡੋਰਾਂ ਨਾਲ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਡੀਜੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਨਾਲ ਲੋਕ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ। ਰਾਗਗੀਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਮਰਾਲਾ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਚੀਰਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ 70 ਟਾਂਕੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਲੱਗੇ। ਦੂਜੀ ਖ਼ਬਰ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਛਿਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 45 ਟਾਂਕੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਲੱਗੇ ਤੇ 11 ਟਾਂਕੇ ਹੱਥ ਤੇ ਲੱਗੇ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੰਨ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਕਰਕੇ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਐਕਟਿਵਾ ਸਵਾਰ ਮਹਿਲਾ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕਈ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੱਕ ਗੁਆਉਣੀ ਪਈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਨਲਾਈਨ ਵੀ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਿੰਥੈਟਿਕ, ਨਾਈਲੋਨ ਧਾਗੇ ਦੀ ਬਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਖੰਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਾਰਦਾਦ ਹੋਈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵੱਢੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ

ਗਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ ਤੇ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਟਾਂਕੇ ਲੱਗੇ। ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਛੀ ਚੋਗਾ ਚੁਗਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਡੋਰ ਫਸਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਪੰਛੀ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਪਤੰਗ ਉਡ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਛੀ ਡੋਰ ਦੇ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਝੁਲਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜੋ ਡੋਰ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਲੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਬੜੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਾਈਨਾ ਡੋਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟੁੱਟਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਛੂੰਹਦੀ ਹੈ, ਕੱਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਪੁਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ

ਯਾਦਾਂ ਭਰੀ ਪਟਾਰੀ

ਮਾਘੀ ਦਾ ਦਿਨ ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਵੀਹ, ਬਾਈ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਰਾਇ (ਸਲਾਹ) ਕੀਤੀ, ਕਿ ਐਕਤੀ ਆਪਾਂ ਮਾਘੀ ਨ੍ਹਾਉਣ ਮਹਿਦੇਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੰਝੀ, ਤੀਹ ਕਿੱਲੋ ਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨੇ ਪੱਕਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਸੁਭਾ ਉਠੇ (ਸੁਦੇਹਾ) ਚਾਰ ਜਾਣੇ ਸੀ। ਸਾਇਕਲਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਪਏ, ਠੰਢ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੌਰਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਨੇਰੇ ਚ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿਹੜੀ ਸੜਕ ਮੁੜੀਏ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਨਾਲ ਠਰ ਗਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਾਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਲਈਏ, ਫੇਰ ਅੱਗ ਸੇਕਾਂਗੇ, ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰੇ ਦੰਦ ਕੜਿੱਕੀ ਵੱਜੇ, ਪਾਣੀ ਇੰਨਾ ਠੰਢਾ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਬਰਾਬਰ, ਹੱਥ ਪੈਰ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਚੁੰਬੀ ਮਾਰੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲੱਗੇ ਕਿ ਬਸ ਹੁਣ ਬਾਹਰ ਨੀ ਨਿਕਲਿਆ ਜਾਣਾ, ਸਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਲੇਰੀ ਆ ਗਈ, ਉਹ ਮੋਟਾ ਜੇਹਾ ਭਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਅਜੇ

ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਈ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਨ੍ਹਾਤੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਪੈਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਾ ਲੱਗਣ ਕੰਬੀ ਜਾਈਏ ਕੱਪੜੇ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲੀਏ, ਹੱਥ ਮੁੜਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਜਾਣਿਓ ਸਾਡੇ ਕਛਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲੇ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਬੰਨੇ, ਸਾਨੂੰ ਅੱਗ ਸੇਕਾਈ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਆਵੇ ਅਸੀਂ ਨਿੱਘੇ ਹੋਏ ਮੱਥਾਂ ਟੇਕਿਆ ਸਾਇਕਲਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਏ, ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਸੰਗਤੇ ਫੇਰ ਵੀ ਆਇਓ ਭਾਈ ਇੱਥੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਮਸਾਂ ਭੱਜੇ ਹੋਈਏ। ਇਹ ਗੱਲ ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੇੜਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਤੀ ਮਾਘੀ ਨ੍ਹਾਉਣ ਮਹਿਦੇਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲੀਏ, ਇਹ ਹੈ ਮੇਰੀ ਹੱਝ ਬੀਤੀ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦ। ਸਮਾਪਤ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੰਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਲੋਹੜੀ ਬਈ ਲੋਹੜੀ

ਲੋਹੜੀ ਉਮੰਗਾ ,ਆਸਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਖੇੜਿਆ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ, ਜੋ ਧਰਮਾ ਜਾਤਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਘਰ ਆਏ ਨਵੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ,ਪਕਵਾਨਾ,ਮੋਸਮ ਤੇ ਸੱਜਰੇ ਗਏ ਮੁਕਲਾਵਿਆ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦਾ,ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਧੂਮ- ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਰੀਕੇ ਤੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਗੁੜ ਤੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਵੰਡ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾੜੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਹੜੀ ਸੂਰਜ ਦੇਵ ਦੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਸੀ। ਸੂਰਜ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕਿਰਨਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗਰਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਘਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਸਨ। ਸੂਰਜ ਦੇ ਚਾਨਣ ਤੇ ਤਪਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਢੰਗ ਸੀ।

ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਇਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਵੀ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ 5-7 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਲਣ ਤੇ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਲੋਹੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਦੇਹ ਮਾਈ ਪਾਬੀ,
ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਚੜ੍ਹਗਾ ਹਾਬੀ
ਦੇਹ ਮਾਈ ਲੋਹੜੀ,
ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਚੜ੍ਹਗਾ ਘੋੜੀ

ਵਿਆਹ ਰਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੌਸ਼ਨੀ ਲਈ ਲੋਕੜੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਗਈ। ਦੁੱਲੇ ਨੇ ਆਲੇ- ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਜਨਮੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੁੰਦਰ -ਮੁੰਦਰੀ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗੁੜ-ਸ਼ੱਕਰ ਤੇ ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਦੁੱਲੇ ਕੋਲ ਕੰਨਿਆ-ਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਹੀ ਸੀ। ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਡੋਲਾ ਤੁਰ ਗਿਆ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਦੁੱਲੇ ਦਾ ਲੱਖ- ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਹਰ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਦਿਨ ਦੁੱਲੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਜਦ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਣ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ ਹੋ
ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਵਿੱਚਾਰ ਹੋ
ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਵਾਲਾ ਹੋ
ਦੁੱਲੇ ਧੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋ
ਸੇਰ ਸੱਕਰ ਪਾਈ ਹੋ
ਕੁੜੀ ਦਾ ਲਾਲ ਪਤਾਕਾ ਹੋ
ਕੁੜੀ ਦਾ ਸਾਲੂ ਪਾਟਾ ਹੋ
ਸਾਲੂ ਕੌਣ ਸਮੇਟੇ
ਚਾਚਾ ਗਾਲੀ ਦੇਸੇ
ਚਾਚੇ ਚੂਰੀ ਕੁੱਟੀ
ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਲੁੱਟੀ
ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸੁਧਾਏ
ਬਮ ਬਮ ਭੋਲੇ ਆਏ
ਇੱਕ ਭੋਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ
ਸਿਪਾਹੀ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ
ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਮਾਰੀ ਇੱਟ
ਭਾਵੇਂ ਹੋ ਉੱਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪਿੱਟ
ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦੇ ਲੋਹੜੀ,
ਤੇਰੀ ਜੀਵੇ ਜੋੜੀ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਵਿੰਦਰਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
78374-90309

ਨਵੀਆ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਜਾ ਭਾਜੀ ਦੇਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਲੋਹੜੀ ਲੈ ਕੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਲਈ ਪੇਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਜੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜੀਰੀ ,ਬੂੰਦੀ ਦੇ ਲੱਡੂ, ਪਤਾਸੇ ,ਚੋਲਾ ਦੀਆ ਪਿੰਨੀਆਂ,ਗੁੜ,ਰਿਉੜ,ਮੂੰਗਫਲੀ, ਸੂਟ ,ਕੰਬਲ ,ਪੱਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਉਸ ਭਾਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਪੇ ਲੋਹੜੀ ਸਮੇਂ ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਹਫੇ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਰਾਤ ਭੁੱਗਾ ਬਾਲਣ ਦੀ ਰੀਤ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਮੂੰਗਫਲੀ, ਰਿਉੜੀਆਂ, ਤਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਚਕ, ਮੱਕੀ ਦੇ ਫੁੱਲੇ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਪਰਾਂਤਾਂ ਮਹਿਮਾਨਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚੜੇ ਵਿਚ ਲੱਕੜਾਂ

ਜਾਂ ਗੋਹੇ ਦੀਆਂ ਪਾਥੀਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁੱਗਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ @ਚ ਗੜ੍ਹਚ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਇਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਲਦੇ ਭੁੱਗੇ ਵਿੱਚ ਤਿਲ ,ਰਿਉੜੀਆਂ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਸਮਧਰਤ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

ਈਸ਼ਰ ਆ, ਦਲਿੰਦਰ ਜਾ
ਦਲਿੰਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾ।
ਬਦਲੇ ਜਮਾਨੇ ਨੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਡੇਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਰੁਤਬਾ ਦਿੰਦਿਆ ਧੀਆ ਦੀ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਆ ਜੋੜੀਆ ਇਸ ਦਿਨ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਤੇ ਨਵੇ ਬਣੇ ਸੱਸ -ਸਹੁਰੇ ਦਾਦਾ- ਦਾਦੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਕੁਲ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੇ

ਨਵੇ ਜੀਅ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 90ਵਿਆ ਤੱਕ ਵੀ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਮਹਿਕ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਕੁਨਬੇ ਤੇ ਆਢ- ਗੁਆਢ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਜਸਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬੱਚੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਮਸਤੀਆ ਕਰਦੇ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਣ ਜਾਂਦੇ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਸਤੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਅੱਜ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਟਲਾ ਜਾ ਪੈਲਸਾ ਵਿਚ ਹੀ ਦੱਬ ਗਿਆ। ਜਿਸਦੀ ਮਹਿਕ ਲੱਖਾ ਖਰਚ ਕੇ ਨਹੀ ਮਿਲਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨਵੀ ਪੀੜੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹਨ। ਜੋ ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਰਿਹਣ ,ਖਾਣ ,ਵੰਡਣ ਤੇ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਆਉ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਾਭਦਿਆ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰ ਮਾਨਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਨਣ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਪਾਈਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਰੰਭੀਰ ਖਤਰਾ

ਜਦ ਕੋਈ ਘਰ ਵਾਲਾ ਲੋਹੜੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਹਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਟੋਲੀ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚ ਜਿਆਦਾ ਲੋਹੜੀ ਨਾ ਮੰਗ ਲਵੇ।

ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਰੋੜ,
ਸਾਨੂੰ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਤੋਰ।
ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਸਲਾਈਆਂ,
ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ।

ਜਦ ਕੋਈ ਘਰ ਵਾਲਾ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਟੋਲੀਆਂ ਇਹ ਸੈਨਤਾਂ ਰੂਪੀ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਗਲੇ ਘਰਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁੱਕਾ ਬਈ ਹੁੱਕਾ, ਇਹ ਘਰ ਭੁੱਖਾ।

ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਅਕਬਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਬਾਗੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਲੁੱਟ ਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਦਰਿਆ -ਦਿਲੀ ਦੇ ਕਾਇਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਦਰ- ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਤੋਂ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਦੀ ਧੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਜਦ ਦੁੱਲਾ -ਭੱਟੀ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੱਕਰ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੰਤ-ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁੰਦਰੀ -ਮੁੰਦਰੀ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਧੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਬਰੀ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਧਾਰ ਲਈ। ਇਸ ਦੀ ਭਿਣਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਦੁੱਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੁੱਲੇ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਓਟੀ - ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਹੀ ਵਿਆਹੁਣ ਆਉਣਗੇ। ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ

ਡਾ. ਸਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਮੰਚ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਉਹ ਜਿਸਦੀ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗਰਦਿਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਂਯੋਗ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਚ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਮਾਲਵਾ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਯੋਜਕ ਡਾ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਤੁੱਛ ਕਲਮ ਸਾਧਕ ਇਸ ਵਿਚਾਰ- ਸਿਰਜਣਾ ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗਰਦਿਸ਼ ਚ ਧੱਕਣ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ:-

ੳ) ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲੀ।

ਅ) ਜੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਨ।

ੲ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਸਤਰ ਦਾ ਅਤਿ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣਾ।

ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਹਿਸਾਬ ਅਤੇ ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋਣਾ।

ੴ) ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਬੇ-ਸੁਰੇ ਅਤੇ ਅੱਤ ਦਰਜੇ ਦੇ ਹਲਕੇ ਗੀਤਾਂ ਵੱਲ ਹੋਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ।

ਕ) ਜੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਜਨਣ ਦਰ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ।

ਖ) ਜੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦਾ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੇਵਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਫਸਦੇ ਜਾਣਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੇ

ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਲਾਮਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਜੇਕਰ ਦਿਮਾਗੀ ਸਤਰ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇ- ਸੁਰੇ ਹਲਕੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਚਲਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਵੱਲੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸੋਧ ਜਾਂ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਉ ਹੁਣ ਇਸ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਇਹਨਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ।

(1) 1980-90 ਦੇ ਦਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਉੱਪਰ ਮਿਲੀਟੈਂਸੀ ਦਾ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਲਾਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉੱਪਰ ਮਾਰੂ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਅਤੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਵਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ, ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਨ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤਿੰਨ ਮਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਨਨੀ ਮਾਂ, ਦੂਜੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਵਾਹਕ ਗਊ ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾ ਤਿੰਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨ ਦੂਰ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਟੁੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਰੋਹਿੰਗੀਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਪਲਾਇਨ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਸਧਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ- ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਨਿਮਨ ਸਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਾਇਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1947 ਤੋਂ 1970 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮਾਂ ਕਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਬੌਧਿਕਤਾ ਦਾ ਜੋਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵਕਤ ਉਪਰੋਕਤ ਅਲਾਮਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਕੇਵਲ ਨਿਰਾਕਾਰ ਅਦਿੱਖ ਈਸ਼ਵਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉੱਪਰ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਦਾ ਸਨਾਤਨ ਅਤੇ ਸਾਕਾਰ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਆਖਰੀ ਬਿੰਦੂ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸ਼ਾਵਿਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਮਾਜ, ਸ਼ਰਾਬ, ਭੁੱਕੀ ਅਤੇ ਅਫ਼ੀਮ ਵਰਗੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਝੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਸ਼ੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਨਹੀਂ ਹਿਲਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ 90% ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਮਗਲਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵੱਡੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਉੱਪਰ ਆਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਵਿਕਰੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ .ਬੀ .ਸੇ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯਮ ਹੈ : ਪੂਰਤੀ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਆਪ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਧੌਂਖਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰਾਵੀ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਲਹੌਰ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਸਰਹੱਦੀ ਲੂਪ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਥੋਂ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਸਨ। ਲਾਹੌਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਵ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੁਲਤਾਨ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੂਰਜ ਮੰਦਿਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਗਰ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਰੁਣ ਪ੍ਰਚੇਤਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਉੱਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਮਰ ਗਰਗ ਕਲਮਦਾਨ-
ਮੋ: 98143-41746

ਕੀ ਟੂਟੀ ਅਤੇ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ?

ਟੂਟੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਇਸਦੇ ਸਰੋਤ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੂਟੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੱਚ ਦੀ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਨਲਕੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਰੁਵੀ ਬਰਫ਼, ਮਿੱਟੀ, ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਭੋਜਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਛੋਟੇ ਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਡੀ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਸਿਹਤ ਤੇ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ, ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਡੱਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਖਰੇ ਕਣਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਖਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਕਣਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੀਟਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 240,000 ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਪਿਛਲੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ @ਤੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰਾਂ @ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ! ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਕਣਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਹਤ ਖਤਰਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਸਟਰੋਇੰਟੈਸਟਾਈਨਲ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਜਨਮ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਾੜ, ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਖੋਜ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰੀ 'ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਆਫ ਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਸਾਇੰਸਜ਼' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ @ਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਲੀਟਰ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 1.10 ਤੋਂ 3.70 ਸੈਂਕੜੇ ਗ੍ਰਾਮਾਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਣਾਂ ਨੈਨੋਪਲਾਸਟਿਕ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸੀ। ਨੈਨੋਪਲਾਸਟਿਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਤੌਰ @ਤੇ ਛੋਟੇ ਕਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਪਦੇ ਹਨ। ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਅਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰੇਂਜ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ @ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਾਈਕ੍ਰੋਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਨੈਨੋ-ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਮਾਈਕ੍ਰੋ-ਪਲਾਸਟਿਕਸ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੇਫੜਿਆਂ, ਦਿਲ, ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਰੀਏਬਲ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਪਾਚਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਸੈਲੂਲਰ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜਸ਼, ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੋਜ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਸੈਕਟਰ ਨੇ 2018 ਤੋਂ 2021 ਤੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 2021 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ @ਤੇ 15ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੋਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ @ਤੇ ਪੋਲੀਥੀਲੀਨ ਟੈਰੇਫਥੇਲੇਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੱਚ ਜਾਂ ਸਟੀਲ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਗੱਤੇ ਦੇ ਬਕਸੇ, ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਡੱਬੇ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਲੋੜਬੱਧ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲੱਜਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਦਿੱਖ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਖੋਜ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟੂਟੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਵੀ ਇੱਕ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਵਿਕਲਪ

ਉਪਲਬਧ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

ਪਲ ਲਈ ਰੁਕੋ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ @ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ @ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਛੋਟੇ ਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਸਮੇਤ

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੋਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਮੀਕਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ

ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜੈਵਿਕ ਗੰਦਗੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੋਜਸ਼ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿਹਤ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਾਵੀ ਹਾਰਮੋਨਲ ਵਿਘਨ: ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰਮੋਨ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੇ

ਮਾਈਕ੍ਰੋਬਾਇਓਮ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵੀ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਦੀ ਖਪਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਹਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਕੰਟੇਨਰਾਂ ਅਤੇ ਬੈਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਨਾਲ ਹੀ ਟਿਕਾਊ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਵਿਚਾਰ: ਕੀ ਬੋਤਲ ਬੰਦ ਪਾਣੀ ਟੂਟੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੂਟੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਘਰੇਲੂ ਵਾਟਰ ਫਿਲਟਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਕਸਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਰਵੋਤਮ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਲਈ, ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਇੱਕ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ @ਤੇ ਜਦ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ ਬਹਾਰ ਧੁੰਪ ਵਿੱਚ ਪਈ ਜਾ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਤਲਬੰਦ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੂਪਾ

ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਾ ਵੇਲਾ ਜਦੋਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਅਕਸਰ ਈ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੀ ਐ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਚਲਣ ਸੀ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਵੀ ਘਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਹੀ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾਦਾ ਜਾਂ ਦਾਦੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਘਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੇ ਦੀ ਤੇ ਸੀਤੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੱਟੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਜਹਿਨ 'ਚ ਉਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਯਾਦਾਂ ਫੇਰੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਉਹ ਵੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਘਰ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਲੈਣ ਹੱਟੀ ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਦਾਦੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਪੈਂਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨਿਆਣੇ ਭੱਜ ਕੇ ਦਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਸਾਰੇ ਜਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਦਾਦੀ ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਬਲਕਾਰੇ ਤੋਂ ਫਲਾਣਾ ਸਮਾਨ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਾਦੀ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦੀ ਉਹ ਦੌੜ ਕੇ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂਦਾ, ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਜਵਾਕ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ-ਮਗਰ ਭੱਜਦੇ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਬਲਕਾਰੇ ਦੀ ਹੱਟੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ

ਆਹ ਸਮਾਨ ਦੇ ਦੇ। ਕੁਝ ਕੁ ਜਵਾਕ ਦਾਣੇ ਲੈ ਕੇ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾਣੇ ਲੈ ਕੇ ਜਰੂਰਤ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਬਲਕਾਰੇ ਤੋਂ ਰੂਪਾ ਮੰਗਣਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਟਾਫੀ-ਚਾਕਲੇਟ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੌਪਲੇ, ਪਤਾਸੇ, ਨਮਕੀਨ, ਸਿਰਨੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੰਤਰੇ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗੂ ਖਿੜ ਜਾਂਦੇ। ਬੜਾ ਪਿਆਰਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਉਹ ਜਦੋਂ ਰੂਪੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਇਕ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦਾ ਵਿਕਦਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ 'ਚ ਹੀ ਜਵਾਕ ਨਿੱਕਾ-ਮੋਟਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦਾ। ਅੱਜ ਦਾ ਅੰਨਲਾਈਨ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਦਾ ਦੌਰ ਉਹਨਾਂ ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਐ। ਬਚਪਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਵਾਨੀ, ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਖਾ ਗਈ ਐ ਤੇ ਅਜੋਕੇ ਵੇਲੇ "ਰੂਪਾ" ਸਬਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੂਪਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਬਚਪਨ ਤੇ ਰੂਪਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰੇ ਜਿਹੇ ਰਿਸਤੇ ਸਭ ਲਗਭਗ ਅਲੋਪ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਜਾਪਦੇ ਨੇ। ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਆ ਅਸੀਂ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਮਾਣ ਸਕੇ ਆਂ।

ਵਲੋਂ: ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੰਧਾਵਾ ਸਿੰਘ
ਪਟਿਆਲਾ 9417131332

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.preetnama.com
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਈ ਮੇਲ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ
preetnamausa@gmail.com

(ਕਹਾਣੀ) ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਬੜੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਾਰਤਾ, ਕਹਿੰਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨਣ ਵਾਲੀ ਬੜੀ ਗਰੀਬਣੀ ਝਿਉਰੀ ਰਿਹਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨ ਕੇ ਮਸਾਂ ਆਪਣਾ ਟਾਇਮ ਪਾਸ ਕਰਦੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਧਰਮਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨਣ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਮਦੂਤ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬਣੀ ਬੁੱਢੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਬੜੀ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸੁੱਕੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਚੂੜ ਭਾਵ (ਚੁੰਘ) ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੂਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਬੈਠਾ। ਸੋਚਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਸੂਮ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪਲੇਸਣਾ ਕੌਣ ਕਰੇ। ਉਹ ਸੋਚ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਧਰਮਰਾਜੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਧਰਮਰਾਜੇ ਨੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਦੂਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ, ਧਰਮਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲੈ ਆਉਣ ਤੇ ਲਾਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ, ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ (ਭਵਿੱਖ) ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਤੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਦੂਲੀ ਕੀਤੀ ਭਾਵ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹੱਸ ਕੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤ ਲੈਂਦਾ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਵਾਪਸ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈਂ। ਇਹ ਕਹਿ

ਧਰਮਰਾਜੇ ਨੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਠੰਡ ਦੀ ਰੁੱਤ ਸੀ ਕੌਰਾ ਪਵੇ ਠੰਡੀ ਸੀਤ ਹਵਾ ਵਰਗੇ ਪੌਹ ਮਾਘ ਦੇ ਦਿਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨੰਗ ਧੜੰਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲੀ ਜਗਾ ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਉਹ ਦੂਤ, ਪਾਲੇ ਨਾਲ (ਕੁਗੜ) ਭਾਵ ਠਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਵਾਲਾ ਚਮਿਆਰ ਚਮੜਾ ਖੀਦਣ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵੇਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ, ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਛੋਟਾਂ ਜਿਹਾ ਘਰ ਮਸਾਂ ਟਾਇਮ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਨਿਗੂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੇ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਚਾਰਾ ਐਨੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਾਤ ਕੱਟਦਾ ਹੋਊ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਚਮੜਾ ਵੇਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਲੈ ਆਇਆ ਤੇ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ @ਲੈ ਫੱਕਰਾਂ? ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਘਰ ਚੱਲ, - ਉਹ ਦੂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਚਮਿਆਰ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਚਮਿਆਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ @ - ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਤੇ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਹੈ, ਤੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, - ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਘੱਟ ਬੋਲੀ, ਚਮਿਆਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਲੱਗਿਆ, ਇਹ ਵੇਖ ਦੂਤ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਦੂਤ ਅਜਨਬੀ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾ ਬਹਿਰਾ

ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਦੂਤ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਵਾਲਾ ਦੂਤ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, - ਵੇਖ ਤੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰੇ ਲੜਾਈ ਪੈ ਗਈ, ਤੇ ਤੂੰ ਹੱਸ ਰਿਹਾ। - ਇਹ ਹੱਸਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸਿਰਫ ਦੂਤ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਹੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ, ਉਸ ਤਰਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਦੂਤ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਕੰਮ ਸਿੱਖ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਬੜੀ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ

ਝਾਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, ਮਾਈ ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਕੌਣ ਆ? ਬੋਡੀਆਂ, ਮਾਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, - ਨਹੀਂ ਭਾਈ, ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢ ਇੱਕ ਗਰੀਬਣੀ ਝਿਉਰੀ ਰਿਹਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਅੱਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਲਵਾਂ, ਇਹ ਉਹ ਕੁੜੀਆਂ ਜੋ ਮੈਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਅੱਜ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਮੈਂ ਉੱਚਿਆਂ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਦੂਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਚਦਾ ਦਾ ਸੀ ਬਣ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ, ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਚਮਿਆਰ ਨੂੰ ਫੇਰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ ਗਿਆ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ ਦੂਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, - ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਆਈਆਂ, ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦਾ, - ਉਸ ਬੁੱਢੀ ਨੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮੇਚਾਂ ਦੇ ਕੇ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿੱਥੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਿਰਫ ਝੁੰਗੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰੇ ਬਣ ਗਏ। ਬੱਚੇ ਰਥਾਂ ਚ @ਸਵਾਰ ਹੋ ਪੜਨ ਜਾਇਆ ਕਰਨ। ਉਸ ਦੂਤ ਦੀ ਇੰਨੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਹੋਈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਤੱਕ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਚਮਿਆਰ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਜੁੱਤੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਵਧੀਆ ਸਿਉਂਦਾ। ਤੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਬੜਾ ਕੀਮਤੀ ਚਮੜਾ ਦੇ ਕੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਜੁੱਤੀ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਤਾਗੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਚਮੜਾ ਬੜਾ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਜੁੱਤੀ ਸਹੀ ਨਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਵਜ਼ੀਰ ਦੂਤ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਦਾ ਮੇਚਾ ਦੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਿੱਛੋਂ ਚਮਿਆਰ ਨੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। - ਧਿਆਨ

ਨਾਲ ਜੁੱਤੀ ਬਣਾਈ, ਵੇਖੀ ਕਿਤੇ ਆਪਾਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਈਏ। - ਜਦੋਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੰਘੇ ਚਮਿਆਰ ਨੇ ਦੂਤ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਦੂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਬਣੀ, ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਦੂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ, - ਚਮਿਆਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, - ਦਿਖਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੁੱਤੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੂਤ ਨੇ ਸਲੀਪਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ, ਉੱਥੇ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਰਦਾ ਤਾਂ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਲੀਪਰ ਵੇਖ ਚਮਿਆਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, - ਇਹ ਤੂੰ ਸਲੀਪਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਿੰਨਾਂ ਭੈੜਾ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਕੋਹਲੂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਦੇ ਵੇਗਾ। - ਚਮਿਆਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਦੂਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਭੱਜੇ ਆਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, - ਜੁੱਤੀ ਨੀ, ਸਲੀਪਰ ਬਣਾ ਦਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਾ ਰਾਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਿਆ। (ਭਾਵ ਮਰ ਗਿਆ) ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਭਾਵ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਸਲੀਪਰ ਲੈ ਗਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਦੂਤ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹੱਸ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਪਛਤਾ, ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ, ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਸਾਡੇ ਘਰ ਕਰਾਮਾਤ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਕੌਣ ਸੀ? ਉਹ ਦੂਤ ਵੇਖਦੇ ਵੇਖਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਵਾਪਸ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸਮਝ ਭਾਵ ਪਛਾਣ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ ਹੱਥੋਂ ਲੰਘ ਗਿਆ।

**ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ
ਮੋਰਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417**

15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨ ਸੌਕਤ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸੈਨਾ ਦਿਵਸ

ਆਰਾਮ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬਾਂਹ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਆਰਮੀ ਦਾ ਮਤਲੱਬ ਬਾਹੀਆਂ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਆਰਮੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਤਗੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਫਖਰ ਨਾਲ ਹਿੱਕ ਠੋਕ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਨੇਜ਼ਾ ਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟਸ ਨੂੰ ਪਨੁਰਵੇਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਗਰ ਹੁਣ ਅਜੋਕੀ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1857 ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ 1858 ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਰਾਜਦੀਸ਼ਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ

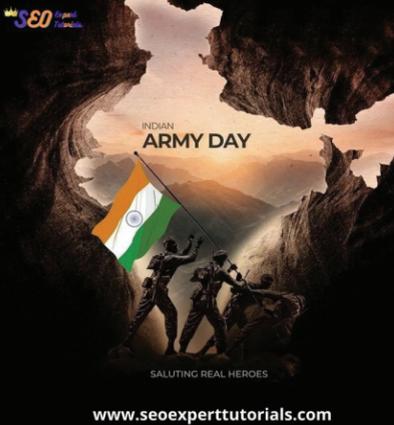
ਲਿਆ ਸੀ। 1858 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਇਕਾਈਆਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਮੀ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਗਾਲ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਅਵਧ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸੈਨਾ ਤੋਂ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫੌਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਬਗਾਵਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜ਼ਫ਼ਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੱਦੀ ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਸ਼ਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਗਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਖ਼ਾਸਕਰ ਰਾਜਪੂਤਾਂ, ਸਿੱਖ, ਗੋਰਖਿਆਂ, ਪਸ਼ਤੂਨ, ਗੜਵਾਲੀਆਂ, ਅਹੀਰਾਂ, ਮੋਹਿਆਲ, ਡੋਗਰਾਂ, ਜਾਟਾਂ ਅਤੇ ਬਲੋਚੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਾਕੂ ਜਾਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਗਏ। 1858 ਤੋਂ 1894 ਤੱਕ ਬੰਗਾਲ ਆਰਮੀ, ਮਦਰਾਸ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਆ ਆਰਮੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ 1895 ਤੋਂ 1902 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫੌਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਤੇ

**ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
ਮਮਦੋਟ 7589155501**

ਭਾਰਤੀ (ਸਿਪਾਹੀ) ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1903 ਤੋਂ 1947 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਮੀ ਜੋ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜੀ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰਨੈਲ ਅਤੇ 30 ਭਾਰਤੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਸਨ, ਤਿੰਨੋਂ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਕਮਾਂਡਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਕਤੂਬਰ 1948 ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ 260 ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਵੀਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਜਾਂ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੋਸਟਾਂ ਉਤੇ ਸਨ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1948 ਤੋਂ, ਵਾਈਸਰਾਇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਫਸਰਾਂ (ਵੀ.ਸੀ.ਓ.) ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੂਨੀਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਫਸਰ (ਜੇ.ਸੀ.ਓ.) ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿੰਗਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਕੇ.ਸੀ.ਆਈ.ਓ.) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਫਸਰਾਂ (ਆਈ.ਸੀ.ਓ.) ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹੋਰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਖ਼ਾਸਕਰ 1947 ਦੀ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਜੰਗ ਅਤੇ ਆਪ੍ਰੈਲ ਪੋਲੋ। 15 ਜਨਵਰੀ 1949 ਨੂੰ ਜਨਰਲ (ਬਾਅਦ 'ਚ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ) ਕੇਐਮ

ਕਰਿਅੰਪਾ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਬਣੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਦੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਗੈਰ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ ਸਿਪਾਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ, ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਮੱਤ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਅਨੇਕਤਾ 'ਚ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 11,29,900 ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ 9,60,000 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸਿਪਾਹੀ ਤੈਨਾਤ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਥਲ ਸੈਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਰਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਫਤ ਇਹ ਕਿ ਜਿਥੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਹੱਟਦੇ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਉਤੇ ਬੜਾ ਫਕਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਬੱਚੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਬਾਨ ਉੱਤੇ ਇਹੋ ਨਾਹਰਾ ਹੈ। ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੇ ਸ਼ਾਨ। 15 ਜਨਵਰੀ 1949 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਪੂਰੇ ਸ਼ਾਨ ਸੌਕਤ ਨਾਲ ਸੈਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ : ਬਾਲ - ਸਭਾ

ਬਾਲ - ਸਭਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਭਾ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਅਕਸਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਖੇਡਾਂ ਆਦਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਹਰਸੰਭਵ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ; ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੀਤ - ਸੰਗੀਤ, ਚੁਟਕਲੇ, ਬਾਲ - ਕਹਾਣੀਆਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ, ਆਪਣੀ ਗੱਲ, ਤਰ੍ਹਾਂ - ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਦਿ ਸੁਣ ਕੇ ਤੇ ਸੁਣਾ ਕੇ, ਨਾਟਕ, ਭੰਗੜੇ, ਗਿੱਧੇ ਆਦਿ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੇਖ ਕੇ, ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਵੇਂ - ਨਰੋਏ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਨ ; ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰਲੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਵੀ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉਡਾਨ ਭਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਸਵੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦਾ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲਾਭ ਜੋ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ : ਆਤਮ - ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਸਵੈ - ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਗੁਣ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। ਬੱਚੇ ਅੰਦਰ ਰੰਗਮੰਚ /ਸਟੇਜ @ਤੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਬੋਲ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਸੁੱਤੇ - ਸਿੱਧ ਹੀ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ

ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਇੱਕ - ਦੂਸਰੇ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਜਰੀਆ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ - ਤਜਰਬੇ, ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜੀਵਨਦਾਇਕ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੇ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਹਕੀਕੀ

ਜੀਵਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਵੈ - ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਹਿੰਮਤ, ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਆਦਤ ਪਾ ਕੇ ਜਮਾਤ ਦੇ ਨੀਰਸਤਾ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ; ਜੋ ਕਿ ਸੋਨੇ @ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ, ਪੁਸ਼ਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਵੀ ਅੱਜ ਸਕੂਲਾਂ ਅੰਦਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਅੱਜ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ - ਪਰੇਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਨੂੰ

ਕਦੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਅਰਥਤਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੌਮਲ - ਕਲਾਵਾਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਰੁਚੀਆਂ, ਪਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਯੋਗ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਕੇ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੁੱਲੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ

ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਚਾਅ - ਮਲਾਰ, ਉਮੰਗ, ਉਤਸਾਹ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੇ ਰੁਚੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੀ ਉਡੀਕ ਬਹੁਤ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ - ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਯਾਦ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸਰਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਜੀ ਮੀਆਂਪੁਰ ਵਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਲ - ਕਹਾਣੀਆਂ, ਰਾਜਾ - ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਜਨੌਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪਰੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਾਨਾ - ਨਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਦੇ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਉਡ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸੱਚਮੁੱਚ ! ਅੱਜ ਵੀ ਬਾਲ - ਸਭਾ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਪਰਮਾਣੀ (ਪ੍ਰਿੰਸਿਪ ਲੇਖਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ ਆੱਫ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। 9478561356

ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖੀਏ

ਮਨੁੱਖ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ। ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਹੈ, ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿਸਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਹੀ ਹਰ ਆਦਮੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਤੋਤਲੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਗਲਤੀਆਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਰਬੜ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਪੈਨ ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚਪਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਤਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਸਫਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ @ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਨਾ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦੇ । ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਆਦਮੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ÷ ਗਲਤੀ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਸਥਾਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ? ਆਚਾਰੀਆ ਚਾਣਕਯ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ, ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ, ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਛੋਟੀ ਪੈ ? ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਦੁਹਰਾਈਏ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾ ਉਡਾਓ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਸਰਲ, ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ÷ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਓ, ਸਗੋਂ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ।

ਅਸਥਾਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ? ਆਚਾਰੀਆ ਚਾਣਕਯ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ, ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ, ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਛੋਟੀ ਪੈ ? ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਦੁਹਰਾਈਏ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾ ਉਡਾਓ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਸਰਲ, ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ÷ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਓ, ਸਗੋਂ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ।

ਅੰਸ਼ੁਲ ਹਿੰਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਗਣੇਸ਼ ਵਿਹਾਰ ਅਬੋਹਰਮ

ਹੈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋ ਕੇ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਚੀ ਲਿਖਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚਾ ਮਾੜਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਸੋਖਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖਾ ਹੈ। ÷ ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ

ਹਿੰਮਤ

ਅੱਜ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਛੁੱਟੀ ਤੇ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮਾਸਟਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਾਸਟਰ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਬਣਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਕੂਲ ਲੱਗੇ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰਨ ਜੋਗਿੰਦਰੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਮਾਸਟਰ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਏ, ਸਰ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ। ਉਹ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕਦਮ ਬੋਲ ਉੱਠਿਆ, ਜੋਗਿੰਦਰੇ, ਇਹ ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਆਣ ਦਾ ਟੈਮ ਆਂ। ਸਕੂਲ ਲੱਗੇ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਫਸਰ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਆ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹੌਲੀ, ਹੌਲੀ ਆ ਗਈ ਆਂ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਯੂਰਿਨਲਜ਼ ਬੰਦ ਪਏ ਆ। ਕਮਰਿਆਂ 'ਚ ਥਾਂ, ਥਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਖਿਲਰੇ ਪਏ ਆ। ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਰਤਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ। ਸਰ ਜੀ, ਮੈਂ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਲੇਟ ਨੂੰ ਆਈ। ਜਿਸ ਬੱਸ 'ਚ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਆਂਦੀ ਆਂ, ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੇਟ ਆਈ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਮੇਰੀ ਸੋਹਤ ਕੁਛ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਰਹਿੰਦੀ ਆ। ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਦਰਦਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਆਂ। ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਣ ਨੂੰ ਅੱਧਾ

ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਆ। ਜੋਗਿੰਦਰੇ ਨੇ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਨੂੰ ਕੁਛ ਵੀ ਪਤਾ। ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਣ ਲੱਗਾ ਆਂ। ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਨਾ ਹੋਈ। ਅੱਗੇ ਵੀ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਸਕੂਲ ਲੇਟ ਪਹੁੰਚਦੀ ਆਂ। ਜੋਗਿੰਦਰੇ ਤੋਂ ਮਾਸਟਰ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨੀਆਂ ਔਖੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਬੋੜੀ ਜਹੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਬੋਲੀ, ਵੈਸੇ ਸਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸਕੂਲ ਚ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਆਂਦੇ ਹੋ। ਰੋਜ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਰੱਖਦੇ ਹੋ, ਕਦੇ ਅਚਨਚੇਤ ਛੁੱਟੀ, ਕਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ, ਕਦੇ ਕਮਾਈ ਛੁੱਟੀ, ਕਦੇ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀ ਛੁੱਟੀ। ਫੇਰ ਪੀਰੀਅਡਾਂ @ਚ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਕਦੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ? ÷ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਬੋਲਦੀ, ਪਹਿਲਾ ਪੀਰੀਅਡ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜ ਗਈ, ਮਾਸਟਰ ਮਲੂਕ ਚੰਦ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਖਾਨੇ @ਚ @ਹਾਜ਼ਰ@ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਸੱਤਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੀਰੀਅਡ ਲਗਾਉਣ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ-9915803554

ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਚ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਖੜਦੇ ਆ

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਚੋਂ ਅੱਜ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਯੋਧਾ ਦੋਦੜੇ ਤੋਂ ਮਨਜੀਤ ਉੱਚੀ ਅਮਰ ਕੋਟੜੇ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਚ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਗਿੜਤਾ ਸਕੀਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨੇੜੇ ਦਾ। ਉਹੀ ਪਿਆਰ ਮੋਹ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਚ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਖੜਦੇ ਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਯੋਧਾ ਕਹਿਦਾ ਯਰ ਉੱਚੀ ਅਸੀਂ ਸਰੋਂ ਨਹੀਂ ਬੀਜੀ। ਸਾਡੀ ਮਣ ਕੁ ਸਰੋਂ ਰੱਖਦੀ। ਮਨਜੀਤ ਉੱਚੀ ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਸੋਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸਰੋਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੋਧਾ ਸਰੋਂ ਲੈਣ ਆ ਗਿਆ। ਮਣ ਕੁ ਪੱਕੀ ਸਰੋਂ ਸੀ। ਉੱਚੀ ਆਪ ਖੇਤ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉੱਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸਰੋਂ ਤਾਂ ਲੈ ਜਾਇਓ ਯਰ ਟਰਾਲੀ ਯੂਰੀਏ ਦੀ ਭਰਾ ਕੇ ਲਗਾ ਦਿਉ। ਉਹ ਘਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਹਲਾ ਪਿਆ ਖੇਤਾਂ ਚ ਹੀ ਉਥੇ ਲਾਹੁਣੀਆਂ। ਉਸ ਘਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਯੋਧਾ ਕਹਿੰਦਾ ਬੜਾ ਫਸੇ। ਭਰਾ ਦਿੱਤੀ ਘਰੋਂ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਿੰਦਾ ਖੋਲ ਕੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਕੁ ਬੋਰੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈ ਆਂ। ਤਾਂ

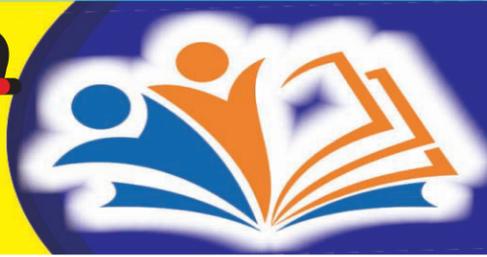
ਉਹ ਜਿਸਦਾ ਘਰ ਸੀ ਉਹ ਆ ਗਏ ਕਹਿੰਦੇ ਭਾਈ ਕੀ ਕਰ ਦਿਉ। ਉੱਚੀ ਦਾ ਚਾਚਾ ਕਹਿੰਦਾ। ਰੋਹ ਉਤਾਰਿਆ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਘਰ ਕਲੇਸ ਰਹਿੰਦਾ। ਸਾਡੇ ਚੋਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਜਣਾ ਇੱਥੇ ਆਉਗਾ। ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਚੁੱਕ ਲਉ ਭਾਈ ਰੋਹ। ਯੋਧਾ ਝਾਕੇ ਬਿਟਰ ਬਿਟਰ। ਉੱਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਚਲੋ ਭਾਈ ਯੋਧੇ ਮੱਖਣ ਚੁਕਾਉ ਗੁਣ। ਅੱਧੇ ਸੌਧੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਭਰਲੀ ਟਰਾਲੀ। ਫਿਰ ਉਥੇ ਹੀ ਦੁਆਰੇ ਉੱਚੀ ਦੇ ਘਰ ਉਤਾਰੀ ਜਿੱਥੇ ਭਰੀ ਸੀ। ਉੱਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਭਾਈ ਯੋਧੇ ਦੋਦੜੇ ਦੀ ਵਾਟ ਦੂਰ ਦੀਆਂ ਚਲ ਤੁਸੀਂ ਵਗ ਚੱਲੋ ਫਿਰ। ਯੋਧਾ ਆਪੋ ਬੜੇ ਫਸੇ। ਐਤਕੀ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉੱਚੀ ਨੇ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਿਆ ਕਿ ਯੋਧੇ ਬਾਈ ਤੇਰੀ ਸਰੋਂ ਰੱਖੀ ਪਈਆ। ਯੋਧਾ ਕਹਿੰਦਾ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਐਤਕੀ ਰੋਹ ਨੂੰ ਹਵਾ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਬੰਦਾ ਹੀ ਹੋਰ ਲੱਭ ਲਉ। ਉਹ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ ਵਿੱਡ ਦੀ ਮਾਲਿਸ ਤੇ ਹੀ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਾ
ਸੰਪਰਕ 98787-987263

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਪੜ੍ਹਾਈ

ਮੇਰੇ ਹਰ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਹੋ ਤੂੰ,
ਹਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਅਰਮਾਨ ਹੈ ਤੂੰ,
ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਤੂੰ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਆਸ ਵੀ ਤੂੰ।
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੌੜੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ,
ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਸਾਥ ਵੀ ਤੂੰ।
ਤੂੰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਖੜ ਪਾਉਂਦੀ,
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਸ਼ੈ ਕਿਵੇਂ
ਜਤਾਉਂਦੀ,
ਸਭ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਤੂੰ,
ਮੈਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਤੂੰ।
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਦੋਸਤ ਵੀ ਤੂੰ,
ਤੂੰ ਹੀ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਸ ਉਮੰਗੀ,
ਆਮ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ।
ਰੰਗ ਰੂਪ ਸਭ ਭੇਤ ਸਿਖਾਤੇ,
ਵਿਦਿਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਰੂਲ
(Rule) ਸਿਖਾਤੇ,
ਕਰਾਂ ਧੰਨਵਾਦ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ
ਮਿਲਾਤੀ,
ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਜੱਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਹੋਰ
ਬਣਾ ਤੀ,
ਅੰਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਖਵਾਬਾਂ ਨੂੰ, ਤਾਹੀਓ
ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ
ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਪਿੰਡ : ਰਾਣਵਾਂ
(ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ) 98723-18231

ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਮਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦੇ ਜਾਏ।
ਦੇ ਕੇ ਖੂਨ ਕਰਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਸਿਰ @ਤੇ ਤਾਜ ਸਜਾਏ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਜੱਗ ਉਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਰਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਨਹਿਰੂ, ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ, ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਨੇ।
ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ, ਕੁਕਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਕੁਰਾਮ ਨੇ।
ਪੁੱਪਾਂ ਚੀਰ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਪਾਈ ਸੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਆ ਕੇ।
ਪਾਕਿ-ਹਿੰਦ @ਚ ਭਾਈ ਵੰਡੇ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਪਾ ਕੇ।
ਲੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਧਰਾਂ ਗੀਝਾਂ ਹਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਕਾਨੂੰਨ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਬਣਾਇਆ।
ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ @ਚ ਦੁਹਲਨ ਵਾਂਗ ਸਜਾਇਆ।
ਅਪਣਾ ਫੇਰ ਤਿਰੰਗਾ ਉਚਾ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਲਹਿਰਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਇਸ ਦੇ ਸੱਚੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾ ਕੇ ਦੱਸੀ।
ਅੰਬਰ ਤੀਕ ਤਰੱਕੀ ਇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਉਠਾ ਕੇ ਦੱਸੀ।
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ-ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਇਕ ਤਨ ਉਤੇ ਥਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਲੱਖਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸੀ ਹੋਏ ਇਸ ਉਤੇ ਕੁਰਬਾਨ।
ਬਾਲਮ ਫਿਰ ਜਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸੀ ਮੇਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ।
ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਤਿਲਕ ਲਗਾਵਾਂ।
ਕਿੰਝ ਮਿਲੀ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ।
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉੱਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਮੋ. 98156-25409

ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਨੇ,
ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ।
ਕੁਝ ਨੇ ਹੱਸਣ-ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ,
ਕੁਝ ਰਹਿੰਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਕ।
ਓਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਾਜੀ ਹੈ,
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀ।
ਕਿਸੇ ਲਈ ਇਹ ਮਾਇਆ-ਛਾਇਆ,
ਕਿਸੇ ਲਈ ਹੈ ਚੰਗੀ।
ਜੀਵਨ ਹੈ ਇਹ ਚਾਰ ਦਿਹਾੜੇ,
ਏਥੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ।
ਚਾਨਣ ਵੰਡੀਏ, ਖੁਸ਼ਬੋ ਦੇਈਏ,
ਜੀਕਰ ਕੋਈ ਟਟਹਿਣਾ।
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਆਏ ਹਾਂ,
ਤਾਂ ਨੇਕ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ।
ਗਲੇ ਲਗਾਈਏ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ,
ਤੇ ਸਭ ਦੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਹਰੀਏ।
ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਾ ਜਾਏ,
ਦਰ ਤੇ ਕਰਦਾ ਜੋ ਫ਼ਰਿਆਦ।
ਐਸੇ ਕੰਮ ਕਰ ਜਾਈਏ,
ਪਿੱਛੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਰੱਖੋ ਯਾਦ।
ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ-151302 (ਬਠਿੰਡਾ)
9417692015.

ਬਰਸਾਤੀ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਟੈਂ ਟੈਂ....

ਬਰਸਾਤੀ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਟੈਂ ਟੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ
ਜਦੋਂ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਕੈਂ ਕੈਂ ਵਾਲੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਗੇ
ਦੇਖਿਓ ! ਕਈ ਨਵੇਂ ਪਖੰਡ ਦਿਖਾਉਣਗੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਬ ਖੁੱਧੁ ਇਹ ਬਣਾਉਣਗੇ
ਕਿਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਗਰੀਬ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ
ਖੁੱਛੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਰੋਟੀ ਮੂੰਹ ਪਵਾਉਣਗੇ
ਕਿਤੇ ਕਾਫ਼ਲਾ ਰਾਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਰੋਕ ਕੇ
ਜੱਫੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਜਾ ਘਰ ਨਹਾਉਣਗੇ
ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਘੁੰਮੂ ਟੋਲਾ ਚਿੱਟ-ਕੱਪੜੀਆਂ ਦਾ
ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਹੱਥ ਜੋੜ ਜੋੜ ਦਿਖਾਉਣਗੇ
ਕਿਸੇ ਢਾਬੇ ਵਾਲੇ ਤੇ ਜੇ ਨਜ਼ਰ ਹੋਈ ਸਵੱਲੀ
ਟੋਸਟ ਸਮੋਸੇ ਬੈਚਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਖਾ ਦਿਖਾਉਣਗੇ
ਸ਼ੁਰੂ ਜਦ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋੜ ਦੀ ਕਹਾਣੀ
ਦਲ ਬਦਲੂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚਾਂਦੀ ਕਰਵਾਉਣਗੇ
ਦੇਖਿਓ ! ਕਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਲੱਗਦੀ
ਟਿਕਟ ਦੀ ਆਸ ਜਿੱਥੇ, ਡੱਜ ਰੇਸਾਂ ਲਾਉਣਗੇ
ਕਿਤੇ ਸੱਤਰਿਆ ਬੱਤਰਿਆ ਮਾਰੇ ਹੱਥ ਪੈਰ
ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਖੈਰ ਮੰਗਣ ਆਉਣਗੇ
ਬਰਸਾਤੀ ਡੱਡੂਆਂ ਵਾਲੀ ਟੈਂ ਟੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ
ਜਦ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਕੈਂ ਕੈਂ ਵਾਲੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣਗੇ॥
ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਕਦਰ ਧੀਆਂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖੋ

ਟਾਹਣੀਓ ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ,,
ਪੁੱਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਗੀਸਾਂ ਕਦੇ,
ਸੱਚੀਂ ਇਹ ਅਣਮੁੱਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ....
ਦੇਣੋਂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨੇ ਮਾਪੇ ਜੋ,
ਜਾ-ਜਾ ਚੌਕਅੱਪ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਨੇ,,
ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜਨਮ ਨੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ,
ਲਾਹਨਤਾਂ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ,,
ਏਨੀ ਮਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਕੋਈ ਧੀ ਨਹੀਂ,
ਜਿਹੜੀ ਤੱਕੜੀ ਚ ਤੁੱਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ....
ਕਦਰ ਧੀਆਂ ਦੀ....

ਪੜਣ ਸਕੂਲੇ ਪਾਉਂਦੇ ਜਦ ਵੀ,
ਕਰਨੀ ਬੜੀ ਫਿਕਰ ਜਰੂਰੀ ਏ,,
ਹੈਵਾਨ ਜਮਾਨਾਂ ਹੋਇਆ ਪੂਰਾ,
ਹਰ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਗੰਦੀ ਘੂਰੀ ਏ,,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਸੋਚਣ ਸਾਰੇ,
ਜਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ....
ਕਦਰ ਧੀਆਂ ਦੀ....

ਜੋ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ,
ਹੋਣ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਵਿਆਹ ਦਿੰਦੇ ਆਂ,,
ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਨੇ,
ਕਹਿਕੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ,,
ਲਾਲਚੀ ਟੱਬਰ ਮਿਲਜੇ ਅੱਗਿਓਂ ਤਾਂ,
ਗਲ ਪਾ ਕੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਝੁਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ....
ਕਦਰ ਧੀਆਂ ਦੀ....

“ਗੁਰੀ” ਮਾਂ ਵੀ ਸਾਡੀ ਧੀ ਕਿਸੇ ਦੀ,
ਕੁੱਖੋਂ ਜਿਹਦੀ ਅਸੀਂ ਜਨਮ ਲਿਆ,,
ਪਰ ਅੱਜ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਐ,
ਜੋ ਇੱਜਤਾਂ ਰੋਲਣ ਦਾ ਪਰਨ ਲਿਆ,,
ਕਰੋ ਸਤਿਕਾਰ ਦੁਆਵਾਂ ਮੰਗ ਲਓ,
ਜਨਨੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ....
ਕਦਰ ਧੀਆਂ ਦੀ....

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗੁਰੀ
98154-56177

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ

ਅੱਜ ਨੱਕ ਤੇ ਮੂੰਹ ਸਭ ਢੱਕੀ ਫਿਰਦੇ,
ਕਦੇ ਦੇਂਦੇ ਸੀ ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਤਾਅ ਯਾਰੋ...!
ਉੱਚਾ ਸਾਹ ਵੀ ਅੱਜ ਨਾ ਲੈਣ ਭੁੱਲ ਕੇ,
ਕਦੇ ਖੰਘਦੇ ਸੀ ਗਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆ ਯਾਰੋ...!!

ਸਾਧ ਪਖੰਡੀ ਜੋ ਮਾਇਆ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੰਨ੍ਹੇ,
ਪਾਵੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਅੱਜ ਘਾਹ ਯਾਰੋ...!
ਰੋਟੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਈਂ ਨੇ ਅੱਜ ਪਏ ਲਾਲੇ,
ਛੱਤੇ ਮਹਿਲ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਲਾ ਕੇ ਦਾਅ ਯਾਰੋ...!!

ਵਿੱਚ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਭਰਦੇ ਸੀ ਚੌਂਕੀਆਂ ਜੋ,
ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਰਹੇ ਨੇ ਸਭ ਧਿਆ ਯਾਰੋ...!
ਨਾ ਖੇਡ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਕਸਰ ਪੈਂਦੀ,
ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਨਾਂ ਹੁਣ ਕੋਈ ਬਲਾ ਯਾਰੋ...!!

ਲਾੜੀ ਆਉਂਦੀ ਏ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਵਾਜਿਆਂ ਦੇ,
ਸਭ ਵਿਸਰ ਗਏ ਸ਼ਗਨ ਤੇ ਚਾਅ ਯਾਰੋ...!
ਗਿੱਟੇ ਗੰਭੇ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੁਣ ਪੀੜ ਹੁੰਦੇ,
ਹਲਦੀ ਦੁੱਧ ‘ਚ’ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਸਭ ਪਾ ਯਾਰੋ...!!

ਮੁਰਗੇ ਖਾਂਦੇ ਸੀ ਕਦੇ ਜੋ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲਾਂ ਦੇ,
ਰੋਟੀ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਹੁਣ ਖਾ ਯਾਰੋ...!
ਹੰਕਾਰੀ ਰਾਜੇ ਘਰਾਂ ਚ ਅੱਜ ਕੈਦ ਹੋ ਗਏ,
ਜਿਹਨਾਂ ਗਰੀਬ ਦਾ ਸੂਤ ਲਿਆ ਏ ਸਾਹ ਯਾਰੋ...!!

ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਵਣਜ ਚੱਲਦਾ,
ਕੁਦਰਤ ਤੋਲਦੀ ਪਈ ਏ ਇੱਕੋ ਭਾਅ ਯਾਰੋ...!
ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਕਰੂ ਗੁਮਾਨ “ਭੁੱਲਰ”,
ਡਾਹਢਾ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੇ ਜੇ ਕੀਮਤੀ ਸਾਹ ਯਾਰੋ...!!

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ “ਭੁੱਲਰ”
ਮੋ: 9417241037

(ਦੇਖੋ ਕਿਹੜੀ ਤਰੱਕੀ)

ਮੁਲਕ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬੜੀ ਕਰੀ ਤਰੱਕੀ,
ਅਸਮਾਨੀ ਗੁੱਡੀਆਂ ਚੜੀਆਂ ਨੇ।
ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਚਾਰ ਗੁਰੂਘਰ,
ਤੇ ਲੋਕੋ ਚਾਰ ਚਾਰ ਮੜੀਆਂ ਨੇ।
ਕੋਈ ਨਾ ਇੱਥੇ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ
ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਰਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ,
ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਲੋਕੋ ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਦੀ।
ਗੜੀ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ
ਚਾਲੀ ਨਾਲ ਦਸ ਲੱਖ ਫੌਜਾਂ ਲੜੀਆਂ ਨੇ,
ਮੁਲਕ ਮੇਰੇ...

ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਜੇਲਾਂ ਭਰੀਆਂ,
ਦੱਸੋ ਕੌਣ ਬੀਜੂਗਾ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ?
ਜਵਾਨੀ ਸਾਰੇ ਹੁੰਦੀ ਜਾਏ ਪਰਦੇਸੀ,
ਫਿਰ ਕਿੱਥੋਂ ਵੇਖੋਗੇ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ?
ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਮੁੜਨਾ ਕੀ ਐ
ਜਿਹਨਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਫੜੀਆਂ ਨੇ।
ਮੁਲਕ ਮੇਰੇ....

ਰੋਮ ਰੋਮ ਬੜਾ ਕਰਜੇਈ ਐ ਸਾਡਾ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਦਾ,
ਦੇਣਾ ਸਾਤਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਉਧਮ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਾਬੇ ਦਾ।
ਸਦਾ ਲਈ ਅਮਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਿੰਦਾ
ਜੋ ਜੁਲਮ ਅੱਗੇ ਅੜੀਆਂ ਨੇ,
ਮੁਲਕ ਮੇਰੇ...
ਸਕੂਲਾਂ ‘ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੈਠ ਹੋਈ
ਖਤਰੇ ‘ਚ ਹੈ ਸਾਡਾ ਉੜਾ,
ਸਰਦਾਰਾ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਬਾਬੂ ਬਣ ਗਏ
ਦੱਸੋ ਕੌਣ ਰੱਖੂਗਾ ਜੂੜਾ ?

ਨਿਤ ਜਿੰਦਰ ਜਟਾਣੇ ਵਾਲਾ ਸੋਚੇ
ਕਾਹਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੜੀਆਂ ਨੇ ?
ਮੁਲਕ ਮੇਰੇ ਨੇ ਬੜੀ ਕਰੀ ਤਰੱਕੀ
ਅਸਮਾਨੀ ਗੁੱਡੀਆਂ ਚੜੀਆਂ ਨੇ,
ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਚਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ,
ਤੇ ਲੋਕੋ ਚਾਰ ਚਾਰ ਮੜੀਆਂ ਨੇ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਰ
+917696203591

ਕਵਿਤਾ

ਸਾਰੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਈਏ
ਲੋਹੜੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮਨਾਈਏ
ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈਏ।
ਆਜੋ ਨਵੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ਪਾਈਏ।
ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈਏ।
ਕਦੇ ਵੀ ਚਿੱਤ ਭੁਲਾਇਓ ਨਾ,
ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਹੈ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ,
ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾਇਓ ਨਾ,,,,,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ।
ਨਾਲੇ ਅੰਬਰੀ ਲਾਈਆਂ ਡਾਰੀਆਂ।
ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਸਾਂ ਭਾਰੀਆਂ।
ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਮਹਾਨ ਨੂੰ,
ਚਾਹੀਦੀ ਕਦਰ ਹੈ ਕਰਨੀ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ,,,,,
ਕਦੇ ਰਾਣੀ ਝਾਂਸੀ ਬਣੀਆਂ।
ਜਾ ਕੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੇ ਲੜੀਆਂ।
ਝੱਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੜੀਆਂ।
ਛੱਕੋ ਛੁਡਾਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ,
ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਸੀ ਪੀਤਾ ਝੁੰਡ ,
ਮੁਕਾ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ,,,,,
ਮਾਤਾ ਭਾਗ ਕੌਰ ਸੀ ਸ਼ੀਹਣੀ।
ਮੈਨੂੰ ਜਾਣੇ ਨਾ ਕੋਈ ਹੀਣੀ।
ਕਹਿੰਦੀ ਰੱਤ ਵੈਰੀ ਦੀ ਪੀਣੀ।
ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ,
ਝੰਡੇ ਝੁੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਯੁੱਗਾਂ ਤੀਕ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ,,,,,
ਇੱਕ ਸੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਈ।
ਜੀਹਨੇ ਅੰਬਰੀ ਉਡਾਰੀ ਲਾਈ।
ਖਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ।
ਨਾਮ ਕਮਾ ਗਈ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ,
ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੀਕ ਨੀ ਭੁੱਲਣੀ,

ਐਸੀ ਛਾਅ ਗਈ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ,,,,,
ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਮ ਕਮਾਇਆ।
ਝੰਡਾ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿਖਲਾਇਆ।
ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਝੁਲਾਇਆ।
ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੇ,
ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਿੱਕਾ ਮੰਨਦੀ,
ਐਸੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਲੀਹਾਂ ਨੇ,,,,,
ਐਵੇਂ ਭੁੱਲੀ ਫਿਰੇ ਲੁਕਾਈ।
ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ।
ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀ ਚ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਕਾਈ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਖ ਚ ਮਾਰੇ ਨਾ,
ਦਿਓ ਹੱਕ ਜਿਓ ਦਾ ਪੂਰਾ,
ਐਡਾ ਕਹਿਰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਨਾ,,,,,
ਚੰਦ ਕੁ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ।
ਜਿਹੜੇ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹੋਵਾਨ।
ਵੱਖਰੀ ਬਣਦੇ ਨੇ ਪਹਿਚਾਣ।
ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਕਮਾਉਂਦੇ ਨੇ,
ਪਤਾ ਨੀ ਦਰਿਦਗੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ,
ਕਿਹੜਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ ?,,,,,
ਲਿਖਦਾ ਦੱਦਾਹੂਰੀਆ ਸ਼ਰਮਾਂ।
ਕਿਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨਾ ਵਿੱਚ ਭਰਮਾਂ।
ਲੇਖਾ ਪੈਣਾ ਸੱਭ ਨੂੰ ਭਰਨਾ।
ਚੰਗਿਆਂ ਮੰਦਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਦਾ,
ਹੋਣੇ ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਨਬੇੜੇ,
ਜੋਰ ਨੀ ਚੱਲਣਾ ਧਰਮਾਂ ਦਾ,,,,,
(ਨੈਂ ਅੰਤਰੇ ਨੇ ਚਾਰ/ਪੰਜ ਬਰਾਬਰ ਲਾ ਦੇਣੇ ਜੀ
ਲੰਬੀ ਰਚਨਾ ਨਾ ਲਾਇਓ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ, ਤੇ
ਅੱਜ ਈ ਲਾ ਦੇਣੀ ਜੀ)
ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੱਦਾਹੂਰ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
95691-49556

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 236

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

19 JAN TO 25 JAN, 2023

Indie Films Inc Presents

POLITICAL WAR

Battle For 2024 Election

A Film by **MUKESH MODI**